

CAN Rapport 118

Skolelevers drogvanor 2009

Thomas Hvitfeldt, Isabella Gripe

CAN – en kunskapsbank i drogfrågor

CANs främsta uppgift är att tillhandahålla kunskap om alkohol, narkotika och andra droger. Detta görs bland annat genom biblioteket, trycksaker av olika slag, webbsidor, seminarier, kurser och konferenser.

CAN följer drogutvecklingen

CAN följer utvecklingen av bruk och missbruk av alkohol, narkotika och andra droger. CAN samlar in och sammanställer resultat från undersökningar, statistik och andra data, gör egna undersökningar och utredningar eller ger forskare i uppdrag att göra det.

© Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
1:a upplagan, 1:a tryckningen (1–250)
Sättning: Britta Grönlund, CAN
Tryck: Elanders, 2009
Omslag: Löwenberg Media
ISSN 0283-1198
ISBN 978-91-7278-223-5 (tryck)
URN:NBN:se:can-2009-6 (pdf)

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm

Tel: 08-412 46 00, fax: 08-10 46 41

E-post: can@can.se, hemsida: www.can.se

Skolelevers drogvanor 2009

Thomas Hvitfeldt

Isabella Gripe

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 118

Stockholm 2009

Innehåll

Sammanfattning	20
Inledning	23
Undersökningen och rapporten	25
Urval	25
Genomförande	26
Bortfall	26
Frågeformuläret	28
Praktiska uppgifter om rapporten	29
Definitioner av vissa begrepp	30
Metodproblem	32
Resultat	37
Alkohol	37
Tobak	56
Narkotika	63
Sniffning	72
Sömnmedel och lugnande medel	73
Läkemedel tillsammans med alkohol	74
Dopning	75
Riskuppfattning vid olika beteenden	76
ANT-undervisningen i skolan	76
Elevernas sociala situation i skolan	77
Avslutande kommentarer	81
Tabeller	83

Diagram

1.	Andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1971–2009.....	38
2.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen i liter alkohol 100% i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön (1977–1989 avser skattade värden). 1977–2009.....	41
3.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland pojkar. 1989–2009.....	42
4.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland flickor. 1989–2009.....	43
5.	Olika dryckers andel av den totala alkoholkonsumtionen bland elever i gymnasiets år 2 efter kön. 2009.....	44
6.	Andelen elever i årskurs 9 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 1991–2009.....	45
7.	Andelen elever i gymnasiets år 2 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 2004–2009.....	46
8.	Andelen elever som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1972–2009.....	47
9.	Andelen elever som varit berusade vid 13 års ålder i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 2000–2009.....	48
10.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9 (samtliga elever). 2009.....	52
11.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiets år 2 (samtliga elever). 2009.....	53
12.	Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2007–2009.....	55
13.	Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiets år 2. Medeltal för perioden 2007–2009.....	55
14.	Andelen rökare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997.....	57
15.	Andelen rökare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2009.....	58
16.	Andelen snusare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997.....	60

17.	Andelen snusare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2009.	61
18.	Andelen elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika efter kön. 1971–2009.	64
19.	Andelen elever i årskurs 9 bland dem som aldrig använt narkotika som "haft möjlighet att pröva" samt "haft lust att pröva". 1971–1982 och 1986–2009.....	68
20.	Erfarenhet av sniffning bland elever i årskurs 9 efter kön. 1971–2009.	72
21.	Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika, efter kön. Medeltal i olika regioner i Sverige för perioden 2006–2009.	79

Tabeller

1. Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent. 1971–2009. 83

Alkohol

2. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2009. 84
3. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2009. 85
- 4a. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland pojkar i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2009. 86
- 4b. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland flickor i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2009. 87
5. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2009. 88
6. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.
7. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006. 90
8. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009. 90
9. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009. 91
10. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006. 92
11. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006. 93

12.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.....	93
13.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.....	94
14a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland pojkar i årskurs 9. 1971–2009.....	95
14b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland flickor i årskurs 9. 1971–2009.....	96
15.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	97
16a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1977–1983 och 1986–2009.....	98
16b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1977–1983 och 1986–2009.....	99
17.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	100
18a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1971–1983 och 1986–2009.....	101
18b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1971–1983 och 1986–2009.....	102
19.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	103
20a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1971–1983 och 1986–2009.....	104
20b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1971–1983 och 1986–2009.....	105
21.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	106
22.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2009.....	107

23.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholisk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	108
24.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2009.	109
25.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	110
26.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.	111
27.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	112
28a.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1976–1982 och 1986–2009.....	113
28b.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1976–1982 och 1986–2009	114
29.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	115
30.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1989–2009	116
31.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	117
32a.	"Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1972–2005.	118
32b.	"Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1972–2005	119
33.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2009.....	120
34.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2009.	120
35.	"Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2005, 2007 och 2009.	121
36.	"Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005, 2007 och 2009.....	121

37a.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1972–1983 och 1986–2009	122
37b.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1972–1983 och 1986–2009	123
38.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	124
39.	"Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1992–2000.	125
40.	"Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2009.	126
41.	"Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	127
42a.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.	128
42b.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.	129
43.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 2004–2006.	130
44.	"Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.	130
45.	"Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.	131
46.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	132
47.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	133
48a.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkoholäsk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1998–2009.	134
48b.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkoholäsk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1998–2009.	135

49a.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland pojkar. 2004–2009.	136
49b.	"Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland flickor. 2004–2009.	138
50a.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar. 1998–2009.	140
50b.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor. 1998–2009.	141
51a.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland pojkar. 2004–2009.	142
51b.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland flickor. 2004–2009.	143
52a.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar. 1998–2009.	144
52b.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor. 1998–2009.	145
53a.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar. 2004–2009.	146
53b.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor. 2004–2009.	147
54.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 1998–2009.	148
55.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 2004–2009.	149
56.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholäsk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006.	150
57.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholäsk, wine coolers eller andra blanddrycker?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	151
58.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	152
59.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	153

60.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	154
61.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	155
62.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2009.	156
63.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2009.	157
64a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009.....	158
64b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009.....	159
65a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för pojkar för åren 2005–2009	160
65b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för flickor för åren 2005–2009	161
66.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009.	162
67.	"Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009.	163
68.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009.	164
69.	"Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 efter alkoholsort i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009.	165
70.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009	166
71.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009.	167

Tobak

72.	Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997.....	168
73.	"Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.	169

74.	"Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997.	170
75.	"Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	171
76.	Uppgifven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2009.	172
77.	Uppgifven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	173
78.	Andelen pojkar och flickor i årskurs 9 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	173
79.	Andelen pojkar och flickor i gymnasiets år 2 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	174
80.	Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön bland dem som har rökt vattenpipa. Årskurs 9. 2009.	174
81.	Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön bland dem som har rökt vattenpipa. Gymnasiet, år 2. 2009.	174
82.	Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997.	175
83.	"Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.	176
84.	"Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	177
85.	Uppgifven snuskonsumtion bland de elever som snusar. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.	178
86.	Uppgifven snuskonsumtion bland de elever som snusar. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	179
87a.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1985–2009.	180
87b.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1985–2009.	181
88.	Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	182
89.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 1997–2009.	183
90.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 2004–2009.	184
91.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 1997–2009.	185
92.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 2004–2009.	186
93.	"Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2003–2009.	187

94. "Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2004–2009. 188
95. "Var har du köpt snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2003–2009. 189
96. "Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2004–2009. 190

Narkotika

97. Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2009. 191
98. Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 192
99. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2009. 193
100. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 194
- 101a. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2006. 195
- 101b. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2006. 196
102. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2004–2006. 197
103. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2009. 197
104. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2009. 198
105. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 1989–2009. 199
106. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 2004–2009. 200
107. "Hur gammal var du när du använde narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 1989–1999. 201

108a. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika. 2000–2009.	202
108b. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika. 2000–2009.	203
109. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på dessa frågor angett att de använt respektive narkotika. 2004–2009.	204
110. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 1989–2009.	205
111. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2004–2009.	206
112a. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som någon gång använt narkotika. 1979–1982 och 1986–2008.	207
112b. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som någon gång använt narkotika. 1979–1982 och 1986–2008.	208
113. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som någon gång använt narkotika. 2004–2008.	209
114a. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?". Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2009.	210
114b. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?". Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2009.	211
115. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika. 2004–2009.	212
116a. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2009.	213

116b.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2009.....	214
117.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika. 2004–2009.	215
118.	"Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2009.	215
119.	"Var har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2009.	216
120.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	216
121.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	217
122.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	218
123.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.	219

Sniffning

124.	Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.	220
125a.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1983–2009.	221
125b.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1983–2009.....	222
126.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.	223

Sömnmedel och lugnande medel

127.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.	224
128.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel utan att läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.....	225

129. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 226
130. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 226

Läkemedel tillsammans med alkohol

- 131a. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1979–1982 och 1986–2009. 227
- 131b. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i brusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1979–1982 och 1986–2009. 228
132. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 229

Dopning

133. Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003. 230
134. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 231
135. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 231

ANT-undervisning

- 136a. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1979–1982 och 1986–2009. 232
- 136b. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1979–1982 och 1986–2009. 233
137. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009. 234

Elevernas sociala situation i skolan

- 138a. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1984–2009. 235
- 138b. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2009. 236

139.	"Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	237
140.	"Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1984–2009.	238
141.	"Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	239

Spel

142.	"Har du under de senaste 30 dagarna deltagit i spel eller lotteri med pengar som vinst?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2004.	239
143.	"Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	240
144.	"Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning. 2009.	241
145.	"Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.....	242
146.	"Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	242
147.	"Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	243
148.	"Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	243
149.	"Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Gymnasiet, år 2. 2009.....	243
150.	"Hur mycket spelade du för de senaste 30 dagarna?" Procentuell fördelning efter kön bland de som i frågan uppger att de spelat för pengar de senaste 30 dagarna. Årskurs 9. 2000–2009.....	244
151.	"Hur mycket spelade du för de senaste 30 dagarna?" Procentuell fördelning efter kön bland de som i frågan uppger att de spelat för pengar de senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005–2009.....	245

152a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009.	246
152b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009.	247
153a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2009.	248
153b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2009.	249
154. "Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008–2009.	249
155. "Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	250
156. "Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...?". Gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2009.	251

Sammanfattning

Sedan 1971 har årliga undersökningar av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor genomförts. Undersökningarna har utförts på riksrepresentativa urval i årskurs 9. Sedan 2004 deltar även elever i gymnasiets år 2. Undersökningarna har genomförts som anonyma gruppenkäter i klassrummen. I 2009 års undersökning deltog 5 192 elever från årskurs 9 och 4 072 från gymnasiets år 2. Bortfallet uppgick till 15 respektive 17 procent.

I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan mätningarna bland niondeklassarna startade. I årets undersökning sjönk andelen alkoholkonsumenter ytterligare, 2009 var 58 procent av pojkarna och 65 procent av flickorna i årskurs 9 konsumenter av alkohol. Även bland eleverna i gymnasiets år 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat. I årets undersökning klassificerades 81 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna som alkoholkonsumenter. Dessa nivåer är de lägsta sedan mätningarna startade.

Niondeklassarnas totala alkoholkonsumtion ökade från 80-talet, bland pojkarna pågick ökningen till början av 2000-talet, sedan dess har den genomsnittliga konsumtionen minskat, 2009 låg den på 3,2 liter. Bland flickorna pågick ökningen fram till mitten av 2000-talet men sedan 2005 har konsumtionen minskat. I årets undersökning låg den genomsnittliga konsumtionen bland flickor i årskurs 9 på 2,1 liter vilket är den lägsta nivån sedan 1997.

Den genomsnittliga totala årskonsumtionen 100-procentig alkohol var högre bland eleverna i gymnasiets år 2 jämfört med i årskurs 9. När mätningarna började 2004 beräknades flickorna i gymnasiet ha en årskonsumtion i samma storleksordning som pojkarna i årskurs nio, knappt fyra liter. Gymnasieflickornas årskonsumtion har sedan dess legat stabil och i årets undersökning uppskattades den till 4,1 liter. Gymnasiepojkarnas beräknade årskonsumtion har minskat för andra året i följd och låg i 2009 års undersökning på 6,1 liter, den lägsta nivån sedan undersökningen i gymnasiets år 2 började, trots de senaste årens minskning är konsumtionen bland gymnasiepojkarna nära dubbelt så hög som konsumtionsnivån bland pojkarna i årskurs 9.

I de senaste årens undersökningar låg andelen som intensivkonsumerade en gång i månaden eller oftare på samma nivå, omkring en fjärdedel, bland pojkar och flickor i årskurs 9. Bland eleverna i år 2 på gymnasiet har andelen pojkar som intensivkonsumerade någon gång per månad eller oftare, varit högre än andelen bland flickor under hela mätperioden. Andelen intensivkonsumenter har ökat bland både pojkar och flickor i den här åldersgruppen och

är betydligt högre än bland niondeklassarna. I årets undersökning svarade knappt hälften av flickorna och drygt hälften av pojkarna att de intensivkonsumerade någon gång i månaden eller oftare.

Undersökningen visade att den största källan till alkohol var kamrater, men även föräldrar och andra vuxna försåg ungdomar med alkohol. Det framkom också att ungefär en femtedel av gymnasieungdomarna vid flera tillfällen blivit serverade alkohol på krogen före sin 18-årsdag.

Rökning var betydligt vanligare i början av 1970-talet än idag. I årskurs 9 minskade andelen rökare under 1970-talets andra hälft. 1983 ändrades rökfrågans formulering. Därefter ökade andelen rökare fram till omkring 1989, för att sedan åter minska. 1997 omformulerades rökfrågan åter, vilket medförde att fler uppgav att de röker. Andelen rökare var sedan relativt konstant fram till början av 2000-talet, för att därefter minska. I de senaste årens undersökningar har dock minskningen avklingat och bland pojkarna har det till och med skett en viss ökning. Under hela mätperioden har det varit fler flickor än pojkar som röker, men ser man till den totala tobakskonsumtionen (rökning och/eller snusning) finns det ingen könsskillnad.

I gymnasiets år 2 var det fler som rökte jämfört med årskurs 9. Däremot var skillnaderna mellan pojkarna och flickorna vad gäller andelen rökare något mindre i gymnasiet. Även på gymnasiet försvinner könsskillnaderna när man ser till den totala tobakskonsumtionen.

Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika minskade betydligt under 1970- och 1980-talen. År 1989 låg andelen som använt narkotika på sin lägsta nivå (3%), men ökade därefter kontinuerligt fram till år 2001 (ca 10%). Sedan dess sjönk andelen som använt narkotika fram till 2008. I den senaste undersökningen ökade andelen åter i årskurs 9 och det var nio respektive 7 procent av pojkarna och flickorna som uppgav att de någon gång använt narkotika. I årets undersökning såväl som i tidigare, var erfarenheten av narkotika påtagligt större i gymnasiet jämfört med eleverna i årskurs 9. Det var en större andel pojkar än flickor som prövat narkotika i gymnasiet (18 respektive 15% 2009).

Andelen elever som sniffat var under flera år i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet tämligen stabil runt sex procent (flickorna något lägre). År 1995 hade andelen bland pojkarna emellertid ökat till tolv procent och därefter låg den kvar kring tio procent. Mellan 2000 och 2008 minskade värdena och uppgick då till fem procent av pojkarna och fyra av flickorna. I den senaste undersökningen hade andelen ökat något bland pojkarna (7%), men låg kvar på tidigare nivå bland flickorna. Sniffning var ungefär lika ovanligt i gymnasiets år 2 som i årskurs 9. Där var det fem procent av pojkarna och fyra av flickorna som uppgav att de sniffat.

I 1993 års undersökning infördes ett antal frågor om dopning. Ytterst få av eleverna har rapporterat sådan erfarenhet. I 2004 års undersökning ändrades frågan om dopning för att enbart gälla användandet av anabola androgena steroider (AAS). Frågan är således inte helt jämförbar med tidigare år, men det kan ändå konstateras att skillnaden i svaren jämfört med tidigare år var liten. I årets undersökning var det en procent av såväl pojkarna som flickorna i årskurs 9 som uppgav att de använt AAS. I gymnasiet var motsvarande siffror två respektive noll procent.

Inledning

Såväl i Sverige som i flera andra länder ägnas ungdomens konsumtion av olika typer av droger ett stort intresse i den politiska och massmediala debatten. I många länder har det därför genomförts undersökningar om ungdomens konsumtion av alkohol och narkotika. Ofta ingår också frågor om tobak och sniffning. Den serie av årliga drogvanundersökningar i årskurs 9 som genomförts i Sverige sedan 1971 är emellertid unik i ett internationellt perspektiv.

Bakgrunden till de svenska undersökningarna var att det under 1960-talet kom allt fler rapporter om en tilltagande konsumtion av narkotika. Efter hand gällde detta också skolungdomar och då främst i storstäderna. Dåvarande Narkomanvårdskommittén initierade den första stora ungdomsundersökningen, som genomfördes i årskurs 9 i Stockholms skolor våren 1967 (SOU 1969:53). Den visade bl a att 22 procent av pojkarna och 16 procent av flickorna någon gång använt narkotika. I slutet av 1960-talet genomfördes dessutom undersökningar av ungdomens alkoholvanor och det framkom bl a att dessa tilltagit under efterkrigstiden (SOU 1971:72).

Det ökade intresset, om främst narkotikavanorna, i slutet av 1960-talet påkallade behovet av kontinuerligt genomförda studier. Med en serie av undersökningar skulle man inte bara få en lägesbedömning vid ett enskilt tillfälle utan också möjligheter att belysa utvecklingen och därmed skaffa sig en bättre handlingsberedskap för åtgärder. På dåvarande Skolöverstyrelsen fann man behov av den typen av kontinuerliga undersökningar och våren 1971 genomfördes en första riksrepresentativ studie av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Liknande undersökningar har sedan upprepats vid ungefär samma tidpunkt varje år.

Av ekonomiska skäl begränsades undersökningarna till att omfatta årskurserna 6 och 9 i grundskolan. Årskurs 9 har ingått samtliga år, vilket också gäller årskurs 6 t o m 1983. Därefter medverkade den yngre årskursen endast vartannat år fram till 2005. Under en period, åren 1972 till 1976, inkluderades också gymnasieskolans år 2 i undersökningarna. År 1972 ingick även årskurserna 7 och 8 och 1977 årskurs 7. I syfte att studera förändringarna från en årskurs till en annan ingick årskurs 7 i undersökningen 1998 och årskurs 8 1999.

Till och med 1981 års undersökning administrerades datainsamlingen av Skolöverstyrelsen medan bearbetning och rapportskrivning i första hand

gjordes av Sociologiska institutionen vid Stockholms universitet. År 1982 ansåg sig Skolöverstyrelsen inte ha möjlighet att medverka i någon undersökning. Detta år genomfördes därför hela undersökningen av Sociologiska institutionen (i samråd med Skolöverstyrelsen).

På uppdrag av Skolöverstyrelsen genomfördes 1983–1985 års undersökningar av Statistiska Centralbyrån. Undersökningarna lades då delvis om, vilket bl a innebar att frågorna omarbetades. För att kunna göra vissa jämförelser med resultaten från tidigare år användes emellertid delar av de ursprungliga frågorna på en del av urvalet till 1983 års studie. Denna skänkundersökning omfattade endast elever i årskurs 9.

I 1984 och 1985 års skolundersökningar användes enbart de omarbetade frågorna. Detta har medfört att undersökningsresultaten före 1983 i flertalet fall inte är direkt jämförbara med data från 1983, 1984 och 1985 års omarbetade undersökningar.

Som en del i CANs uppdrag att följa drogutvecklingen i landet, överfördes ansvaret för skolundersökningarna från Skolöverstyrelsen till CAN 1985. Från och med 1986 års studie har undersökningarna därför genomförts av CAN.

Åren 1993–2000 genomfördes undersökningarna på uppdrag av Folkhälsoinstitutet. Efter institutets omorganisering 2000 har de gjorts på direkt uppdrag av Socialdepartementet.

CAN erhöll medel från Socialdepartementet för att under en testperiod på tre år även genomföra årliga undersökningar av gymnasieelevers drogvanor och den första av dessa genomfördes 2004. Åven 2007 fick CAN medel av Socialdepartementet för att göra en undersökning i gymnasiet. De två senaste gymnasieundersökningarna, 2008 och 2009, har finansierats av Statens folkhälsoinstitut.

Undersökningarnas syfte är i första hand att belysa utvecklingen av drogvanorna och att studera skillnader mellan olika åldersgrupper. Studierna är, liksom alla andra frågeundersökningar, behäftade med olika typer av metodproblem som gör det svårt att tolka enskilda siffror vid enstaka mätillfällen. Dessa problem diskuteras i ett senare avsnitt.

Undersökningen och rapporten

Urval

Fram till och med 1994 levererades ett urval av klasser från Statistiska Centralbyrån (SCB), men detta är inte längre möjligt då SCB numera endast registrerar skolor och elevantal. Därför görs ett urval av skolor utifrån antalet elever i skolorna. Mellan 1995 och 2000 ombads skolorna att låta den klass, vars huvudlärarens efternamn kom först i alfabetet, att besvara enkäten. Sedan år 2000 skickar CAN ut en förfrågan till de skolor som ingår i urvalet, där de ombeds att rapportera klassbeteckningarna för samtliga klasser i berörd årskurs och hur många elever det finns i respektive klass. Utifrån dessa uppgifter drar CAN slumpmässigt den klass som ska delta med en sannolikhet som är proportionell mot klassens storlek. Sedan 2000 sker urvalet således i två steg.

Urvalskriterierna för årskurs 9 ändrades inför 2001 års undersökning. Detta för att det ska vara möjligt att tillmötesgå önskemål om regionalt uppdelade data. Urvalet stratifieras i sex olika områden och utgörs, precis som tidigare, av 300 skolor. Fördelningen och utformningen av de sex regionerna kan ses i uppställningen nedan och ser identisk ut för gymnasiets år 2.

De regionvisa urvalen är emellertid för små för att möjliggöra årsvisa redovisningar på regional nivå. Istället används sk glidande treårsmedelvärden, vilket innebär att data alltid är medelvärdet för de tre senaste undersökningarna.

Stratum	Län	Antal skolor Gy 2	Antal skolor Åk 9
1	Stockholm	57	62
2	Västra Götaland	50	51
3	Skåne	37	37
4	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland, Blekinge, Halland	44	42
5	Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro, Västmanland, Dalarna, Gävleborg	82	80
6	Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten	30	28

I år kunde SCB inte leverera något urval, varför urvalet inte kunde göras utifrån de ovan beskrivna stratifieringarna. Till 2009 års undersökning gjordes istället ett urval av 300 skolor i landet, där skolans sannolikhet att bli dragen stod i proportion till antalet elever i skolan. Att ett års urval av tre är riksrepresentativt och inte ett stratifierat bedömdes inte påverka den regionala redovisningen.

Genomförande

I stort sett samtliga undersökningar har genomförts under perioden mars–april respektive år. Innan enkätformulären sändes ut kontaktades de skolor som blivit utvalda. Formulären distribuerades genom rektorernas försorg till berörda lärare i de utvalda klasserna. Eleverna besvarade enkäten i klassrummen, varefter varje elev själv stoppade formuläret i ett kuvert och klistrade igen det.

För att elevernas anonymitet skulle vara helt skyddad ombads de att inte sätta ut sina namn på formulären. De informerades också om att deras svar endast skulle redovisas på riks- och regionnivå.

Årets enkät skulle besvaras i vecka 11, d v s 9–15 mars 2009. De som inte hade möjlighet till detta fick använda vecka 10 eller 12. Därefter avslutades datainsamlingen.

Bortfall

Ett problem i samband med frågeundersökningar utgörs av bortfallet, det vill säga de personer som skulle ha besvarat formuläret men som av olika skäl inte deltog i undersökningen. I den här typen av skolundersökningar finns två typer av sådana bortfall. Den ena typen utgörs av eleverna i de klasser som av olika skäl inte deltog i undersökningen och den andra typen utgörs av de elever som var frånvarande i samband med datainsamlingen.

Bortfallet på klassnivå redovisas i tabell A nedan. Oftast berodde bortfallet på att klassen inte kunde genomföra enkäten under den anvisade tidsperioden på grund av praktik eller liknande. I vissa fall var orsaken att formulären kommit bort eller att skolan glömt eller inte velat medverka. Bortfallet av hela klasser har ökat något sedan början av 1990-talet, varför antalet elever i undersökningen minskat. Detta problem kan troligen, helt eller delvis, härledas till att skolor belastas med allt fler undersökningar, vilket naturligtvis påverkar både viljan och möjligheten att delta. I årets undersökning var klassbortfallet störst bland klasserna i gymnasiet år 2. Bortfallet på klassnivå i

Tabell A. Antal klasser i urvalet och antalet klasser som ej deltagit samt bortfallet på klassnivå i procent. Årskurs 9 och gymnasiets år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiets år 2
Antal klasser i urvalet	300	300
Antal klasser som ej deltagit	44	72
Bortfall på klassnivå	15%	24%

Tabell B. Andel frånvarande elever fördelat på bortfallsorsak samt antalet bortplockade formulär fördelat på orsak. Årskurs 9 och gymnasiets år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiets år 2
Andel frånvarande elever (totalt)	100	100
Sjuk	48	41
Anpassad studiegång etc.	10	12
Beviljad ledighet	12	7
Annan skolaktivitet	9	5
Olovlig frånvaro	13	26
Annan frånvaro	8	9
Antal bortplockade formulär (totalt)		
Oseriösa svar	55	33
Överdriven konsumtion	113	40

gymnasiets år 2 har sannolikt större betydelse för resultaten än vad klassbortfallet har för resultaten i årskurs 9. Detta eftersom sammansättningen av elever i gymnasieklasserna i högre grad sker utifrån elevernas intressen och egenskaper. I grundskolan kan elevsammansättningen antas vara mer slumpmässig.

Antalet bearbetade formulär i undersökningarna 1971–2009 framgår av tabell 1 i tabellbilagan. Under åren 1978–1981 var undersökningsmaterialen betydligt större beroende på att bearbetningar skulle göras också på länsnivå. Bortfallet på grund av sjukdom eller annan frånvaro uppgick 2009 till 15 procent i årskurs 9 och 17 procent i gymnasiets år 2 (se även avsnittet Bortfallsfel).

I samband med undersökningen har uppgifter tagits in om skälen till frånvaron, i tabell B redovisas dessa orsaker till bortfallet på individnivå. Både i årskurs 9 och i gymnasiets år 2 var sjukdom den vanligaste orsaken till frånvaro vid undersökningstillfället. För att upptäcka oseriöst ifyllda enkäter har

alla formulär granskats innan databearbetningen. Det görs även en kontroll av orimligt hög rapporterad alkoholkonsumtion (se avsnittet Mätfel) i samband med databearbetningen. I tabell B redovisas också antalet formulär som sorterats bort eftersom de bedömts vara skämtsamt eller överdrivet ifyllda. Tabellen visa att överdriven konsumtion var den vanligaste orsaken till att ett formulär plockades bort, detta gäller både årskurs 9 och gymnasiet år 2. Oseriösa eller överdrivna svar var betydligt vanligare i årskurs 9 jämfört med i år 2 på gymnasiet.

Frågeformuläret

I den första undersökningsomgången (1971–1982) användes ett undersökningsformulär som omfattande ca 60 frågor. I samtliga studier ingick en grundstomme av frågor. Dessa gällde i första hand beskrivningar av alkohol-, narkotika-, tobaks- och snifningsvanorna. Utöver dessa förekom det frågor som endast ställdes i enstaka eller ett fåtal studier.

När Statistiska Centralbyrån 1983 övertog ansvaret för undersökningarnas praktiska genomförande gjordes en relativt omfattande förändring av formuläret. Frågorna kring konsumtionsvanorna knöts till vissa tidsperioder, vanligen senaste veckan eller vårterminen. Tidigare hade frågorna varit av typen ”Ungefär hur ofta brukar Du...?” och ”Ungefär hur mycket... brukar Du.....vid varje tillfälle?”

Den förändring som gjordes 1983 medförde, som nämnts ovan, att det för en stor del av frågorna inte gick att göra jämförelser med tidigare studier. 1983 års undersökning genomfördes därför på två olika urval i årskurs 9. Det ena besvarade de nya frågorna och det andra de ursprungliga. Sistnämnda studie har benämnts ”länkundersökningen” och redovisas separat i rapporten från 1983 års undersökning. Där redovisas emellertid inga slutsatser om hur länkundersökningen ”binder samman” de båda frågetyperna.

Den nya typen av frågor användes 1983–1985. När CAN 1986 övertog ansvaret för undersökningarna gjordes en genomgång av frågorna. För att inte tappa jämförelsemöjligheterna med undersökningarna före 1983 togs en stor del av de ursprungliga frågorna åter med, samtidigt som många av de nykonstruerade behölls.

Vissa förändringar i formuläret sker från år till år och en del frågor läggs till eller tas bort. I de fall dessa förändringar har en praktisk betydelse kommenteras detta i texten och i noter till berörda tabeller.

År 2000 genomfördes vissa förändringar av formuläret. Bland annat ändrades frågorna rörande första gången eleverna kände sig berusade från öppna till

fasta svarsalternativ och fler frågor lades till angående debutålder. Även formuleringen av den så kallade intensivkonsumtionsfrågan ändrades 2000. Tidigare formulerades frågan ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k 'kvartering') eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”, men för att minska variationen mellan de olika exemplen ändrades den till: ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv 'kvartering') eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”. För att ha kontroll över hur svarsfördelningen påverkas av omformuleringen av frågan användes två formulär i 2000 års undersökning.

För att kunna möta önskemål om fler bakgrundsvariabler gjordes en omfattande omarbetning av formuläret i samband med 2006 års undersökning. För att inte bryta tidserier användes två formulär. Varannan elev i varje klass fick besvara det gamla formuläret och varannan det nya. Tyvärr visade det sig att den nya designen av alkoholkonsumtionsfrågorna fick ett alltför stort bortfall. Resultaten från det omarbetade formuläret redovisas dock som en bilaga i Skolelevers drogvanor 2006.

I 2009 års undersökning ställdes för första gången frågor om vattenpipsrökning i skolundersökningen. Att frågan lades till berodde på att allt fler aktörer på området uppmärksammade vattenpipsrökning som ett område där det saknades kunskap om utbredningen.

Praktiska uppgifter om rapporten

Målsättningen med föreliggande rapport är i första hand att redovisa resultat från undersökningen 2009. Detta blir emellertid mer intressant om uppgifterna sätts i relation till motsvarande data i tidigare undersökningar.

För variabler som vissa år varit föremål för förändringar i frågekonstruktionen redovisas dubbla värden, vilket gör det möjligt att utläsa hur stor del av förändringen som beror på metodförändringen.

I tabellerna återges data avrundade till hela procenttal. Dessutom används följande beteckningar:

- .. Uppgift saknas eller är för osäker för att återges.
- Uppgift kan inte förekomma (p g a att årskursen ej ingått i undersökningen eller frågan ej ställts).
- Ingen frekvens (d v s ingen elev har angett svarsalternativet).
- 0 Procenttal avrundat till 0 (d v s svarsalternativet har angetts av minst en elev men av mindre än 0,5 procent i respektive grupp).

Materialet presenteras genomgående uppdelat på kön och årskurs. I flertalet tabeller redovisas procenttal beräknade på totalmaterialet, d v s samtliga elever i respektive grupp. I dessa fall redovisas inga bastal för procentberäkningarna. Antalet elever framgår dock av tabell 1. I de fall procentberäkningarna endast avser en begränsad del av eleverna redovisas bastalen i tabellen.

Redovisningen i tabellerna avser samtliga som skulle ha besvarat respektive fråga. Detta innebär att andelen som hoppat över frågan framgår av tabellen som ”ej svar”. Redovisningen av andelen ”ej svar” gäller emellertid inte för åren 1983–1985, vilket bör beaktas vid tolkningen av svaren. I flertalet fall är det emellertid så få som inte besvarat en fråga att olikheter i redovisningen saknar praktisk betydelse.

Definitioner av vissa begrepp

I resultattabellerna återfinns några benämningar som behöver definieras och förklaras. Dessa är ”alkoholkonsument”, ”konsumtionsindex”, ”intensivkonsumtion”, ”röker”, ”snusar”, ”problemkategorier” och ”skoltrivsel”.

Alkoholkonsument

För att bli klassificerad som alkoholkonsument är det tillräckligt att eleven någon gång de senaste tolv månaderna druckit alkohol. Alla personer som svarat på frågan om frekvensen och kvantiteten för de drycker som ingått i undersökningen har fått ett värde på konsumtionsindex, vilket är ett sammanfattande mått på den totala årliga alkoholkonsumtionen (se nedan). De personer som druckit någon alkoholdryck tillhör endera kategorierna 1–6 på konsumtionsindex och har därmed betraktats som alkoholkonsumenter. Den redovisade definitionen måste betraktas som relativt vid. Definitionen av alkoholkonsumenter skiljer sig ofta mellan undersökningar, vilket bör beaktas vid diskussioner kring resultaten.

Under åren 1984–1985 beräknades inte konsumtionsindex i årskurs 6 och 9. I stället ställdes en fråga om hur ofta eleverna brukade dricka starköl, vin eller sprit. De som på denna fråga hade markerat alternativet ”Dricker aldrig systemvaror” betraktades som icke-konsumenter av alkohol. Eftersom dessa andelar skiljer sig betydligt från dem som definieras som icke-konsumenter genom konsumtionsindex är en direkt jämförelse inte meningsfull.

Total årlig alkoholkonsumtion (konsumtionsindex)

För att få en sammanfattande beskrivning av konsumtionens storlek har ett mått på årskonsumtionen beräknats. Detta mått benämns konsumtionsindex

Konsumtionsindex	Skattad årskonsumtion i cl alkohol 100%
0 (icke-konsumenter)	0
1	– 49
2	50 – 149
3	150 – 299
4	300 – 499
5	500 – 999
6	1000 –

och har konstruerats utifrån respektive elevs uppgifter om den ungefärliga kvantiteten per drykestillfälle för varje enskild alkoholdryck (folköl, starköl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit). Dessa kvantiteter har multiplicerats med respektive dryckesfrekvens och sedan omräknats till ren alkohol (alkohol 100%). De på detta sätt erhållna produkterna har sedan summerats till ett mått på individens totala alkoholkonsumtion uttryckt i cl ren alkohol per år.

Det bör noteras att konsumtionsindex inte är ett exakt mått på den faktiska konsumtionen. Beräkningarna har endast grundats på uppgifter om den genomsnittliga frekvensen och kvantiteten (med de felmarginaler som dessa variabler har) och tar inte hänsyn till de tillfällen då vederbörande dricker mer, eller mindre, än han/hon brukar göra (se avsnittet Mätfel).

Konsumtionsindex har delats in i sju olika kategorier vars gränser framgår av ovanstående uppställning. Dessutom finns en kategori som benämns ”ej svar” och innehåller dem som hoppat över någon av de frågor på vilka beräkningarna är gjorda. För att få en uppfattning om storleken av konsumtionen kan nämnas att 150 cl ren alkohol per år ungefär motsvarar 5 burkar starköl eller 30 cl sprit per månad. 500 cl ren alkohol per år motsvarar en konsumtion av ca 16 burkar starköl eller ca 1 liter sprit per månad.

Intensivkonsumtion

Upplevelsen av berusning är subjektiv och säger ingenting om de konsumerade mängderna. För att få en uppfattning om hur vanligt det är att eleverna dricker relativt stora mängder alkohol vid samma tillfälle (intensivkonsumtion) har följande fråga ställts: ”Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv 'kvartering') eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?”

Det bör observeras att de uppräknade mängderna för respektive alkoholsort i frågan inte är helt likvärdiga i sammanlagd alkoholhalt. Syftet är emellertid

att få en uppfattning om hur ofta eleverna dricker stora mängder alkohol, och inte hur ofta en viss mängd 100-procentig alkohol konsumeras.

Röker

För att bli klassificerad som rökare ska man ha besvarat frågan ”Röker du?” med något av alternativen ”Ja, varje dag”, ”Ja, nästan varje dag”, ”Ja, men bara när jag är på fest” eller ”Ja, men bara ibland”.

Snusar

För att bli klassificerad som snusare ska man ha besvarat frågan ”Snusar du?” med något av alternativen ”Ja, varje dag”, ”Ja, nästan varje dag” eller ”Ja, men bara ibland”.

Problemkategorier

I tabell 60 och 61 redovisas hur stor andel av eleverna som fått olika typer av problem på grund av sin alkoholkonsumtion.

Individuella problem avser här om personen fått försämrade prestationer i skolan eller på arbetet, och/eller förstört saker eller kläder, och/eller tappat pengar eller andra värdesaker, och/eller råkat ut för olycka eller skadats, och/eller behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning.

Relationsproblem avser om personen grälat och/eller haft problem med förhållandet till föräldrar, vänner eller lärare.

Sexuella problem avser om personen haft oskyddat sex och/eller oönskat sex.

Brottsrelaterade problem avser om personen råkat i bråk med polisen, och/eller bråkat eller slagits, och/eller blivit bestulen eller rånad.

Skoltrivselindex

För att få en sammanfattande variabel beträffande skoltrivsel har ett index skapats med hänsyn till respektive elevs uppgifter om trivsel i skolan samt upplevd meningsfullhet beträffande skolarbetet.

Metodproblem

Alla frågeundersökningar är behäftade med olika typer av metodologiska problem, som måste beaktas vid tolkningen av resultaten. Dessa utgörs bland annat av urvalsfel, bortfallsfel och mätfel. För var och en av dessa finns se-

dan slumpmässiga och systematiska felkällor. Storleken på de slumpmässiga variationerna kan beräknas. Detta gäller emellertid inte de systematiska felen, dvs de felkällor som bidrar till att det sanna värdet på en parameter avviker på ett icke slumpmässigt sätt från det redovisade värdet. Eller, annorlunda uttryckt, då de svar som redovisas i undersökningsrapporten avviker på ett systematiskt sätt från det verkliga beteendet.

Urvalsfel

Från och med 2001 års undersökning ändrades urvalskriterierna jämfört med tidigare år. I och med att sannolikheten såväl nu som förr för att en skola skall dras är känd, kan uppgifterna viktas för att bli riksrepresentativa. Det finns därför ingen anledning att anta att denna förändring skall påverka jämförbarheten med tidigare studier.

Som tidigare påpekats finns det problem med att urvalsenheten i skolundersökningarna är klasser. Genom urvalsförfarandet som infördes år 2000 tror vi oss till stor del ha löst denna problematik, varför det inte finns någon anledning att tro att några systematiska fel orsakats av själva urvalsdragningen.

Undersökningarna är gjorda som stickprovsundersökningar, vilket innebär att slutsatser om populationen i dess helhet dras med hjälp av uppgifter ur stickprovet. Detta medför emellertid en viss osäkerhet när det gäller att beräkna det ”sanna” värdet. Eftersom urvalet är draget slumpmässigt kan dock osäkerheten uppskattas genom att beräkna ett sk konfidensintervall. Detta innebär att man med en viss sannolikhet kan uttala sig om att det ”sanna” värdet i populationen ligger i ett intervall beräknat med utgångspunkt från det observerade värdet i stickprovet.

Det går alltså att beräkna en storlek på konfidensintervallet som är sann ur statistisk synpunkt. Vi har dock valt att inte redovisa några konfidensintervall eftersom syftet med undersökningarna är att belysa utvecklingstendenserna, dvs förändringarna över tid. Vid en bedömning av utvecklingen finns det skäl att beakta andra faktorer än de rent statistiska, t ex en tidsseries utseende under en längre period.

Den som är intresserad av de statistiska slumpfelens storlek hänvisas till rapporterna från undersökningarna 1983, 1984 och 1985 (utgivna av Skolöverstyrelsen). Det bör därvid observeras att antalet deltagande elever i undersökningen 2009 i årskurs 9 är drygt tre gånger fler än 1983 och 1985. Däremot var 1984 års urval drygt fem gånger så stort som i den senaste studien. Storleken på den statistiska säkerhetsmarginalen påverkas av urvalets storlek, det vill säga, i praktiken blir konfidensintervallet mindre ju större urvalet är. Sålunda är osäkerhetsstalet (halva konfidensintervallet) för 1984 ”ungefär en fjärdedel av de osäkerhetsfel som anges för 1985” (Skolöverstyrelsen 1986).

För flertalet variabler torde osäkerhetstalen 2009 vara något mindre än hälften av motsvarande värden i 1985 års studie.

Bortfallsfel

I skolundersökningarna finns, som tidigare nämnts, två typer av bortfall. Det ena utgörs av de fall då hela klasser av olika skäl inte ingick i undersökningen och det andra av att enskilda elever var frånvarande i samband med datainsamlingen. Att en elev, som är närvarande vid undersökningstillfället, vägrar att medverka förekommer praktiskt taget aldrig.

Under hela undersökningsperioden har det bortfall som orsakas av enstaka elevers frånvaro varit av ungefär samma storleksordning i årskurs 9, nämligen ca 14 procent. Denna typ av bortfall har dock ökat något under de senaste åren och uppgick år 2009 som sagt till 15 procent, bland gymnasieeleverna var bortfallet 17 procent (för en närmare beskrivning av bortfallet i årets undersökning, se avsnittet ”Bortfall”).

I anslutning till 1979 års studie gjordes en uppföljning av bortfallet. I denna fick de elever som var frånvarande vid undersökningstillfället besvara ett formulär när de återvände till skolan. Det visade sig att bortfallet i årskurs 9 hade en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än undersökningsmaterialet. De ursprungliga undersökningsresultaten påverkades emellertid inte med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet.

I samband med 1993 års enkät gjordes en särskild studie i form av en totalundersökning i årskurs 9 i Stockholm. Även då gjordes en uppföljning av bortfallet. De elever som återvände till skolan, inom en bestämd tidsperiod efter den ordinarie datainsamlingen, fick besvara enkäten hos skolsköterskan. Som väntat redovisade eleverna i bortfallsuppföljningen en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än de som svarade i den ordinarie datainsamlingen. Inte heller här påverkades emellertid undersökningsresultaten med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet (Andersson & Hibell 1993).

Mätfel

Ett mätfel är skillnaden mellan ett erhållet och ett sant värde. Mätfel kan grovt sett sägas orsakas av mätinstrumentet, mätmetoden och svarens tillförlitlighet, vilket bl a avser huruvida eleverna lämnar sanningsenliga svar.

Vid flera studier av den vuxna befolkningen har man funnit en ovilja att redovisa känsliga förhållanden och att respondenterna medvetet eller omedvetet underskattar sin konsumtion av bl a alkohol. Det kan naturligtvis inte utelämnas att somliga elever i denna studie har rapporterat en för låg konsumtion

(underrapportering), men troligare är att motsatsen förekommer, d v s att elever uppper en högre konsumtion jämfört med den verkliga (överskriftningsrapportering). En alltför högt redovisad konsumtion kan vara ett utslag av leklust, att man faktiskt upplever sin konsumtion som större då detta är det önskvärda eller att man vill imponera på sina kamrater.

Trots att formulären besvaras under samma former som vid ett skriftligt prov kan det inte alla gånger undvikas att några har möjlighet att se vad andra svarar. I dylika fall kan somliga finna det frestande att ange en för hög konsumtion. Ytterligare en aspekt kan vara att man skryter med att man dricker mer än man i själva verket gör. Vetskapen om att andra eventuellt har möjlighet att se svaren när formuläret besvaras kan medföra att somliga även i enkätsituationen uppper ett felaktigt konsumtionsbeteende.

Sedan år 2000 används fasta kriterier för att avgöra vilka enkäter som skall tas bort på grund av att eleven uppgett en orimligt hög alkoholkonsumtion. De fasta kriterierna är en operationalisering av de tidigare kriterierna för orimligt hög alkoholkonsumtion. Tidigare år skedde denna bedömning i två steg. Med hjälp av ett antal kriterier identifierades tveksamma enkäter, vilka därefter genomgick en subjektiv bedömning av huruvida de skulle tas bort eller inte. Förändringen till att använda fasta kriterier gjordes för att filtreringen av respondenternas svar skulle kunna ske på samma sätt från år till år.

De enskilda blanketterna granskas även manuellt för att upptäcka de fall då hela enkäten är oseriöst ifylld, t ex att varje ruta kryssats i, att det klottrats över hela sidorna eller att eleven skrivit att allt bara var ljud.

Det kan inte uteslutas att övergången till fasta kriterier för bortsortering kan ha minskat jämförbarheten något med tidigare år. Tidigare år har ca 70–80 respondenter exkluderats i årskurs 9 medan det år 2008 var sammanlagt 108 enkäter som togs bort. Då det i samband med undersökningen år 2000 gjordes ett försök att bedöma svaren på liknande sätt som tidigare år upptäcktes 92 enkäter medan det datoriserade sättet utsorterade 120 enkäter. Det nya sättet att bedöma svaren kan således bidra till att något fler respondenter exkluderas. Sett i perspektivet av ca 5 000 medverkande elever är emellertid skillnaden relativt obetydlig.

Slutsatser

De representativitets- och tillförlitlighetsproblem som behandlats bör alltid beaktas såväl vid jämförelse av grupper av individer som vid jämförelser över tid. Det torde emellertid vara rimligt att anta att bortfallets inverkan på möjligheterna att göra jämförelser över tid är relativt begränsad. Däremot är det mer osäkert när det gäller tillförlitligheten.

Det kan inte uteslutas att benägenheten att lämna sanna svar, förutom av vad som framförts ovan, även påverkas av förändringar i det alkohol- och narkotikapolitiska klimatet i samhället. Under de senaste åren finns det indikationer på att attityderna till droger bland ungdom inte är lika restriktiva som tidigare. Om så är fallet är det inte uteslutet att det för somliga kan ha bidragit till att uppges högre konsumtion än vad man annars skulle ha gjort. Å andra sidan är det troligt att ett mindre restriktivt drogpolitiskt klimat faktiskt medför att fler prövar droger. Det förefaller emellertid mindre sannolikt att de trender som redovisas i denna rapport på ett avgörande sätt skulle ha påverkats av en eventuellt förändrad benägenhet att redovisa de verkliga drogvanorna.

Diskussionen om sanningshalten i svaren avser i första hand alkohol- och drogvanorna. När det gäller rökning kan det finnas skäl att anta dels att dessa uppgifter är mer tillförlitliga, dels att benägenheten att redovisa den verkliga konsumtionen förändrats mindre över tid, jämfört med övriga studerade preparat. Detta eftersom rökning kan antas vara mindre laddat jämfört med alkohol- och annan drogkonsumtion.

När det gäller omläggningen av metod för att filtrera bort oseriösa svar är det osäkert på vilket sätt detta påverkat resultaten. Risker att jämförbarheten påverkats är störst dels för sammanslagna variabler som t ex totalkonsumtionen, dels för relativt lågfrekventa variabler, som t ex att ha använt narkotika. När det gäller sammanslagna variabler där svaren från flera frågor kombineras kan en felkälla, som på var och en av de ingående variablerna har begränsat inflytande, bli mer betydelsefull på grund av adderingseffekten. Lågfrekventa variabler, däremot, är känsliga eftersom det krävs få felaktiga observationer för att påverka resultatet. Däremot är det inte troligt att förändringen i någon större utsträckning påverkat jämförbarheten med tidigare år när det t ex gäller de enskilda frågorna rörande ett så vanligt beteende som alkoholkonsumtion.

Resultat

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt om alkoholvanorna. Därefter beskrivs i tur och ordning tobaks-, narkotika- och sniffningsvanorna. En redogörelse för bruket av sömnmedel, lugnande medel och läkemedel tillsammans med alkohol följs av ett avsnitt som belyser elevernas erfarenhet av dopningsmedel. Vidare redogörs också för riskuppfattningar vid olika betenden, ANT-undervisningens omfattning, elevernas sociala situation i skolan och sambandet mellan konsumtionen av olika droger och vissa bakgrundsvariabler.

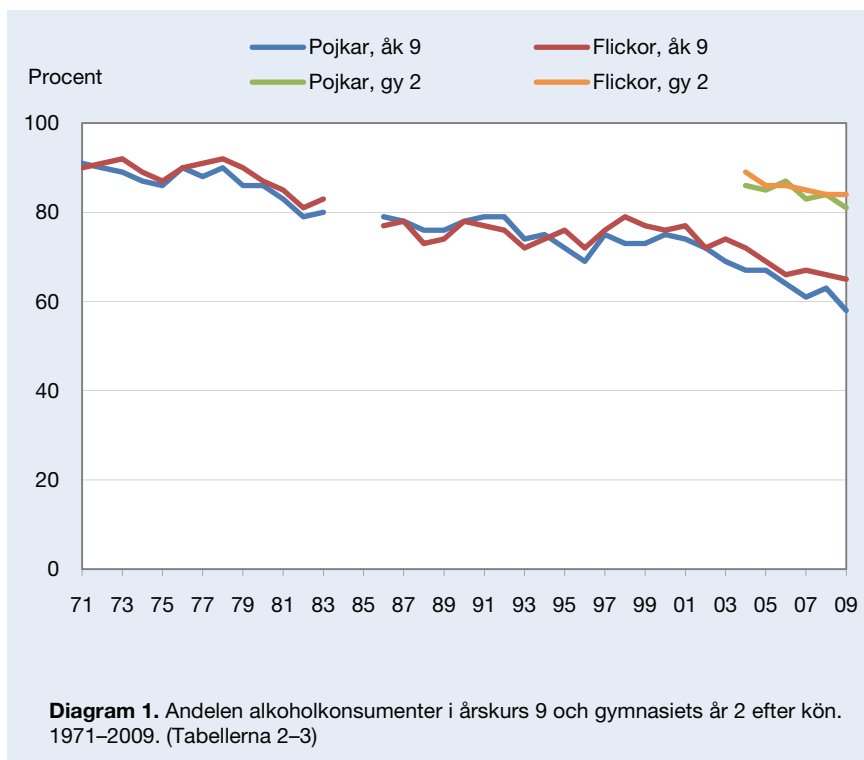
Alkohol

I följande kapitel redovisas elevernas alkoholvanor ur flera olika perspektiv. Avsnittet inleds med en redovisning av andelen konsumenter och ickekonsumenter av alkohol, andelen elever som någon gång under vårterminen/året respektive under den senaste månaden/veckan druckit alkohol. Därefter redovisas den genomsnittliga årskonsumtionen av alkohol och vardera alkoholsorts andel av årskonsumtionen. I avsnittet presenteras också andelen elever som under de senaste 12 månaderna druckit hembränd sprit och smugelsprit. Det presenteras även ett avsnitt om berusningsbenägenheten hos eleverna samt ett avsnitt om tillgänglighet och anskaffningssätt. Kapitlet innehåller även information om föräldrarnas bjudvanor och samband mellan alkoholkonsumtion och andra variabler. Slutligen presenteras data över regionala skillnader vad gäller alkoholkonsumtionen.

Alkoholkonsumenter

För att bli klassificerad som alkoholkonsument är det tillräckligt att vederbörande ”en gång om året eller mer sällan” dricker antingen ett glas öl (gäller ej lättöl), cider eller alkoläsk, 2 cl vin eller 2 cl sprit. Denna definition måste betraktas som relativt vid, vilket bör beaktas vid tolkningen och diskussion av resultaten. I avsnittet ”Definitioner av vissa begrepp” beskrivs och diskuteras denna definition närmare.

Som framgår av diagram 1 och tabell 2 var det fler niondeklassare under 1970-talet som var alkoholkonsumenter än under senare år. I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan dess.

Mellan 80-talets mitt och 90-talets slut var minskningen mindre påtaglig, men sedan 2000 har trenden bland niondeklassarna varit tydligt nedåtgående. I den senaste undersökningen sjönk andelen alkoholkonsumenter bland både pojkarna och flickorna i årskurs 9 och ligger idag på 58 respektive 65 procent.

Även bland eleverna i gymnasiets år 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat sedan mätningarna startade 2004. I 2009 års undersökning klassificerades 81 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna som alkoholkonsumenter till skillnad från startåret 2004, då 86 procent av pojkarna och 89 procent av flickorna klassificerades som alkoholkonsumenter (diagram 1 och tabell 3).

Andelen icke-konsumenter har förändrats på ett analogt sätt i båda åldersgrupperna. I årets undersökning var det knappt 40 procent av niondeklassarna och en knapp femtedel av gymnasieeleverna som inte drack alkohol.

Druckit alkohol under vårterminen/året eller senaste veckan/månaden

Mellan åren 1983 och 2006 fick eleverna i årskurs 9 besvara frågan: ”Har du någon gång under vårterminen druckit öl, vin eller sprit?” År 1998 lades alkoholäsk och stark cider till som alternativ. I tabell 6 kan man se att fram till början av 2000-talet hade omkring en tredjedel av eleverna inte druckit alls under vårterminen. Därefter ökade emellertid andelen. Bland gymnasieeleverna uppgav ungefär en av sex att han/hon inte druckit någon alkohol under vårterminen mellan åren 2004–2006 (tabell 7).

År 2006 ändrades frågan till ”Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?” Det var naturligtvis fler elever som uppgav att de druckit alkohol under de senaste 12 månaderna än under vårterminen, men i båda åldersgrupperna var skillnaden förvånansvärt liten (tabell 8 och 9).

Under perioden 1983–2006 tillfrågades eleverna i årskurs 9 dessutom om de druckit alkohol under den närmast föregående veckan. Sedan 1997 års enkät ingår även alkoholäsk och stark cider i frågan. Inkluderingen av alkoholäsk och stark cider bidrog till att 1997 års värden blev högre än året innan (tabell 8). År 2000 noterades de högsta andelarna (40 respektive 33%) men under de senaste åren har andelen elever som druckit den senaste veckan minskat och 2006 var det 24 procent av pojkarna och 23 av flickorna som gjort detta. Till gymnasieeleverna ställdes frågan mellan åren 2004 och 2006. Under denna period svarade knappt hälften av pojkarna och omkring 45 procent av flickorna att de hade druckit alkohol de senaste sju dagarna (tabell 11).

I samband med förändringarna av enkäten 2006 ändrades frågan om den aktuella konsumtionen från att gälla de senaste sju dagarna till de senaste 30 dagarna. I tabell tolv kan man se att det var drygt 40 procent av eleverna som druckit någon alkoholdryck de senaste 30 dagarna 2009 och att andelen legat relativt stabilt på den nivån sedan frågan infördes. Även bland eleverna i år 2 på gymnasiet har andelen som druckit alkohol de senaste 30 dagarna legat stabilt (runt 60%) under mätperioden (tabell 13).

Total årlig alkoholkonsumtion

Beräkningarna av den totala årliga alkoholkonsumtionen bland niondeklasarna omfattar undersökningarna från och med 1976. Uppgifter från åren 1983–1985 saknas eftersom konsumtionsindex inte beräknades dessa år. Från och med 1998 ingår konsumtion av blanddrycker i beräkningarna.

I tabell 28 och 29 redovisas fördelningen i de olika konsumtionskategorier som beskrivs i avsnittet ”Definitioner av vissa begrepp”. Av dem som konsumerar alkohol i årskurs 9 är det konsumentkategori ett som samlar den

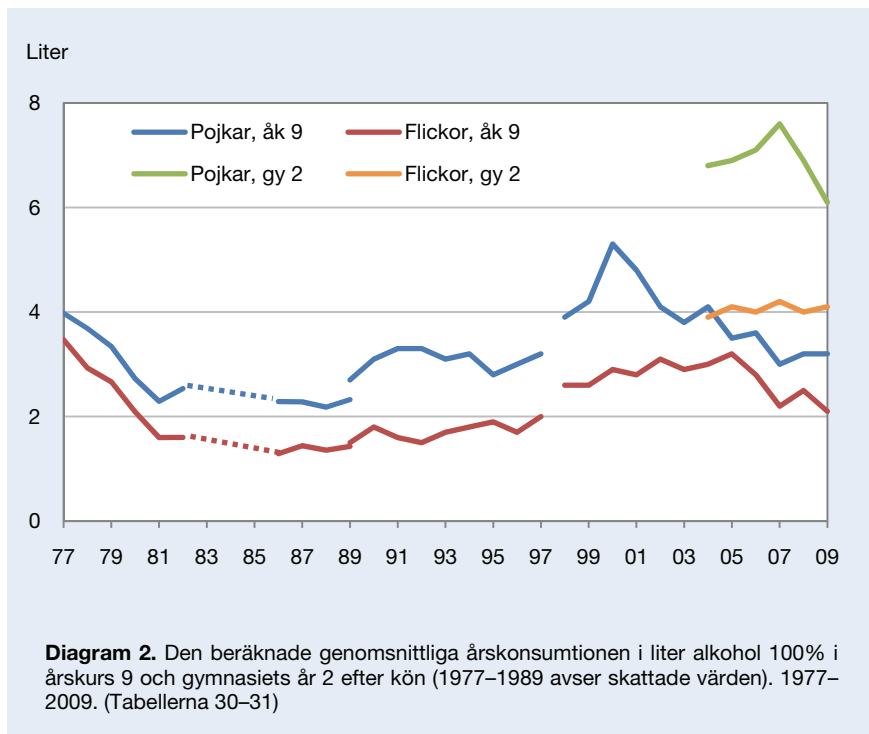
största andelen elever. År 2009 tillhörde 21 procent av pojkarna och 28 av flickorna denna lägsta konsumentkategori. Tillsammans med icke-konsumenterna utgör denna grupp drygt hälften av eleverna i årskurs 9. Även bland gymnasieflickorna samlade den lägsta konsumtionskategorin störst andel elever (18%) och så har det varit sedan 2004. Bland pojkarna i andra året på gymnasiet var det istället den högsta konsumtionskategorin som samlade flest elever. I 2009 års undersökning uppgav 19 procent att deras konsumtion var så hög att de hamnade i konsumtionsgrupp 6. Trots att nästan en femtedel av gymnasiepojkarna tillhör den högsta konsumtionskategorin är detta den lägsta siffran sedan undersökningen startade 2004.

En jämförelse över tid bland pojkar i årskurs nio visar att andelen i den högsta konsumtionsgruppen minskade med över hälften från 1977 till 1981 (från 16 till 7%) och var därefter oförändrad under 1980- och större delen av 1990-talet. Därefter ökade andelen åter och i början av 2000-talet var den åter uppe i samma nivå som i slutet av 1970-talet (15% år 2000). Åren därefter sjönk åter andelen och har stabiliserats på en lägre nivå (9% 2009).

Bland flickorna i årskurs nio minskade andelen i den högsta konsumtionskategorin betydligt mellan 1977 och 1981 (från 12 till 3%) för att sedan vara relativt oförändrad fram till 1990-talets andra hälft. Sedan slutet av 1990-talet har andelen uppgått till cirka åtta procent. I 2007 års undersökning hade andelen minskat ytterligare (5%), för att sedan öka till sju procent 2008. I årets undersökning är andelen i den högsta kategorin åter fem procent.

Diagram 2 visar medelvärdet av den uppgivna årskonsumtionen mätt i liter alkohol (100%) fördelat på pojkar och flickor. Bland niondeklassarna är beräkningen för åren 1977 till 1989 (uppgifter saknas för åren 1983–85) gjord med utgångspunkt från klassmitten av den skattade årskonsumtionen för varje indexvärde. Från och med 1989 finns emellertid möjligheter att beräkna medelvärdet direkt från varje respondents svar på alkoholfrågorna (tabell 30). Dessa medelvärden ligger något högre än de skattade för pojkarna medan flickornas värden i stort sett sammanfaller 1989. Förklaringen till detta är att indexvärdet 6 är en öppen klass och klassmitten har getts ett ungefärligt värde. Därför redovisas två värden för 1989 i diagram 2, ett skattat medelvärde och ett baserat på elevernas individuella svar.

Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen bland elever i årskurs 9 sjönk mellan 1977 och 1981 från ca 4 liter ren alkohol till ca 2,3 liter bland pojkarna och från ca 3,5 till 1,6 liter bland flickorna. I båda fallen en nästan 50-procentig minskning (redovisas ej i tabell). Det kan i detta sammanhang nämnas att under samma period minskade också alkoholförsäljningen i Sverige från 7,3 liter (alkohol 100%) till 6,3 liter per invånare 15 år och äldre, dvs en minskning med 14 procent (CAN 2009). Därefter verkar niondeklassarnas genomsnittliga årskonsumtion ha varit i stort sett oförändrad under 1980-talet (data saknas för åren 1983–85).

Mellan åren 1989 och 1997 låg pojkarnas årskonsumtion kring 3,2 liter till och med 1997 års undersökning (tabell 30). Åren därefter skedde en ökning med ett markant språng år 2000 för att sedan minska fram till 2007 års undersökning då konsumtionen uppgick till 3 liter. I 2009 års undersökning ligger konsumtionen kvar på samma nivå som 2008 (3,2 l), vilket är en klart lägre nivå jämfört med i början av 2000-talet.

Bland flickorna i årskurs 9 ökade årskonsumtionen från 1980-talets slut till 2005. Framförallt var det en markant ökning under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet då den genomsnittliga konsumtionen ökade från 1,7 liter 1996 till 3,1 liter 2002. Därefter var värdena relativt oförändrade fram till 2005 varefter de sjönk i tre år, för att sedan öka i undersökningen 2008 och därefter sjunka igen i årets undersökning. Den nuvarande konsumtionsnivån bland flickor i årskurs 9 är 2,1 liter vilket är den lägsta sedan 1997.

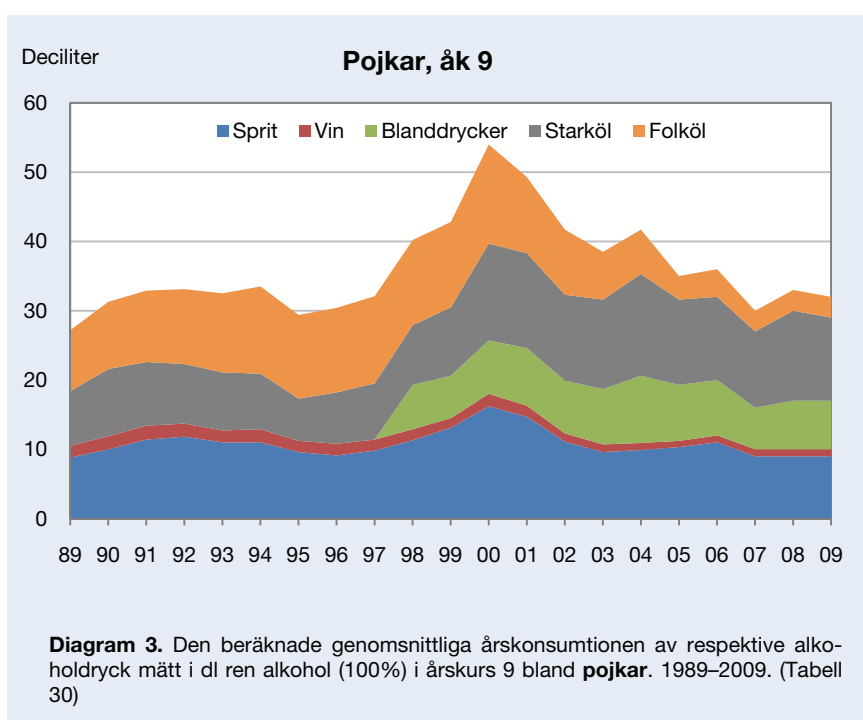
Som väntat låg den genomsnittliga totala årskonsumtionen 100 procentig alkohol högre bland eleverna i gymnasiets år 2 jämfört med i årskurs 9. När mätningarna började 2004 beräknades flickorna i gymnasiet ha en årskonsumtion i samma storleksordning som pojkarna i årskurs nio, knappt fyra liter. Gymnasieflickornas årskonsumtion har sedan dess legat stabilt och i årets undersökning uppskattades den till 4,1 liter. Gymnasiepojkarnas beräknade årskonsumtion har minskat för andra året i följd och låg i 2009 års undersök-

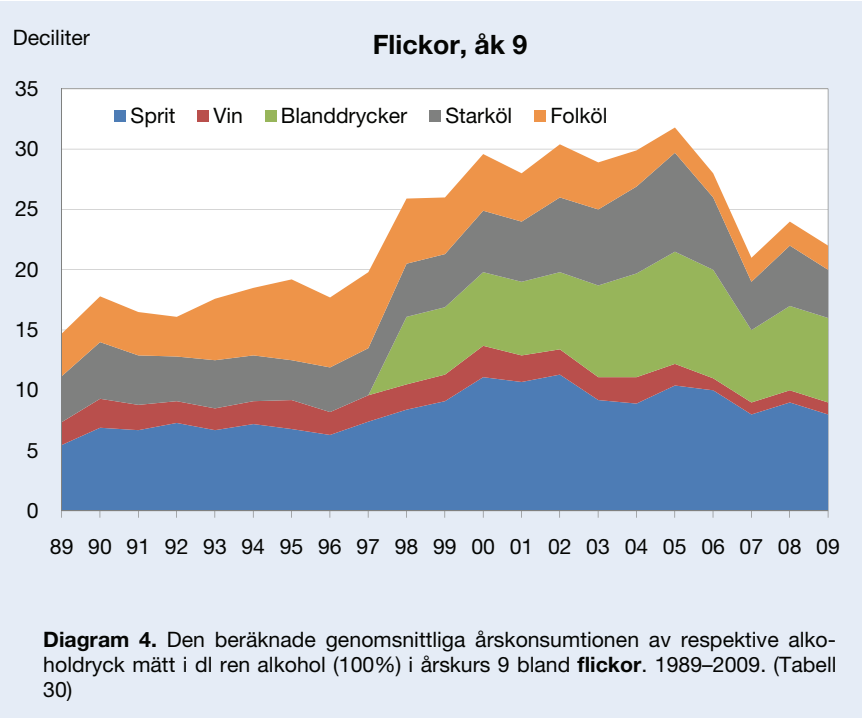
ning på 6,1 liter, den lägsta nivån sedan undersökningen i gymnasiets år 2 började (diagram 2 och tabell 31).

Konsumtion av olika drycker

Diagram 3 och tabell 30 visar den beräknade årskonsumtionen mätt i deciliter ren alkohol (100%) uppdelat på respektive drycker, d v s folköl, starköl, vin, sprit och blanddrycker (1989–2009) bland pojkarna i årskurs 9. Av pojkarnas konsumtion svarade folköl och sprit för ungefär lika stor andel under perioden 1989 till 1994. Därefter minskade spritkonsumtionen något men har sedan 1997 utgjort mellan 25 och 30 procent av den totala konsumtionen. Folkölen som var den vanligaste drycken bland pojkar i årskurs nio mellan åren 1995 till 1998 har sedan dess minskat kraftigt och har legat stabilt sedan 2005 och utgör idag elva procent av den totala konsumtionen.

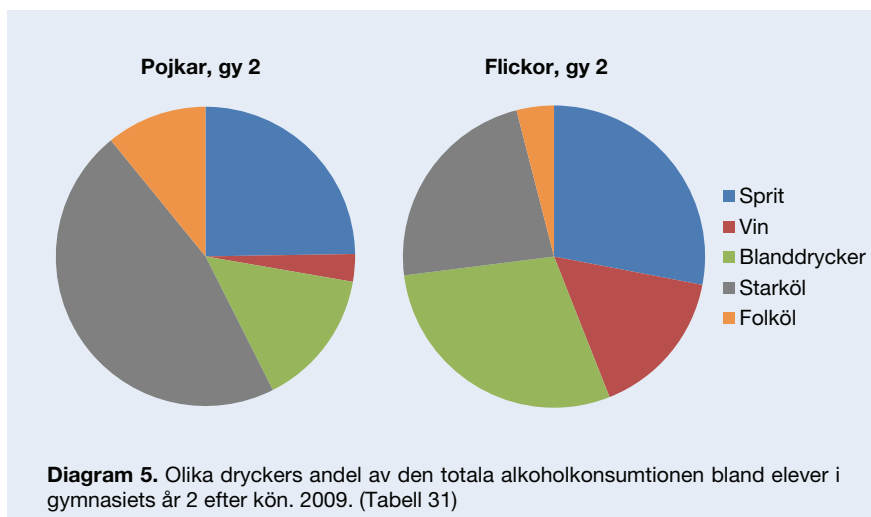
Sedan 2002 har istället starköl varit den dominerade alkoholdrycken bland pojkarna i årskurs 9. Vinkonsumtionen har under hela mätperioden utgjort den minsta delen av den totala alkoholkonsumtionen och uppgick till en deciliter år 2009, medan blanddryckerna svarade för ungefär en femtedel av konsumtionen.

I diagram 4 och tabell 30 presenteras den beräknade årskonsumtionen mätt i deciliter ren alkohol (100%) bland flickor i årskurs nio uppdelat efter olika drycker. Ett utmärkande drag för flickornas alkoholkonsumtion under hela perioden var spritens dominerande ställning. Blanddryckernas betydelse har dock ökat under senare år och har sedan dessa inkluderades varit den näst mest vanliga alkoholdrycken bland flickorna. I mitten av 1990-talet var folkölet en lika viktig del (ca 35%) som spriten men därefter har folkölskonsumtionen, liksom bland de jämnåriga pojkarna, minskat dramatiskt för att 2009 endast utgöra åtta procent av den totala konsumtionen. Även bland flickorna i årskurs nio utgjorde vin den minsta andelen av den totala alkoholkonsumtionen och så har det sett ut under hela mätperioden.

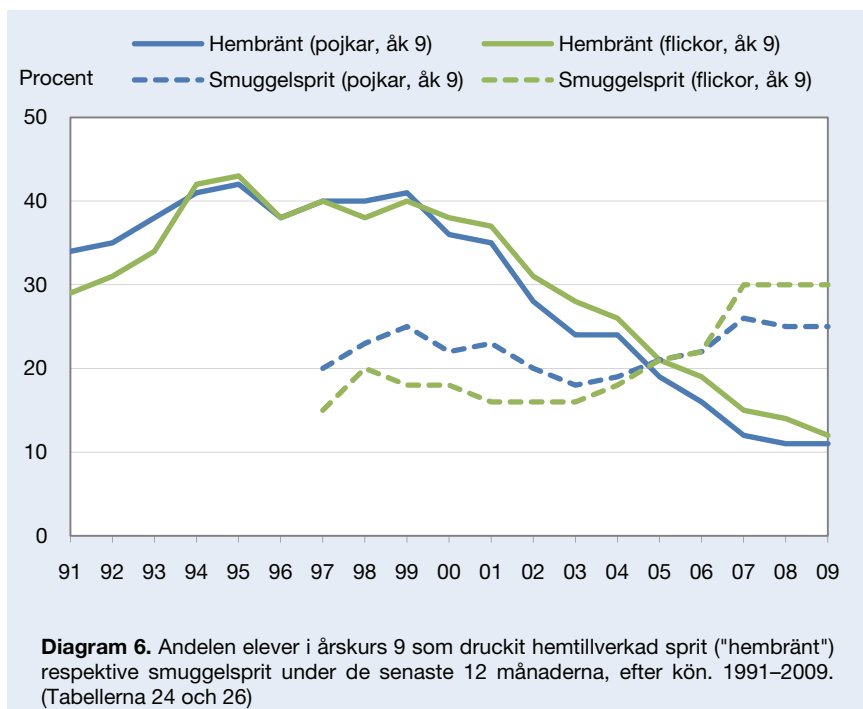
De olika dryckernas andel av den totala alkoholkonsumtionen bland eleverna i gymnasiets år 2 presenteras i diagram 5 och tabell 31. Bland pojkarna utgjorde starkölskonsumtionen störst andel (47%) och näst vanligast var spritkonsumtionen som stod för ungefär en fjärdedel av den totala konsumtionen. Folkölskonsumtionen bland gymnasiepojkarna låg i årets undersökning på samma nivå som bland pojkarna i årskurs nio (11%). Vin var den dryck som utgjorde minst andel av konsumtionen bland pojkarna i år 2 på gymnasiet. Bland flickorna var de vanligaste dryckerna sprit och blanddrycker. Starkölen utgjorde omkring en fjärdedel av den totala konsumtionen, vilket är ungefär

hälften så vanligt som bland de jämnåriga pojkarna. Folköl utgjorde den minsta andelen av gymnasieflickornas konsumtion. Utmärkande för flickornas konsumtion var att vin stod för 16 procent av den totala alkoholkonsumtionen, detta är betydligt mer än bland både de jämnåriga pojkarna och eleverna i årskurs nio. Detta tyder på att flickors konsumtionsmönster delvis förändras mellan årskurs 9 och gymnasiet år 2.

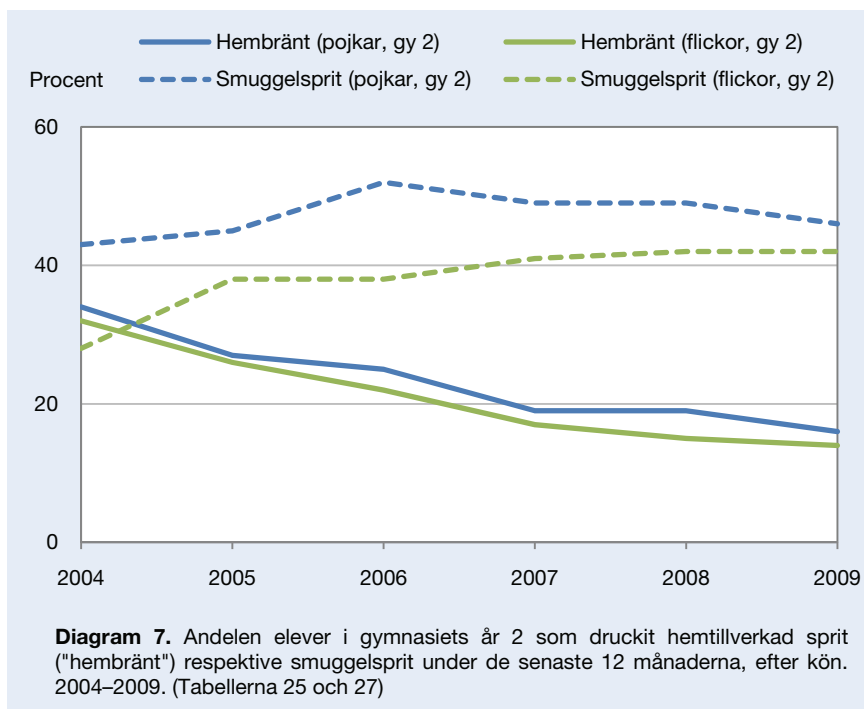
Konsumtion av hemtillverkad sprit och smuggelsprit

Tilltagande diskussioner om att ungdomar berusar sig på hemtillverkad sprit, sk hembränt, ledde till att en fråga om sådan konsumtion infördes i 1991 års frågeformulär. Det året svarade ungefär var tredje pojke och flicka i årskurs nio att de druckit hembränt någon gång under de senaste 12 månaderna. Andelen som konsumerat hembränt ökade därefter med några procentenheter varje år fram till och med 1995 då de hittills högsta värdena noterades (ca 43%). Sedan 1999 har andelen minskat kontinuerligt bland både pojkar och flickor och år 2009 var det ca 12 procent som druckit hembränt under de senaste 12 månaderna. När det gäller gymnasieeleverna är mönstret likartat. Ända sedan mätningarna började 2004 har andelen som druckit hembränt stadigt minskat både bland flickor och pojkar. I årets undersökning svarade ungefär 15 procent att de druckit hembränt, skillnaderna mellan åldersgrupperna var därmed ganska liten (diagram 6–7 och tabellerna 24–25).

För att få veta i vilken utsträckning eleverna drack smuggelsprit infördes 1997 en fråga om konsumtion av smuggelsprit under de senaste 12 månaderna. Detta år var det 20 procent av pojkarna och 15 av flickorna i årskurs nio som uppgav att de druckit smuggelsprit (tabell 26). Bland pojkarna ökade andelen därefter till 25 procent år 1999, men sjönk därefter, för att sedan öka igen, och har i de senaste tre undersökningarna legat runt 25 procent. Andelen flickor ökade först till 20 procent 1998, men sjönk därefter och var i de tre följande undersökningarna 16 procent. I de senaste tre undersökningarna har andelen ökat och legat högre bland flickorna jämfört med de jämnåriga pojkarna (30% 2009). När det gäller eleverna i gymnasiet år 2 har andelen pojkar som svarat att de druckit smuggelsprit rört sig ungefär mellan 45 och 50 procent. Bland flickorna å andra sidan ökade andelen kraftigt mellan 2004 och 2005. Sedan dess har nivån bland gymnasieflickorna närmast sig nivån bland pojkarna, om än i långsammare takt. I 2009 års undersökning uppgav 46 procent av pojkarna och 42 procent av flickorna att de druckit smuggelsprit (diagram 6–7 samt tabellerna 26–27).

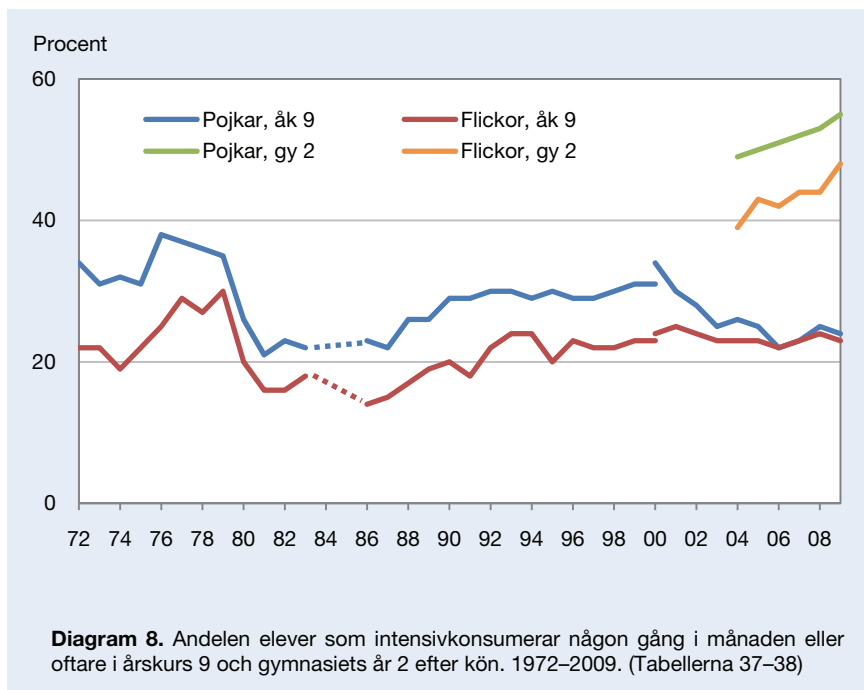
I sammanhanget bör det dock påpekas att det kan vara svårt för eleverna att veta huruvida den illegala spriten de dricker är smugglad eller hembränd. Det kan vara så att om hembränd sprit får en negativ association i ett område, t ex till följd av träspritsförgiftningar, minskar snart andelen som redovisar att de druckit hembränt och i motsvarande grad ökar de som druckit smuggelsprit.

Intensivkonsumtion

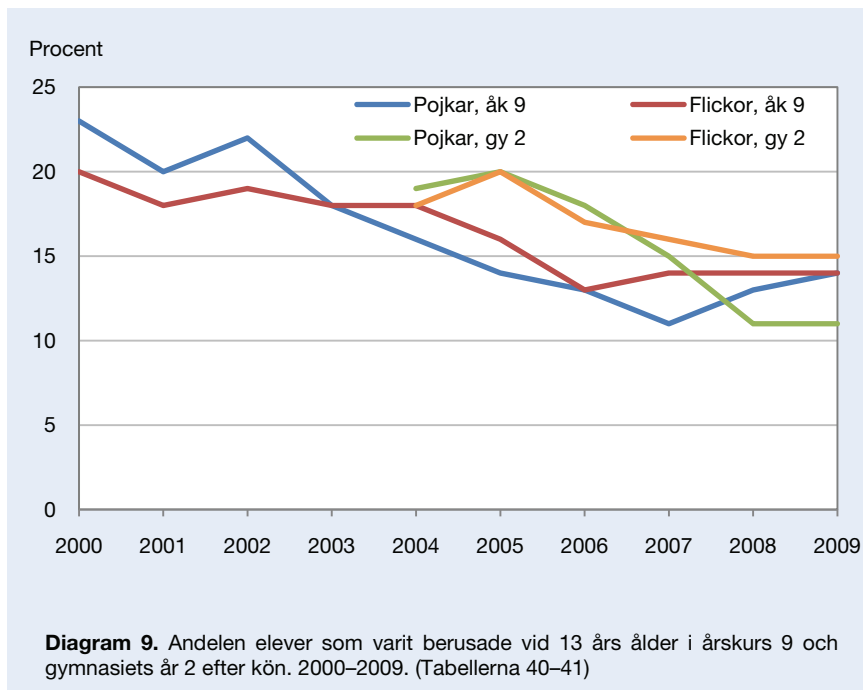
För att få en uppfattning om hur pass vanligt det var att eleverna drack relativt stora mängder vid ett och samma tillfälle (intensivkonsumerar) ställdes också frågan: "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?". Frågan har genomgått vissa förändringar genom åren, detta beskrivs utförligt i avsnittet "Definition av vissa begrepp" i inledningskapitlet.

Diagram 8 visar att fram till och med 1979 uppgav ungefär en tredjedel av pojkarna i årskurs nio att de intensivkonsumerade någon gång i månaden eller oftare (diagram 8 och tabell 37a). Mellan 1981 och 1988 låg dessa andelar på en lägre nivå (ca 23%) för att öka 1991 (till 29%). Under slutet av 1990-talet fortsatte andelen att öka för att nå en pik år 2000. Samma år förändrades frågan som tidigare påpekats, varför linjen bryts det året och två värden markerats. Andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare minskade kraftigt mellan 2000 och 2006 (från 34 till 22%), för att sedan öka något (24% 2009).

Även bland flickorna i årskurs nio var andelen intensivkonsumenter högre under 1970-talets andra hälft, med en kulmen 1979. Andelen intensivkonsumerande flickor sjönk i början av 1980-talet och låg omkring 15 procent i mitten av decenniet. Mellan 1989 och 1994 ökade andelen bland flickor från 17 till 24 procent. År 1995 minskade andelen intensivkonsumenter bland flickorna åter, för att sedan öka igen fram till 2000 (23%). Förändringen av mängden sprit i frågan år 2000 ledde till en något större andel även bland flickorna, men inte lika mycket som bland pojkarna. Sedan början av millenniet har andelen bland flickorna minskat något, dock inte i samma utsträckning som bland pojkarna. Detta har lett till att andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare i de senaste årens undersökningar ligger på samma nivå bland både pojkarna och flickor i årskurs nio (diagram 8 och tabell 37).

Bland eleverna i årskurs två på gymnasiet har andelen pojkarna som intensivkonsumerar någon gång per månad eller oftare, varit högre än andelen bland flickor under hela mätperioden. Andelen intensivkonsumenter har ökat bland både pojkarna och flickorna i den här åldersgruppen och är betydligt högre än bland niondeklassarna. I årets undersökning svarade knappt hälften av flickorna och drygt hälften av pojkarna att de intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare (diagram 8 och tabell 38).

I diagram 9 kan man se andelen elever som var 13 år eller yngre vid den första berusningen mellan åren 2000 och 2009. Det framgår att andelen elever bland niondeklassarna som upplevt sin första berusning före 14-årsåldern minskat sedan 2000. För gymnasieeleverna i år 2 finns motsvarande uppgifter från och med 2004. Även i denna åldersgrupp har andelen elever som var 13 år eller yngre vid den första berusningen minskat. Störst har minskningen varit bland pojkarna, från 20 procent toppåret 2005 till elva procent i årets undersökning.

Bland niondeklassarna finns det ett tydligt samband mellan att ha varit berusad i unga år och att ha en hög konsumtionsnivå. Andelen som var berusade vid 13 års ålder eller yngre var betydligt högre bland dem som konsumerar mycket alkohol. Detta samband syns även bland gymnasieeleverna men är inte alls lika starkt bland de äldre ungdomarna, med stigande ålder tycks betydelsen av berusningsdebuten för konsumtionsnivån minska (tabellerna 40–41).

Problem i samband med alkoholkonsumtion

Eleverna har fått besvara frågan: ”Har du någonsin fått något av följande problem på grund av att du druckit alkohol?” De olika problemtyperna har

grupperats som individuella problem, relationsproblem, sexuella problem samt brottsrelaterade problem och redovisas i tabellerna 46–47.

Bland både niondeklassarna och gymnasieeleverna svarade störst andel att de hade upplevt relationsproblem i form av att ha grälat i samband med alkoholkonsumtion. I båda åldersgrupperna svarade en större andel bland flickorna att de hade upplevt denna typ av problem. Näst vanligast var att eleverna hade erfårit individuella problem i form av att förstört kläder eller saker. Även detta var vanligare bland flickorna jämfört med pojkarna i samma årskurs.

I samband med alkoholkonsumtion var sexuella problem vanligare än brottsrelaterade problem bland flickor i båda åldersgrupperna, av de sexuella problemen var oskyddat sex vanligast och att ha bråkat eller slagits var den vanligaste brottsrelaterade problemtypen. Bland pojkarna var det istället tvärtom – brottsrelaterade problem i form av att ha bråkat eller slagits var vanligare än sexuella problem i form av oskyddat sex.

Samtliga problemtyper var vanligare bland eleverna i gymnasiets årskurs två jämfört med bland niondeklassarna. Detta kan till viss del förklaras av att andelen som dricker alkohol är större bland de äldre eleverna och att det har gått längre tid sedan alkoholdebuten, man kan anta att de därmed i större utsträckning har exponerats för situationer där man riskerar att drabbas av alkoholrelaterade problem. I jämförelse med pojkarna var det större andel bland flickorna, i respektive åldersgrupp, som upplevt olika typer av problem, undantaget brottsrelaterade problem.

Tillgänglighet och anskaffningssätt

Såväl denna undersökning som flera andra har påvisat att många ungdomar dricker alkohol och att det inte är ovanligt att somliga av dem dricker förhållandevis stora kvantiteter. Med beaktande av de åldersrestriktioner som finns i den svenska alkohollagstiftningen skall det inte vara möjligt för dessa ungdomar att själva skaffa alkohol. Enligt lag är det olovligt att överlåta starköl, vin eller sprit till den som inte har fyllt 20 år (18 år för folköl). Däremot är det tillåtet att dricka på restaurang från 18 års ålder. Det är emellertid ett välkänt faktum att det många gånger går att få tag på alkohol även för ungdomar i förhållandevis låg ålder.

I det följande redovisas svaren på några frågor som rör anskaffningen av alkoholdrycker, t ex om det är lätt eller svårt att skaffa öl, vin eller sprit. Eleverna har även tillfrågats om varifrån de vanligtvis får tag i den alkohol de dricker. År 1995 tillkom en fråga om hur eleverna skaffat den hembrända sprit som de själva uppgett att de druckit. För att få en uppfattning om i vilken utsträckning eleverna känner till hemtillverkning av sprit (s k hembrän-

ning) så infördes en fråga 1997 om eleverna vet någon person som har en hembränningsapparat.

I tabell 48 redovisas svaren på frågan: ”Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider/alkoläsk, vin, systembolagssprit, hembränt eller smuggelsprit?” bland niondeklassarna för åren 1998 till 2009. Under hela perioden frågan ställts rörande folköl har det varit den dryck som störst andel angett att det är ”mycket lätt” att få tag på. Näst mest tillgängligt upplevdes starköl och blanddrycker vara.

På det hela taget har det varit små förändringar vad gäller den upplevda tillgängligheten under mätperioden. Vad gäller hembränd och smugglad sprit har dock vissa förändringar skett. År 1998 uppgav 34 procent av pojkarna och 29 av flickorna i årskurs nio att det var mycket eller ganska lätt att få tag på hembränt. I 2009 års undersökning hade andelen minskat till 14 respektive 13 procent. Samtidigt hade andelen som upplevde att smugglad sprit var ganska eller mycket lätt att få tag på ökat från 15 till 24 procent bland pojkarna och från 10 till 24 procent bland flickorna. Som tidigare nämnts kan det dock vara svårt för eleverna att veta huruvida det är hembränt eller smuggelsprit de druckit.

Även bland gymnasieeleverna svarade störst andel att det var mycket lätt att få tag på folköl. Starköl och blanddrycker upplevdes som näst mest tillgängligt bland både pojkar och flickor i den här åldersgruppen. I jämförelse med niondeklassarna var det betydligt större andel som svarade att det var mycket eller ganska lätt att få tag på alkohol i olika former (tabell 49).

Sett till alla alkoholdrycker var det vanligast att ungdomarna fick tag på alkoholen genom att de fått eller köpt den av kompisar eller kompisars syskon (tabellerna 50–53). Dock varierade andelen mellan de olika dryckerna, något som bland annat kommer sig av att vissa drycker hade färre konsumenter.

Det kan antas att möjligheten att själv köpa folköl (åldersgräns 18 år) är större än att själv köpa starköl, vin eller sprit, trots att eleverna inte uppnått den tillåtna åldern för någotdera. Av niondeklassarna i 2009 års undersökning var det två procent av pojkarna och en av flickorna som svarade att de vanligtvis köper folköl själva. Det är en klar minskning jämfört med tidigare år (1995 var siffrorna 22 respektive 12 procent). Detta kan komma av att handeln förbättrat ålderskontrollen, men antagligen beror minskningen främst på att folköl står för en allt mindre del av den totala alkoholkonsumtionen. Bland gymnasieeleverna, där vissa uppnått 18 års ålder, var det som väntat större andelar som svarade att de köpte folköl själva. Bland flickorna svarade sex procent att de köpte folköl själva, bland pojkarna var motsvarande siffra 15 procent.

Bland niondeklassarna var det små andelar, mellan 0 och 1 procent, som uppgav att de själva köper starköl, vin, blanddrycker eller sprit på Systembo-

laget. Dessa siffror har legat på samma nivå under hela undersökningsperioden. Även bland de något äldre eleverna i gymnasiets årskurs två var det ovanligt att man uppgav att man handlade alkohol själv på Systembolaget. Mellan noll och tre procent svarade att det var så de vanligen fick tag på olika typer av alkohol.

När det gäller starköl och blanddrycker var det förhållandevis stor andel av eleverna i gymnasiets årskurs två som uppgav att de brukade få tag på den här typen av alkohol från de egna föräldrarna med lov. En fjärdedel av flickorna och en knapp femtedel av pojkarna uppgav detta i årets undersökning. Motsvarande höga andelar syns inte bland niondeklassarna och inte heller för någon annan typ av dryck.

En följdfråga till dem som druckit sk hembränt, var ”Hur har du fått tag på den hembrända spriten?” (tabellerna 54–55). Majoriteten av dessa elever hade fått tag i den hembrända spriten från kamrater. Det näst vanligaste anskaffningssättet var att man hade fått tag på den hembrända spriten ”på annat sätt”.

I de två senaste undersökningarna har eleverna i gymnasiet år 2 fått svara på frågan ”Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?”. Ungefär en femtedel av gymnasieeleverna svarade att de hade blivit serverade alkohol vid flera tillfällen, detta trots rådande lagstiftning (tabell 154).

Föräldrarnas bjudvanor

Sedan 2006 får eleverna svara på om de blir bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. I årets undersökning svarade 41 procent av pojkarna och nära hälften av flickorna i årskurs nio att de blivit bjudna på alkohol. I gymnasiet år 2 var andelen som blivit bjudna av föräldrarna betydligt större, 57 procent av pojkarna och 62 procent av flickorna svarade att de hade blivit bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. I båda åldersgrupperna finns det alltså en viss skillnad mellan pojkar och flickor, men skillnaden var mindre bland gymnasieeleverna (44 och 45).

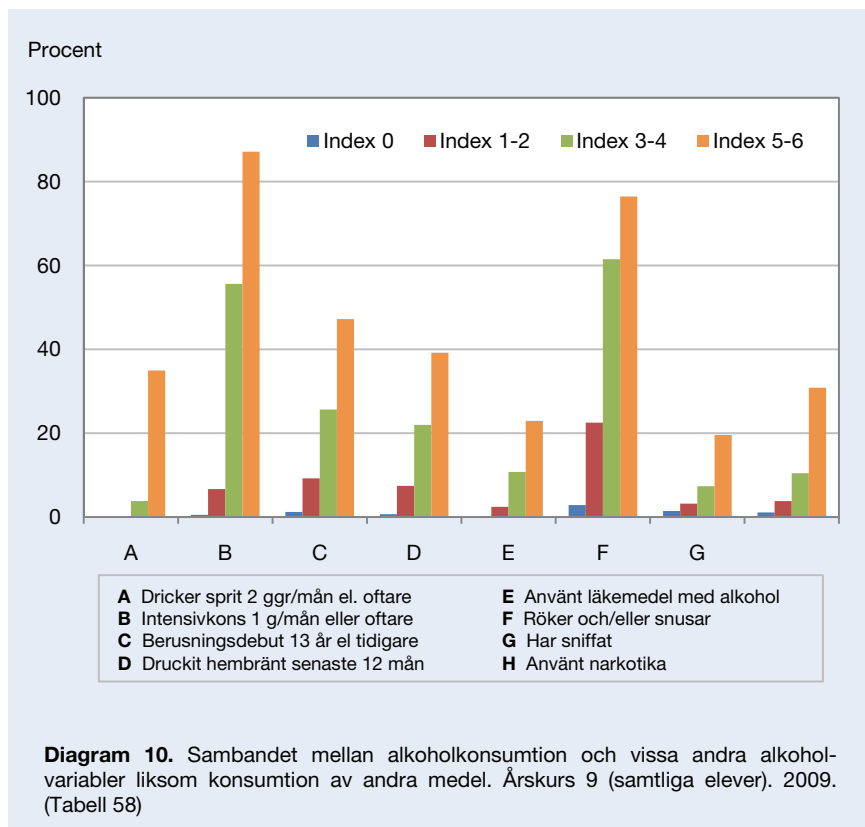
Alkoholkonsumtion och konsumtionen av andra medel

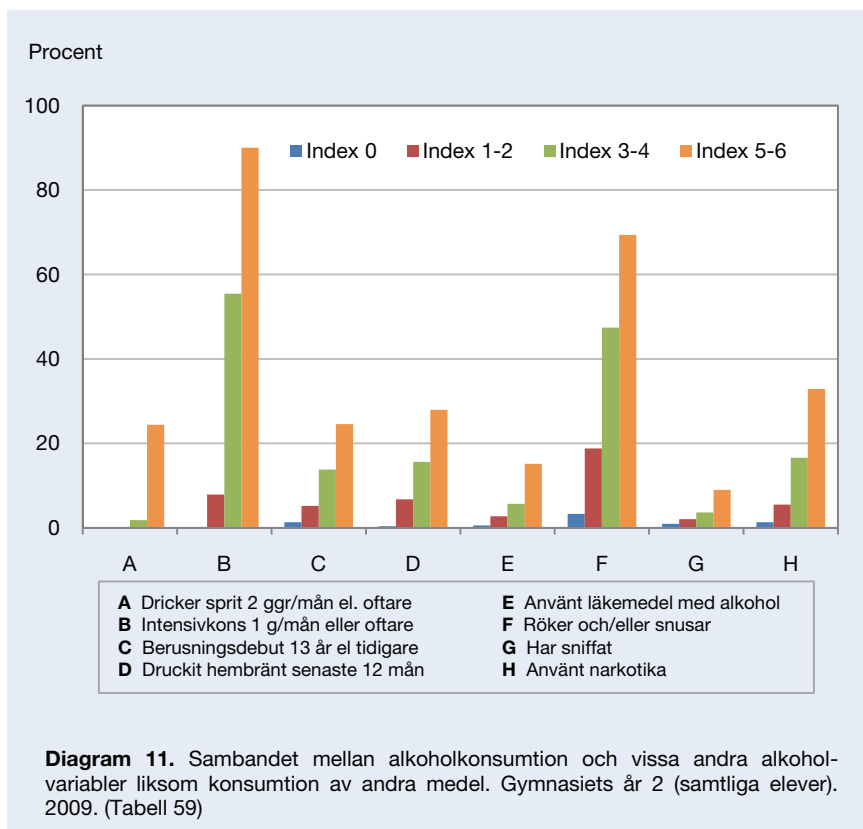
I diagram 10 och 11 samt i tabell 58–59 redovisas sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Därvid har vissa konsumtionskategorier av konsumtionsindex slagits samman så att fyra kategorier bildats; dels de som inte drack alls (0), och dels kategorierna 1–2, 3–4 respektive 5–6.

Föga oväntat var det större andel elever i gruppen med högst alkoholkonsumtion än i övriga konsumtionsgrupper som svarade att de drack sprit två gånger per månad eller oftare, intensivkonsumerade någon gång i månaden eller

oftare, var berusade före 13 års ålder, hade använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte samt hade druckit hembränt de senaste tolv månaderna.

Bland eleverna i kategori 5–6 rökte och/eller snusade 76 procent av niondeklassarna, bland gymnasieeleverna var motsvarande andel 69 procent. Detta skiljer sig markant från övriga konsumtionsgrupper. De med högst alkoholkonsumtion tenderade också att både ha testat narkotika och sniffat i högre utsträckning än övriga elever. Bland niondeklassarna i den högsta konsumtionsgruppen hade en femtedel sniffat och 31 procent hade använt narkotika. Bland eleverna i gymnasiets årskurs två var motsvarande siffror 9 respektive 33 procent.

Alkoholkonsumtion och vissa andra variabler

På samma sätt som ovan har eleverna delats in i fyra olika grupper utifrån alkoholkonsumtionsindex för att undersöka eventuella samband med vissa andra variabler (tabell 60 och 61).

När det gäller olovlig frånvaro fanns en tydlig samvariation mellan hög alkoholkonsumtion och att ha skolkat ett par gånger i månaden eller oftare. Detta gällde både pojkar och flickor i båda åldersgrupperna. Tydligast var mönstret bland flickor i gymnasiets årskurs två, i högkonsumtionskategorin svarade närmare hälften att de skolkade ett par gånger i månaden eller oftare, att jämföra med 12 procent bland icke-konsumenterna. Som väntat var det betydligt större andel som råkat ut för olika typer av alkoholrelaterade problem bland de högkonsumerande eleverna. Skillnaderna var också stora mellan de i den högsta konsumtionskategorin och eleverna i den näst högsta kategorin. Störst skillnad mellan den högsta och näst högsta konsumtionskategorin återfanns bland flickorna i årskurs nio och gällde brottsrelaterade problem.

Gällande dålig trivsel i skolan var skillnaden mellan eleverna i de olika alkoholkonsumtionskategorierna inte lika tydlig. Andelen som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan var visserligen, i de flesta fall, högre bland eleverna i högkonsumtionsgruppen, men skillnaderna mellan grupperna var mycket små. Bland gymnasieflickorna var andelen som trivdes ganska/mycket dåligt i skolan högst bland ickekonsumenterna, men skillnaderna var som sagt små.

Över hälften av alkoholkonsumenterna, mellan 51 och 73 procent, uppgav att de hade blivit bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. Andelarna var något högre bland gymnasieeleverna men det fanns inga större skillnader mellan pojkar och flickor i respektive åldersgrupp.

Eleverna i de högsta konsumtionsgrupperna svarade i något högre utsträckning än eleverna i de lägre, att de hade mycket eller ganska svårt att tala om exempelvis problem med elevvårdspersonal. Förhållandet var det motsatta när det gäller svårigheter att tala med kamrater.

Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av skglidande medelvärde (för varje undersökning tas ett år bort och ett läggs till). Regionerna består av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner, södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet Urval).

Det finns stora regionala skillnader i Sverige avseende alkoholkonsumtionen. Av tabell 64–65 samt diagram 12 och 13 framgår att alkoholkonsumtionen bland pojkarna i båda åldersgrupperna var betydligt högre i Skåne län jämfört med övriga landet. Bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna mindre. Bland gymnasieflickorna var konsumtionen högst i Stockholms län och bland flickorna i årskurs 9 återfanns de högsta nivåerna i Stockholms och Skåne län.

Lägst var konsumtionen i norra Sverige. I samtliga regioner var flickornas konsumtion lägre jämfört med de jämnåriga pojkarna, i Skåne län var skillnaderna mellan pojkar och flickor störst.

I linje med att konsumtionen var lägst i Norra Sverige var även andelen som intensivkonsumerade alkohol lägst där. Även andelen som druckit smuggelsprit var lägst i Norra Sverige, däremot var andelen som druckit hembränt störst i den här delen av Sverige. I Stockholm och Skåne var förhållandet det omvända, andelen som druckit smuggelsprit var högst och andelen som druckit hembränt var lägst i dessa delar av landet (tabellerna 64–65).

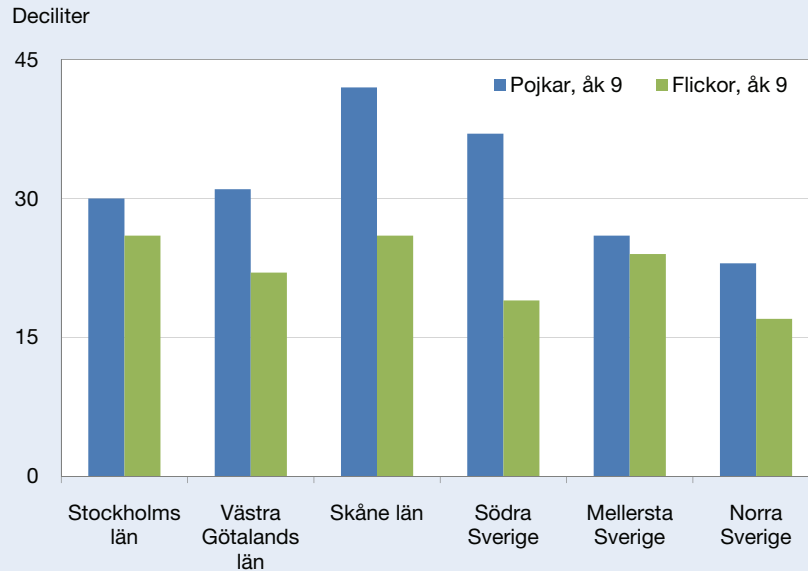

Diagram 12. Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2007–2009. (Tabell 64)

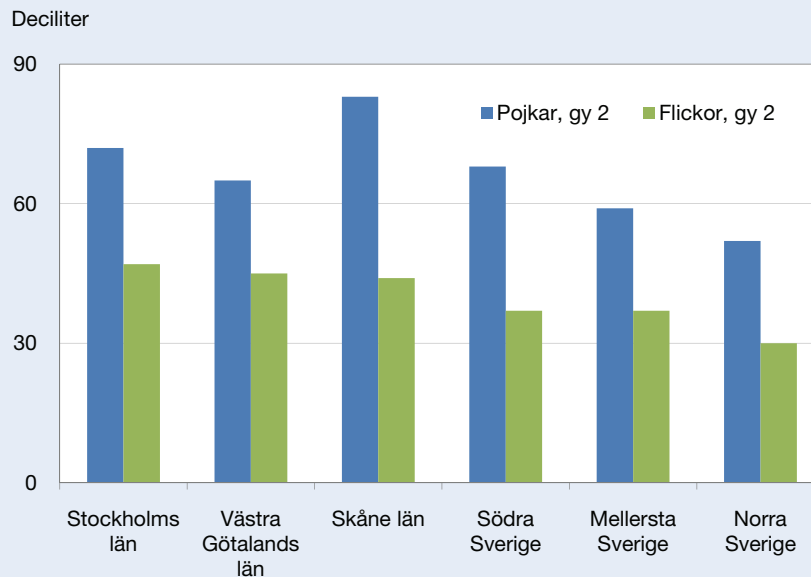

Diagram 13. Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiets år 2. Medeltal för perioden 2007–2009. (Tabell 65)

Vad gäller varifrån eleverna får tag i alkoholen var den mest påtagliga regionala skillnaden att eleverna i Skåne oftare än eleverna i de övriga regionerna hade köpt alkohol i ett grannland. Det var även betydligt vanligare att ha fått alkohol från föräldrarna (med lov) i Skåne jämfört med resten av landet, exempelvis var det 16 procent av gymnasieeleverna i Skåne som, med lov, fick sprit från sina föräldrar, att jämföra med mellan 6 och 10 procent i övriga landet. Vanligast var dock, i samtliga regioner, att få alkoholdrycker från kompisar eller kompisars syskon (tabellerna 66–69).

Andelen elever som upplevt negativa konsekvenser av sin alkoholkonsumtion skiljde sig inte i samma utsträckning mellan regionerna som konsumtionsvanorna (tabellerna 70–71).

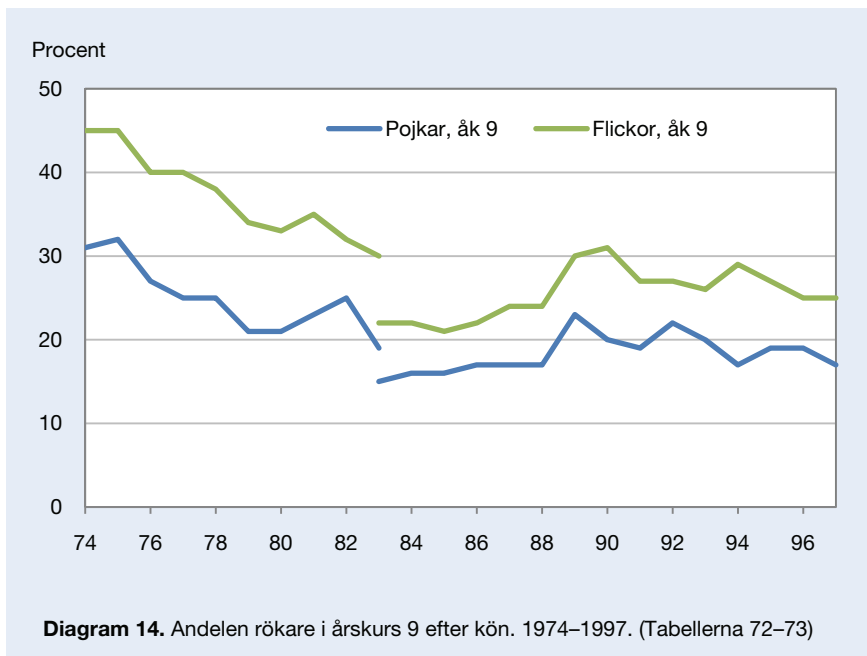
Tobak

Ordet tobak kommer från spanskan tabaco, som i sin tur kommer antingen från det arabiska ordet tubaq eller från ett inhemskt språk på ön Hispaniola. I Sverige går ordet cigarett att spåra tillbaka till en riksdagsdebatt 1860 och de första fabrikstillverkade cigaretterna kom troligen från Finland vid ungefär samma tidpunkt.

I detta avsnitt redovisas först andelen rökare och rökningens omfattning, därefter andelen snusare och snusningens omfattning. Sist redogörs hur och varifrån eleverna vanligen skaffar cigaretter och snus. Frågorna gällande elevernas tobaksvanor har ändrats vid ett par tillfällen, vilket medför svårigheter när det gäller jämförelser över tid. Första gången detta skedde var 1983 och andra gången var 1997. Det betyder att data före och efter förändringarna inte är direkt jämförbara. Vid bägge tillfällena användes såväl den gamla som den nya frågeformuleringen så att effekterna av förändringarna kunde avläsas som skillnader mellan två procenttal (se avsnittet Undersökningen och rapporten).

Andelen rökare och rökningens omfattning

På grund av ovan nämnda förändring av rökfrågan redovisas bara andelen rökare för åren 1971–1997 (tabell 72). Siffrorna för 1983 till vänster i första kolumnen avser dem som besvarade det gamla och de till höger det nya formuläret. I tabell 73 påbörjas en ny sifferserie för elevernas rökvanor (1997–2009) enligt den nya frågeformuleringen. Man bör här hålla i minnet att skillnaderna mellan 1997 års båda värden endast orsakats av metodförändringarna. Resultaten har delats upp i två olika diagram (diagram 14 och 15), dels för att förändringarna av rökvanorna över tid ska bli mer tydliga, men även för att det ska gå att jämföra rökvanorna i årskurs 9 med de i gymnasiet år 2.

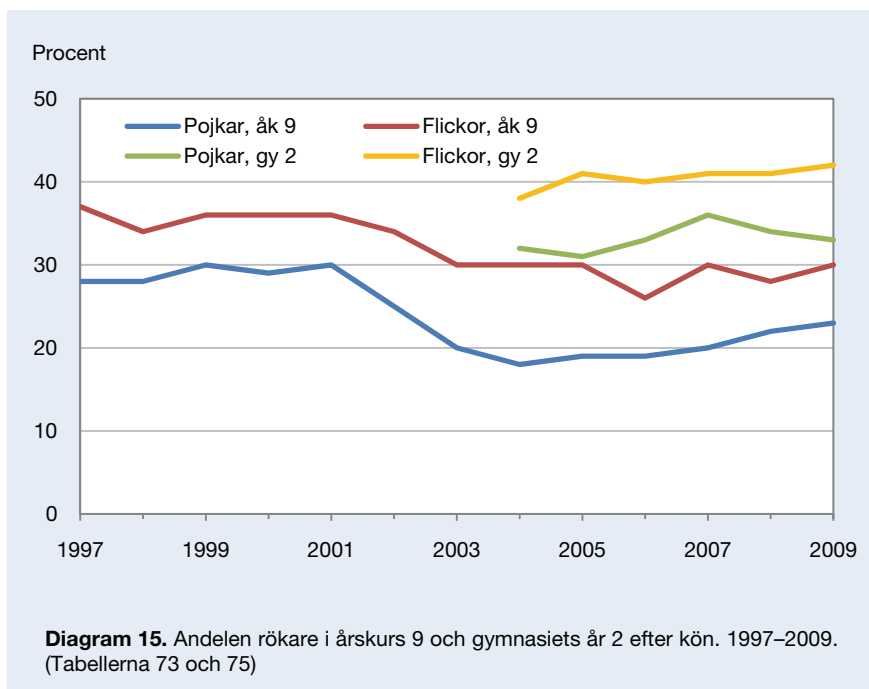

Under 1970-talet skedde en kraftig minskning i rökningen i årskurs 9. Mellan 1971 och 1983 minskade andelen rökare från 41 till 19 procent bland pojkarna och från 47 till 30 procent bland flickorna. Den ändrade frågeformuleringen 1983 innebar att något färre därefter klassificerades som rökare, vilket framgår av de olika värdena i 1983 års båda undersökningar.

Av diagram 14 och tabell 72 framgår att rökvanorna var relativt oförändrade mellan 1983 och 1988. Året därpå ökade emellertid andelen rökare något, men fram till 1997 var andelen relativt stabil eller något minskande, runt 20 procent bland pojkarna och strax under 30 bland flickorna.

De första åren efter att de nya frågeformuleringar infördes, 1997–2001, var andelen rökare fortsatt relativt stabil bland såväl pojkarna som flickorna i årskurs 9 (tabell 73). Till följd av den ändrade frågeformuleringen på en högre nivå än åren innan. Därefter minskade andelen rökare kraftigt. Mellan 2001 och 2004 minskade andelen bland pojkarna från 30 till 18 procent och bland flickorna från 36 till 30 procent.

Sedan 2004 har det skett en svag ökning av andelen rökare bland pojkarna i årskurs 9, medan andelen rökare varit relativt oförändrad bland flickorna i motsvarande årskurs. Även i gymnasiets år 2 har andelen rökare varit relativt oförändrat under perioden (tabell 75).

Även i gymnasiet är det fler flickor som röker, jämfört med pojkarna, om än på en högre nivå. Under hela perioden det gjorts undersökningar i gymnasiet har det varit något fler elever som röker i gymnasiets år 2 jämfört med årskurs 9. Då förändringarna varit relativt få under perioden har relationen mellan åldersgrupperna inte förändrats särskilt mycket. Dock har de små förändringarna som varit gått åt olika håll, det vill säga skillnaden mellan pojkarna har minskat från 14 procentenheter 2004 till 10 år 2009. För flickorna var motsvarande siffror 8 respektive 12 procentenheter.

I tabellerna 73 och 74 redovisas hur ofta eleverna i årskurs 9 röker. Under mätperioden 1997–2008 har det varit ungefär dubbelt så många flickor som pojkar som svarade att de röker varje dag. Sett över hela perioden har andelen dagligrökare visat en minskande tendens bland flickorna (13% 1997 och 8% 2008). Även bland pojkarna har de blivit allt färre, men i de två senaste undersökningarna har andelen dagligrökare ökat bland pojkarna i årskurs 9.

I den senaste undersökningen var det inga större skillnader mellan åldersgrupperna vad avser andelen dagligrökare bland pojkarna. Den största skillnaden 2009 vad avser rökvanor var att fler pojkar i gymnasiet feströker jämfört med i årskurs 9 (15 respektive 7%). Bland flickorna var det större skillnader avseende dagligrökande. I årskurs 9 var det 8 procent som rökte dagligen och i gymnasiet var motsvarande siffra 14.

Tabellerna 76 och 77 visar konsumtionen bland de elever i årskurs 9 och gymnasiet år 2 som röker varje dag. I såväl grundskolan som gymnasiet rökte de flesta av dessa elever 10 eller färre cigaretter.

Vattenpipsrökning

I 2009 års skolundersökning ställdes för första gången frågor om vattenpipsrökning. Att frågan lades till berodde på att allt fler aktörer på området uppmärksammade vattenpipsrökning och att det därför blev påtagligt att detta var ett område där det saknades kunskap. Då det är första gången som frågan ställs kan vi inte säga något om utvecklingen, men frågorna kan ge oss en uppskattning om hur vanligt det är att röka vattenpipa.

I tabell 78 kan man se att cirka var tredje pojke och var fjärde flicka i årskurs 9 någon gång har rökt vattenpipa. I gymnasiet var det betydligt vanligare och bland såväl pojkarna som flickorna var det ungefär två tredjedelar som gjort detta (tabell 79). Eleverna tillfrågades även om vilken sorts tobak de rökt och bland såväl grundskole- som gymnasieeleverna var den vanligaste tobaksformen den med nikotin. Dock var det många av eleverna som inte visste om tobaken de rökt innehöll nikotin eller ej.

Av tabell 80 och 81 framgår det att de flesta av eleverna hade rökt vattenpipa sex gånger eller färre de senaste 12 månaderna.

Snusning

På samma sätt som för frågorna om rökning har snusfrågan genomgått förändringar genom åren. I samband med revideringen 1983 formulerades frågan om. Fram till 1982 handlade ja-alternativen om antalet gånger eleverna snusade per dag, men från och med 1983 gällde ja-alternativen hur många dosor de snusade per vecka. Hur denna ändring påverkar jämförbarheten är det dock svårt att uppskatta, men man kan anta att minskningen av antalet snusare bland pojkarna mellan mättillfällena åtminstone delvis förklaras av förändringen av frågan.

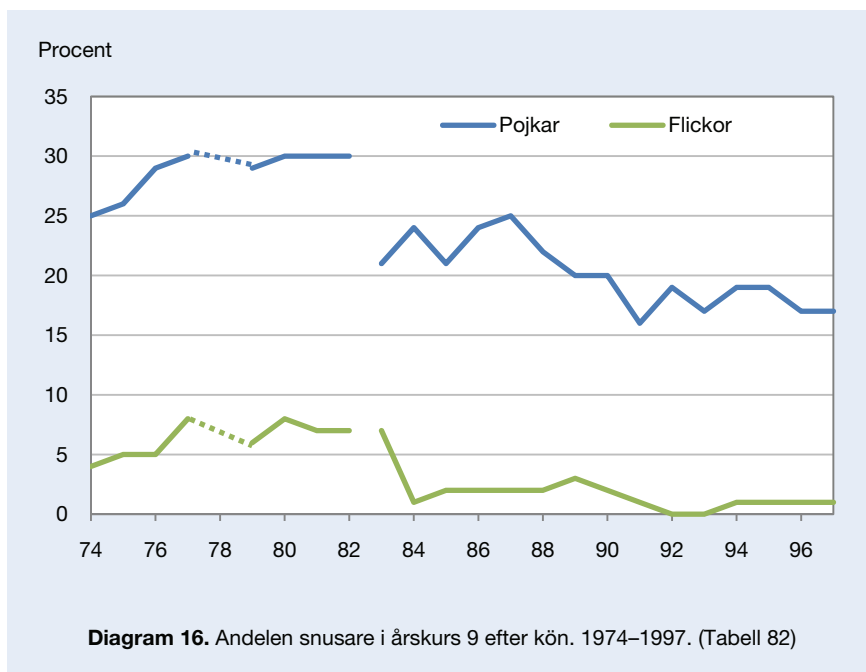
Efter hand visade det sig emellertid att eleverna saknade ett svarsalternativ motsvarande det som finns för frågan om rökning, d v s ”Nej, har bara provat”. I 1991 års formulär infördes därför ett sådant svarsalternativ varför jämförelser med resultaten från tidigare år måste göras med försiktighet. I 1997 års studie prövades en ny konstruktion av frågan om snusning så att den på samma sätt som för rökning också visar frekvensen av beteendet. Här kunde effekten hållas under kontroll genom att två formulär användes vid datainsamlingen.

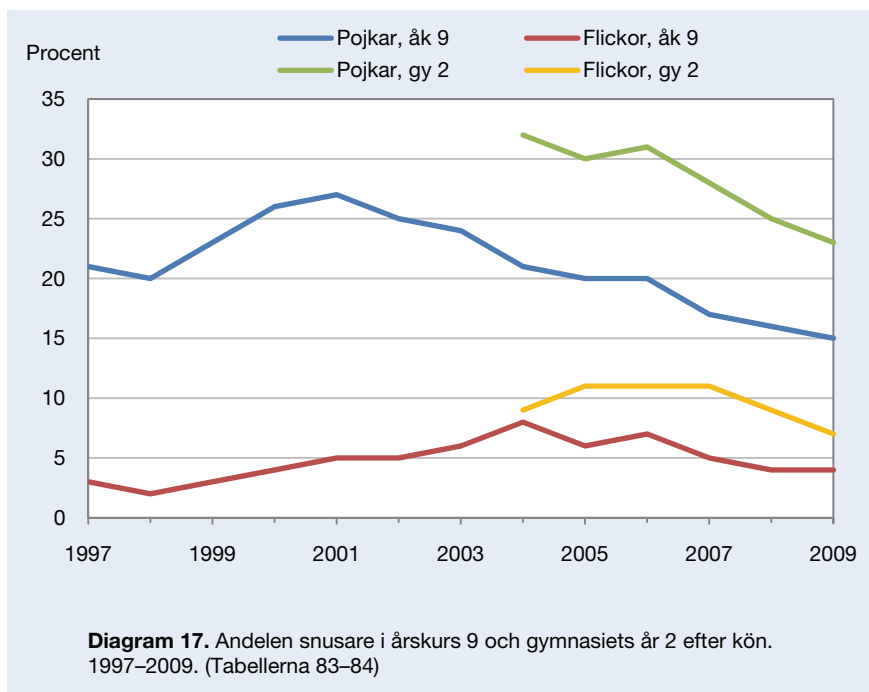
År 1974 snusade en fjärdedel av pojkarna och 4 procent av flickorna i årskurs 9 (tabell 82 och diagram 16). Tre år senare hade andelen pojkar som snusade

ökat till 30 procent och låg sedan kvar på denna nivå fram till det att frågan förändrades 1983. Andelen flickor som snusade var under denna period ca 7 procent. Efter att den nya frågeformuleringen infördes 1983 uppmättes andelen snusare till något mindre bland pojkarna (21%), men fortsatt till 7 procent bland flickorna. Året därefter sjönk andelen snusare bland flickorna och uppgick till mellan noll och tre procent fram till 1997. Bland pojkarna varierade andelen något under perioden 1983–1997, men den övergripande utvecklingen var att snusandet minskade bland pojkarna i årskurs 9.

I tabell 83 redovisas andelen snusare och hur ofta man snusat mellan åren 1997–2009. Frågeförändringen 1997 medförde att andelen snusare uppmättes till något högre jämfört med tidigare frågeformulering. Under de första tre åren var andelen snusare bland pojkarna drygt 20 procent för att sedan öka till 27 procent 2002. Sedan dess har andelen snusare minskat kontinuerligt (15% 2009). Bland flickorna ökade andelen snusare i början på 2000-talet, från tre procent 1997 till åtta 2005. Därefter avstannade ökningen och i de senaste undersökningarna har andelen sjunkit (4% 2009).

Även bland gymnasieeleverna var det vanligare med snusning bland pojkarna jämfört med flickorna (tabell 84). I de tre första årens undersökningar uppgick andelen snusande pojkar till ca 30 procent och 10 procent flickor. I de tre senaste undersökningarna har, framförallt bland pojkarna, snusningen minskat och i den senaste undersökningen var det 23 respektive 7 procent som uppgav detta.

Bland snusarna i årskurs 9 snusade de flesta oftast en dosa eller mindre i veckan, i den senaste undersökningen var det drygt två tredjedelar av flickorna och strax under hälften av pojkarna som gjorde detta (tabell 85). I gymnasiet var snuskonsumtionen högre, särskilt bland pojkarna där en fjärdedel uppgav att de snusar 4 dosor eller mer per vecka (tabell 86).

Den totala tobakskonsumtionen

Bland rökarna har flickorna utgjort en majoritet i årskurs 9 sedan 1971, d v s under hela den period skolundersökningarna i den åldersgruppen genomförts. Ser man på tobakskonsumtionen totalt, d v s rökning och snusning, utgjorde emellertid pojkarna den största gruppen under perioden 1984–1989. Sistnämnda år var dock skillnaden mindre än tidigare och sedan dess har skillnaderna mellan pojkarna och flickorna varit relativt små. År 2009 var det 28 procent av pojkarna och 31 av flickorna som rökte och/eller snusade (tabell 87).

I gymnasiet år 2 har skillnaderna mellan pojkar och flickor vad avser totala tobakskonsumtionen varit små under hela mätperioden. I den senaste undersökningen var det 40 procent av pojkarna och 43 av flickorna som antingen rökte och/eller snusade (tabell 88).

I den senaste undersökningen var det ungefär lika vanligt att enbart röka som att både röka och snusa bland pojkarna i årskurs 9 (ca 10%), att enbart snusa var hälften så vanligt. I mitten av 1980-talet var förhållandena de omvända, då var det vanligast att enbart snusa bland pojkarna. Även bland gymnasiepojkarna har snusning minskat (även om mätperioden är påtagligt kortare). Andelen pojkar som enbart snusar har minskat från 12 procent 2004 till 7 2009 och samtidigt har andelen som enbart röker ökat från 12 till 17 procent under samma period.

Bland de tobakskonsumerande flickorna, i såväl årskurs 9 som i gymnasiet år 2, har det hela mätperioden varit vanligast att enbart röka. Enbart någon enstaka procent av dem snusar enbart och cirka fem procent röker och snusar.

Anskaffningen av tobak

Sedan januari 1997 är det enligt lag inte tillåtet att sälja tobak till ungdomar under 18 år. Således skall det inte vara möjligt för eleverna i årskurs 9 att själva köpa cigaretter eller snus. Frågan om hur man skaffar tobak infördes i 1997 års undersökning. Det är alltså okänt hur den nya lagen påverkat andelen elever i årskurs 9 som köper tobak själva. Det kan emellertid konstateras att för en majoritet tobakskonsumenter i den här åldersgruppen är det fortfarande möjligt att själva köpa cigaretter eller snus.

Tabell 89 visar svarsfördelningen (bland dem som röker) på frågan ”Hur får du vanligen tag på cigaretter?”. 1997–2005 var det drygt 50 procent av såväl flickorna som pojkarna som uppgav att de själva köpt cigaretter. I de senaste årens undersökningar har det skett en minskning, men andelen som köper cigaretter själva är fortfarande relativt hög och 2009 var det 46 respektive 35 procent av pojkarna och flickorna som uppgav detta. Till följd av att allt färre köper cigaretterna själva har den vanligaste källan blivit kamraterna.

Av naturliga skäl, vissa av eleverna har åldern inne för att själva få köpa tobak, så är det vanligare bland gymnasieeleverna att köpa tobak själva. Trots detta har andelen elever som köper cigaretter själva minskat sedan undersökningen i denna åldersgrupp inleddes. År 2004 var det 76 procent av pojkarna som uppgav detta och 72 procent av flickorna. Motsvarande siffror i den senaste undersökningen var 65 respektive 57 procent (tabell 90).

I tabell 91 redovisas svarsfördelningen (bland dem som snusar) på frågan ”Hur får du vanligen tag på snus?”. Även för snus har andelen som köper själv minskat mellan åren 1997–2009. Bland pojkarna är det ungefär lika vanligt att få snus från sina vänner som att köpa själv (ca 50%). Bland flickorna däremot är det vanligast att få snuset från kamrater (74%) och näst vanligaste var att de köper själva (31%), något som antagligen beror på att flickorna snusar relativt lite.

Bland de snusande pojkarna på gymnasiet var det 76 procent som uppgav att de köpte sitt snus själva. Motsvarande andel för flickorna som snusar var 48 procent (tabell 92). Även bland flickorna i gymnasiet år 2 var det vanligast att få snus från kompisar (57%).

I tabellerna 93 och 95 kan man se att det var vanligast att eleverna i årskurs 9 köper cigaretter och snus i kiosker. Omkring 80 procent av de elever som röker respektive snusar hade köpt cigaretter eller snus i kiosker. De andra svarsalternativen var påtagligt mindre förekommande som källa till cigaretterna eller snuset. Även för rökarna och snusarna i gymnasiet år 2 var kiosker det vanligaste inköpsstället, men skillnaderna mot de andra inköpsställen var alls inte lika stora (tabellerna 94 och 96).

Narkotika

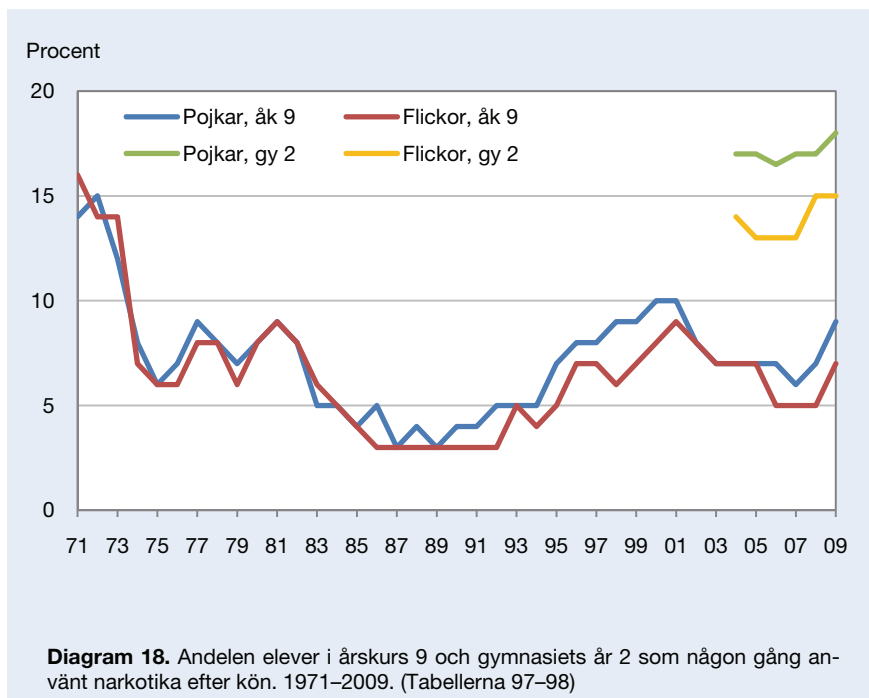
Alltsedan slutet av 1960-talet har narkotikamissbruket betraktats som ett allvarligt samhällsproblem i Sverige. Det är också sedan denna tid som utvecklingen undersökts på ett mera systematiskt sätt, till exempel undersökningarna av skolelevs drogvanor.

Avsnittet inleds med en redovisning av andelen elever som någon gång använt narkotika samt aktuell narkotikakonsumtion. Därutöver vad för narkotika som eleverna använt, ålder vid debuten samt uppgivet debutpreparat. Därefter redovisas elevers uppfattning om narkotikans tillgänglighet och för de elever som ej använt narkotika redovisas andelen som haft möjlighet att pröva.

Narkotikaerfarenhet

I diagram 18 och tabell 97 redovisas andelen elever med narkotikaerfarenhet samt andelen som fortfarande använder narkotika (1971–1994) och andelen som använt narkotika senaste månaden i årskurs 9.

Andelen som någon gång använt narkotika minskade kraftigt under 1970–1980-talen. År 1971 var det ca 15 procent av eleverna i årskurs 9 som uppgav att de använt narkotika. Tre år senare var motsvarande siffra ca åtta procent och låg sedan på ungefär samma nivå under resten av 1970-talet. I början av 1980-talet minskade andelen åter och vid senare delen av 1980-talet hade värdena sjunkit till ca tre procent. Under 1990-talet och fram till år 2001 fördubblades andelen pojkar som prövat narkotika och andelen flickor närmast tredubblades. Det var då ca tio procent av pojkarna och flickorna som använt narkotika. I de följande undersökningarna minskade dock andelen som prövat narkotika och under åren 2005 till 2008 var det ca sex procent av pojkarna

och flickorna som uppgav detta. I den senaste undersökningen ökade andelen till nio procent bland pojkarna och sju bland flickorna.

I gymnasiet är det en större andel som någon prövat narkotika jämfört med i årskurs 9 (diagram 18 och tabell 98). I den senaste undersökningen var det 17 procent av pojkarna och 15 av flickorna som hade använt narkotika. Andelen har legat på ungefär den nivån under hela mätperioden, även om man kan ana en svag ökning i den senaste undersökningen.

Att ha använt narkotika under senaste månaden kan indikera ett relativt frekvent bruk. Detta utifrån resonemanget att det är mer sannolikt att de som är frekventa användare av narkotika också har använt narkotika de senaste 30 dagarna. Ett problem med detta är dock att ju yngre respondenterna är desto närmre är man deras debut och därmed ökar sannolikheten att denna skedde de senaste 30 dagarna. I detta sammanhang kan det vara värt att påpeka att i den senaste undersökningen i årskurs 9 var det drygt 40 procent av de elever som prövat narkotika som gjorde detta för första gången när de var 15 eller 16 år gamla. Då de flesta som prövar narkotika gör detta en eller ett fåtal gånger kan 30-dagarsmättet alltså överskatta frekvent bruk i en högre grad ju yngre respondenterna är. Dock kan måttet indikera en maximinivå vad gäller frekvent bruk i gruppen.

I årskurs 9 var andelen elever som rapporterat att de använt narkotika de senaste 30 dagarna högst under perioden 1971 till 1973 (ca 5%). Under 1980-talet, då även livstidsprevalensen var lägst, var det även mycket få elever som använt narkotika senaste månaden (uppgift saknas för 1984–1985). Under första hälften av 1990-talet var det fortfarande endast omkring en procent som gjort detta, men under åren i slutet av 1990-talet och 2000-talets första hälft ökade dessa värden något för att 2005 uppgå till fyra procent av pojkarna och tre av flickorna. År 2006 ändrades utformningen av frågan vilket tycks ha lett till att en något lägre andel uppgav detta. I den senaste undersökningen var det tre procent av pojkarna respektive en procent av flickorna som uppgav detta.

I den senaste undersökningen i gymnasiet var det fem procent av pojkarna och två av flickorna som svarade att de använt narkotika de senaste 30 dagarna. Med hänsyn till frågeförändringen 2006 har dessa värden i stort sett varit oförändrade i gymnasiet sedan mätningarna startade 2004.

Av tabell 99 framgår att cannabis är den absolut vanligaste narkotikan bland eleverna i årskurs 9. I början av 2000-talet var det drygt fem procent av eleverna som använt marijuana och/eller hasch. På samma sätt som den totala andelen som använt narkotika sjönk något åren efter 2000, minskade även siffrorna för cannabis. I den senaste undersökningen var det ca sju procent av eleverna i årskurs 9 som använt cannabis. Andelen elever som under perioden uppgivit att de använt någon annan sorts narkotika varierar i huvudsak mellan noll och en procent.

Även när det gäller gymnasieelevernas erfarenhet av olika narkotikapreparat var cannabis den vanligaste formen (tabell 100). I den senaste undersökningen var det 17 procent av pojkarna och 14 av flickorna som uppgav att detta. De vanligaste preparaten efter cannabis var ecstasy och bensodiazepiner, kokain och amfetamin vilka vardera uppgavs av två procent av eleverna.

I tabell 103 kan man se att de flesta av dem som använt narkotika har gjort detta en enstaka eller ett fåtal gånger. I årskurs 9 hade ungefär hälften av pojkarna med narkotikaerfarenhet gjort detta en till fyra gånger och bland flickorna var andelen ännu större. Även i gymnasiets år 2 var det vanligaste att ha prövat cannabis en till fyra gånger (tabell 104).

Tabell 105 visar andelen elever (av dem som använt narkotika) som under åren 1989–2009 använt enbart cannabis, enbart annan narkotika samt bådadera. Andelarna varierar mycket mellan olika år. Bastalen (de som använt narkotika) i tabellen är låga och andelen ”ej svar” mycket varierande, vilket försvårar tolkningen av resultaten, men det är ändå tydligt att cannabis är den narkotika som flest har erfarenhet av. Dock kan man se en svag utveckling mot att andelen som enbart använt cannabis minskar och att andelen som en-

bart använt annan narkotika än cannabis ökar. Dock har de senare minskat något de senaste undersökningarna.

Även bland gymnasieeleverna är det vanligast att enbart ha använt cannabis (tabell 106). Bland gymnasieeleverna var det betydligt färre som prövat enbart annan narkotika än cannabis jämfört med grundskoleeleverna.

Debutålder och debutpreparat

Frågan om debutålder har genomgått ett antal förändringar varför det kan vara svårt att jämföra över tid. Mellan åren 1989 och 1999 fick eleverna själva ange åldern för sin narkotikadebut, medan de fick ange debutålder genom att kryssa för förbestämda alternativ under perioden 2000 till 2006. År 2007 ändrades frågorna tillbaka till att eleverna själva får uppge sin ålder. Därför redovisas svaren för perioden 1989–1999 separat i tabell 107.

Majoriteten av dem som använt narkotika i årskurs 9 debuterade någon gång i 14–15-årsåldern (ca 75% 2009) (tabell 108). När samma fråga ställs i gymnasiet återfinns majoriteten i åldersgruppen 15–17 år (76% 2009) (tabell 109). Både i årskurs 9 och gymnasiets år 2 var det mycket få som uppgav att de var 13 år eller yngre när de prövade första gången, 2009 var de färre än 15 procent i årskurs 9 och i gymnasiets år 2 färre än fem procent. Det bör åter påpekas att antalet elever som någon gång använt narkotika är påtagligt litet, det är därför särskilt viktigt att se till utvecklingen i stora drag och inte lägga allt för stor vikt vid skillnader mellan enskilda år.

I årskurs 9 har de som använt narkotika sedan 1989 fått besvara frågan ”Vilket slag av narkotika använde du första gången?” Trenderna i tabell 110 är något svårtolkad då andelen ”ej svar” är relativt hög och varierande. Det går dock att konstatera att en klar majoritet av dem som prövat narkotika debuterade med en cannabisprodukt (hasch eller marijuana). År 2009 var det ca 80 procent av eleverna som uppgav detta. Dock kan man skönja en svag ökning av dem som debuterade med annan narkotika än cannabis. Även i gymnasiet var det en klar majoritet som debuterade med cannabis, 2009 var det drygt 90 procent som uppgav detta. I gymnasiet kan man inte se någon förändring åt att annan narkotika än cannabis skulle bli vanligare som debutpreparat.

Möjlighet och benägenhet att pröva narkotika

Enligt vad som framkommit i tidigare avsnitt är det relativt få elever som någon gång använt narkotika. Detta hindrar naturligtvis inte att även den stora majoritet som aldrig gjort detta är av betydande intresse. De frågeställningar som då i första hand är aktuella gäller lusten och möjligheten att pröva narkotika.

Fram till och med 1982 ställdes frågan: ”Har du någon gång blivit erbjuden eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika?” I 1983 års studie ändrades frågan och sedan dess lyder den: ”Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?”. De siffror som skolöverstyrelsen redovisade under åren 1983 till 1985 har emellertid det totala antalet elever som bastal och kan därför inte jämföras med dem som redovisas i tabell 114 där bastalen utgörs av dem som aldrig använt narkotika. De har därför utelämnats vid redovisningen.

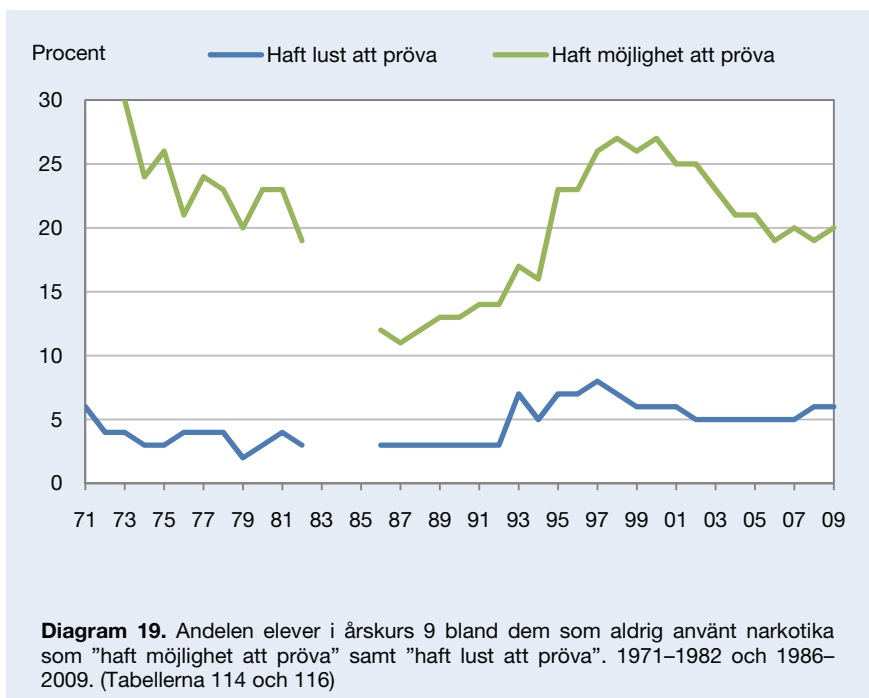
År 1971 var det omkring 30 procent av eleverna i årskurs 9 som aldrig använt narkotika som uppgav att de blivit erbjudna eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika (tabell 114 och diagram 19). Denna andel sjönk under 1970-talet och fram till 1987 då 11 procent av eleverna svarade att de haft möjlighet att pröva narkotika. Om detta, helt eller delvis, var en effekt av frågans omformulering är svårt att säga. Förändringen är emellertid analog med andelen elever som använt narkotika och det är därför troligt att det verkligen skedde en viss minskning.

I slutet av 1980-talet inleddes en ökning som fortgick till 2000 då ca 27 procent uppgav att de haft möjlighet att pröva narkotika. Därefter minskade andelen åter och 2009 var den 20 procent. Med några få undantag är förändringarna påfallande samtida och likartade för bägge könen. Andelarna i gymnasiet år 2 som haft möjlighet att pröva narkotika är något högre jämfört med årskurs 9 (ca 35%). Bland de senare kan inte utläsas någon förändring över tid, dock är mätperioden relativt kort för gymnasiet.

Det är således relativt många i årskurs 9 som haft möjlighet att pröva narkotika, men avstått. Detta indikerar att lusten att pröva saknas. Tabell 116 och diagram 19 visar att när undersökningarna startade 1971 var attityden mot narkotika något mindre restriktiv än den var under hela 1980-talet. Då var andelen (bland dem som aldrig använt narkotika) som svarat att de haft lust att pröva narkotika 2–3 procent och andelen tveksamma 4–5 procent. Det fanns knappast någon könsskillnad.

Några år in på 1990-talet skedde emellertid en förändring, främst bland flickorna. Under några år i slutet av 1990-talet, och bland flickorna en bit in på 2000-talet, ökade andelen som uppgav att de haft lust att pröva narkotika. Under de senaste åren har andelen dock varit något lägre och 2006 var det sex procent i årskurs 9 som svarade att de haft lust att pröva. Även i gymnasiet var det ytterst ovanligt att vilja pröva narkotika. Av dem som aldrig prövat narkotika var det endast åtta procent av pojkarna och sex av flickorna som svarade att de ville detta.

Eleverna tillfrågades av vem de fick tag i narkotika (tabell 118). I såväl årskurs 9 som gymnasiet år 2 var kompisar den vanligaste källan till narkotika. I årskurs 9 var det drygt 50 procent av eleverna som använt narkotika

som uppgav att de fick tag i narkotika från kompisar. I gymnasiet var motsvarande siffra drygt 65 procent. Näst vanligaste var att få tag i narkotika av en bekant vilket ungefär hälften så många uppgav, jämfört med kompisar som källa.

Även en fråga om var de fått tag i narkotikan ställdes (tabell 119). Vanligast var att fått tag i narkotikan hemma hos en kompis, i årskurs 9 var det 32 respektive 45 procent av de pojkar och flickor som prövat narkotika som uppgav detta. I gymnasiet var motsvarande siffror 43 respektive 56 procent. Näst vanligast var att få tag i narkotika på en fest. Ofta framhålls internet som en källa till narkotika, inte minst för unga. Detta är något som inte bekräftas av denna undersökning. Bland pojkarna med narkotikaerfarenhet, i såväl årskurs 9 som gymnasiets år 2 var det sju procent som svarade att de fått tag i narkotika via internet. Bland flickorna var motsvarande siffror 2 respektive 3 procent i årskurs 9 och gymnasiets år 2.

Samband mellan narkotika och andra variabler

Redovisning av elevernas konsumtion av olika typer av droger har gjorts separat för varje medel. Det är emellertid också av intresse att belysa sambandet mellan konsumtionen av de olika medlen. Detta görs med utgångspunkt

dels från eventuell erfarenhet av narkotika och dels med beaktande av den totala årliga alkoholkonsumtionen.

För att sätta in drogvanorna i ett större sammanhang redovisas dessutom sambanden mellan narkotikaerfarenhet respektive alkoholkonsumtion och ett antal andra variabler som belyser elevernas sociala situation i skolan och privat. Dessa utgörs av trivsel i skolan, skolk, problem man fått på grund av att man druckit alkohol, egen uppfattning av prestationen i skolan samt familjeförhållanden. Redovisade data gäller den senaste undersökningen (2009).

Narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel

För att belysa sambanden mellan konsumtionen av andra medel och narkotikaerfarenhet har eleverna i årskurs 9 och gymnasiets år 2 delats in i två kategorier. Den ena utgörs av dem som någon gång använt narkotika medan den andra gruppen består av de elever som saknar sådan erfarenhet. I tabellerna 120 och 121 jämförs de båda grupperna med avseende på följande variabler: frekvent konsumtionen av sprit, kategorierna 5 och 6 på alkoholkonsumtionsindex, frekvent intensivkonsumtion av alkohol, låg ålder vid berusningsdebuten, konsumtionen av hembränt respektive smuggelsprit de senaste 12 månaderna, intag av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, tobakskonsumtion samt sniffningserfarenhet.

Tabellerna visar att det finns ett starkt samband mellan narkotikaerfarenhet och frekvent konsumtion av sprit. I årskurs 9 var det ungefär sex gånger så vanligt att dricka sprit två gånger i månaden eller oftare bland dem som någon gång använt narkotika. Bland gymnasieeleverna var skillnaderna mindre, men det var ändå tre till fyra gånger så många som dricker sprit frekvent bland de med narkotikaerfarenhet. Ett likartat samband finns också för konsumtionen av folköl, starköl och vin (framgår inte av tabellerna).

Konsumtionskategorierna 5 och 6 är de högsta på alkoholkonsumtionsindex, vilket är ett mått på det totala årliga alkoholintaget. Bland dem som använt narkotika var det betydligt fler som drack stora mängder alkohol än bland dem som inte använt narkotika. Bland pojkarna var drygt 50 procent av de som prövat narkotika storkonsumenter av alkohol och bland dem som inte använt narkotika cirka 10 procent. Även bland gymnasisterna var skillnaderna stora mellan dem med och utan narkotikaerfarenhet, dock var de inte lika stora som i årskurs 9. Orsaken till detta är sannolikt att hög alkoholkonsumtion inte är ett lika avvikande beteende i gymnasiet som i årskurs 9 och därför blir sambandet med ett annat avvikande beteende, i detta fall prövat narkotika, därför svagare.

Även när det gäller narkotikaerfarenhet och berusningsbenägenheten fanns betydande samband i såväl årskurs 9 och gymnasiets år 2. Bland dem som använt narkotika uppgav drygt 65 procent av grundskoleeleverna och drygt

75 procent av gymnasisterna att de intensivkonsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare, jämfört med 19 procent bland övriga elever i årskurs 9 och cirka 40 procent bland gymnasieeleverna.

Det fanns också ett samband mellan narkotikaerfarenhet och tidig berusningsdebut. I årskurs 9 var det drygt 50 procent av eleverna som använt narkotika som hade upplevt sin första alkoholberusning vid 13 års ålder eller tidigare. Motsvarande andel bland dem som inte använt narkotika var ca 10 procent. I gymnasiets år 2 var sambandet svagare, framförallt bland pojkarna.

En annan variabel som visar starkt samband med narkotikaanvändningen är konsumtionen av smuggelsprit. Drygt 65 procent av såväl grundskoleleverna som gymnasieeleverna med narkotikaerfarenhet hade druckit hembränt under de senaste 12 månaderna, jämfört med ca 25 procent bland dem utan narkotikaerfarenhet.

De elever som använt narkotika hade också använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte i avsevärt större utsträckning än dem som aldrig prövat narkotika. Sambandet var starkare, både för eleverna i årskurs 9 och de i gymnasiets år 2, bland flickorna än bland pojkarna. Det är, som tidigare visats, överhuvudtaget fler flickor än pojkar som kombinerar alkohol med läkemedel och detta gäller alltså i synnerhet dem som använt narkotika.

Även konsumtionen av tobak, i form av rökning och/eller snusning, var betydligt vanligare bland de elever som använt narkotika än bland dem som saknade sådan erfarenhet. I årskurs 9 var det cirka 78 procent jämfört med 25 och i gymnasiets år 2 var det cirka 75 jämfört med 30 procent.

Bland dem som aldrig använt narkotika var det få, såväl i årskurs 9 som i gymnasiets år 2, som uppgett att de har sniffat (ca 3%), medan motsvarande andel i den andra gruppen var avsevärt högre (ca 35% i årskurs 9 och 19% i gymnasiets år 2).

Narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

I tabellerna 122 och 123 redovisas sambanden mellan narkotikaerfarenheten och variabler såsom skoltrivsel, skolk, problem på grund av alkoholkonsumtion samt möjligheten att kommunicera med andra.

De allra flesta eleverna uppgav att de trivs i skolan och skillnaderna är små mellan dem som prövat narkotika och de som inte gjort det. Bland dem i årskurs 9 som prövat narkotika var det 12 procent av pojkarna och 10 av flickorna som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, jämfört med ca fyra procent av dem som inte prövat narkotika. I gymnasiet var det ännu färre som vantrivdes i skolan och även skillnaderna mellan dem som använt och inte använt narkotika var mindre (ca 7 respektive 3%).

Skillnaderna var större när det gällde skolkning. Bland dem i årskurs 9 som använt narkotika var det cirka 40 procent som uppgav att de brukar skolka åtminstone ett par gånger i månaden. Bland dem som inte prövat narkotika var motsvarande andel 10 procent. I gymnasiet var skillnaderna inte fullt så stora, framförallt bland pojkarna.

De mer utbredda alkoholvanorna som de elever som använt narkotika uppvisar återspeglas även när det gäller negativa konsekvenser av att dricka alkohol. De olika negativa konsekvenserna har delats in i fyra olika grupper (se avsnittet ”Problem i samband med alkoholkonsumtion”) som benämns individuella, relations-, sexuella samt brottsrelaterade problem.

Det var således fler bland dem som använt narkotika som upplevt negativa konsekvenser av alkoholkonsumtion än bland dem som inte använt narkotika. I årskurs 9 var det mellan tre och fyra gånger så många som hade upplevt något av de olika sorternas alkoholrelaterade problem bland dem med narkotikaerfarenhet jämfört med dem utan sådan erfarenhet. Även i gymnasiet återfanns ett sådant samband, även om skillnaderna inte var fullt så stora. Detta kommer sig antagligen av att alkoholkonsumtionen generellt sett var mer omfattande i gymnasiet och hög alkoholkonsumtion inte var ett lika extremt beteende i den åldersgruppen. Det är följaktligen vanligare att ha erfarenhet av negativa konsekvenser av alkohol bland gymnasieeleverna och därmed inte något som i lika hög grad är förknippat med ett avvikande beteende som det är i årskurs 9. En annan förklaring är att eleverna i gymnasiet är äldre och att frågan om alkoholrelaterade konsekvenser rör livstidserfarenhet. Då eleverna är äldre i gymnasiet har de följaktligen ”hunnit” skaffa sig negativa erfarenheter av sin alkoholkonsumtion.

Andelen elever som uppgav att de har ganska eller mycket svårt att prata, tex om problem, med vuxna var högre bland dem som hade erfarenhet av narkotika. Var femte pojke och var tredje flicka som prövat narkotika uppgav att de har svårt att prata med föräldrarna eller annan vuxen de lever med. Motsvarande värde för dem som inte använt narkotika var 12 respektive 19 procent. Däremot fanns det inga betydande skillnader mellan grupperna när det gäller möjligheten att prata med annan vuxen.

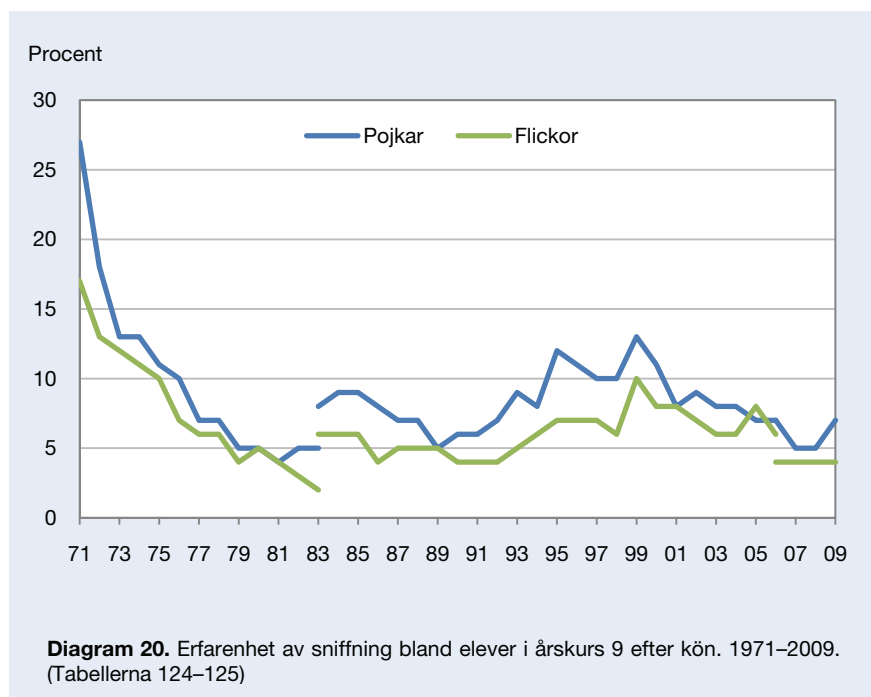
Bland dem som använt narkotika uppgav 46 procent av pojkarna och 70 av flickorna att det var ganska eller mycket svårt att prata med elevvårdspersonal. Motsvarande siffror för dem som inte använt narkotika var 36 respektive 51 procent. När det gällde kamrater som samtalspartner om problem fanns det inga skillnader mellan de som använt och de som inte använt narkotika. Bland pojkarna var det något färre bland de som använt narkotika som uppgav att de hade svårt att prata med syskon (17 respektive 19%), medan förhållandet bland flickorna var det omvända (29 respektive 21%). Skillnaderna var dock små.

Det var betydligt vanligare att ha sniffat bland dem som någon gång provat narkotika. I såväl årskurs 9 som i gymnasiets år 2 var det cirka tio gånger så vanligt att ha sniffat bland dem som använt narkotika jämfört med dem som inte gjort detta.

Sniffning

Under 1950-talet blev det vanligt att sniffa lösningsmedel, d v s lättflyktiga kolväten som thinner, bensin, terpentin och acetone (CAN m fl 1997). Det var främst bland yngre tonåringar som detta uppmärksammades. Under senare år har emellertid olika gaser, så som butan- och propangas, blivit vanliga sniffningsmedel.

Förändringar i frågeformuläret har medfört att data om sniffningsvanorna redovisas i två olika tabeller. Åren 1971–1982 ställdes frågan: ”Sniffar du?”, men ändrades från och med 1983 års undersökning till: ”Har du sniffat någon gång?” I tabell 124 redovisas elevernas erfarenhet av sniffning åren 1971–1983 och i tabell 125 åren 1983–2009. Även 2006 ändrades utformningen av frågan. Utvecklingen för hela perioden sammanfattas i diagram 20, där effek-

ten av ändringarna av frågeformuleringen visas genom att två värden finns för 1983 och 2006 (för pojkarna blev det samma värde med båda formuleringarna 2006, varför det inte syns i diagrammet).

I början av 1970-talet var det betydligt fler elever i årskurs 9 som uppgav att de sniffade jämfört med någon annan period av undersökningen. År 1971 hade 27 respektive 17 procent av pojkarna och flickorna sniffat. Åren därefter minskade sniffningen betydligt och stabiliserades på en förhållandevis låg nivå under flera år (omkring 5%).

Andelen elever som med den nya frågeformuleringen 1983 svarat att de någon gång sniffat var åtta procent bland pojkarna och sex bland flickorna. Denna nivå var därefter i stort sett oförändrad under 1980-talet för att under 1990-talet öka fram till 1999 då 13 procent av pojkarna och 10 av flickorna sniffat. Därefter sjönk värdena och de senaste åren har det varit ca fem procent som någon gång sniffat.

I gymnasiets år 2 har andelen som sniffat legat relativt stabil på fem procent under perioden 2004–2009 (tabell 126). Vid de flesta mättillfällena har det varit någon procentenhet fler av pojkarna som svarat att de sniffat.

Vid flertalet mättillfällen har det varit en mindre andel av gymnasieeleverna som rapporterat att de sniffat jämfört med elever i årskurs 9. Då samma frågor använts i båda åldersgrupperna kan detta tyda på att erfarenhet av sniffning kan vara något som förtigs, faller i glömska eller definieras annorlunda när ungdomarna blir äldre. En annan förklaring kan vara att de ungdomar som har sniffat i högre grad inte studerar vidare efter grundskolan.

Sömnmedel och lugnande medel

I 1986 års studie infördes två frågor som gällde elevernas användning av sömnmedel eller lugnande medel, med respektive utan läkarförskrivning. Den fråga som avsåg läkemedelsanvändning utan läkarrecept hade 1986 och 1987 ytterligare ett svarsalternativ, nämligen ”Ja, annat läkemedel, nämligen...”. Det visade sig att många redovisade bruk av receptfria mediciner vid detta svarsalternativ varför det togs bort fr o m 1988 års undersökning då frågan även formulerades om något. I tabell 128 redovisas därför endast resultaten från och med detta år.

Mellan 1986 och 2003 var det omkring 4–5 procent av eleverna i årskurs 9 som använt av läkare förskrivna sömn- eller lugnande medel (tabell 127). Framförallt bland flickorna kan man skönja en svag ökning de senare åren, men förändringarna är tämligen små.

Under den redovisade perioden fram till och med 1993 var det omkring en procent av pojkarna och två procent av flickorna som svarade att de hade använt respektive medel utan recept (tabell 128). Under nästkommande 10-års period (t o m 2003) var värdena relativt stabila både bland pojkarna (3–4%) och flickorna (ca 5%). Sömnmedel och lugnande medel utan läkarförskrivning var således något vanligare bland flickorna än bland pojkarna.

I samband med 2004 års undersökning ändrades frågan till att endast röra bruket av sömnmedel och lugnande medel av bensodiazepintyp. Jämförelser med tidigare år måste därför göras med försiktighet. Resultaten visar dock viss överensstämmelse med tidigare år, eftersom 4–6 procent uppgav att de använt sömn- eller lugnande medel med recept och 2–4 procent att de gjort detta utan recept (tabell 129). Siffrorna har legat stabilt på den nivån under hela mätperioden.

I gymnasiets år 2 var det ungefär lika stor andel som använt sömn- eller lugnande medel, såväl med som utan recept, bland pojkarna som det var i årskurs 9 (tabell 130). Bland flickorna har andelen varit något högre sett till hela perioden 2004–2009, men skillnaderna har hela tiden varit ytterst små.

Det bör även påpekas att det tycks ha stor betydelse i vilken kontext frågan om användning av bensodiazepiner ställs. När denna typ av medicin används utan läkarordination är det, rent juridiskt, att betrakta som narkotika. Svarefrekvensen varierar beroende på sammanhanget frågan ställs i, när frågan ställdes till samtliga elever uppgick andelen elever som använt bensodiazepiner utan läkarordination, som visats ovan till mellan tre och fem procent (tabellerna 129 och 130). När frågan lite senare i formuläret föregicks av frågan huruvida man använt narkotika var det en till två procent av eleverna som uppgav att de använt någon form av lugnande eller sömntabletter av bensodiazepintyp (tabellerna 99 och 100).

Läkemedel tillsammans med alkohol

I kommentarerna till den redovisade läkemedelskonsumtionen i 1976 och 1977 års undersökningar framhölls bl a ”att det inte kan uteslutas att vissa skolungdomar använder läkemedel i berusningssyfte och att intaget ibland kombineras med alkoholkonsumtion”. För att visa hur vanligt det är att läkemedel kombineras med alkohol ställdes följande fråga under åren 1979–1982 samt 1986–1994: ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?” Från och med 1995 års undersökning formulerades frågan om något till ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?” vilket innebär att svaren inte är fullt jämförbara före och efter 1995. Svaren för årskurs 9 redovisas i tabell 131 och för gymnasiets år 2 i tabell 132.

En tydlig könsskillnad kan konstateras när det gäller läkemedel som kombineras med alkohol. År 1979 var det 20 procent av flickorna i årskurs 9 som hade gjort detta jämfört med 11 procent av pojkarna i samma årskurs. Det sista året före omformuleringen av frågan, 1994, var det 10 procent av pojkarna och 21 av flickorna som använt läkemedel tillsammans med alkohol. År 1996 uppgav 8 respektive 17 procent att de använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Sedan mitten av 1990-talet har det skett en nedgång, men skillnaden mellan pojkarna och flickorna har varit relativt oförändrad. Sålunda var det tre procent av pojkarna och åtta av flickorna som uppgav att de använt läkemedel i kombination med alkohol i berusningssyfte år 2009.

Skillnaderna mellan årskurs 9 och gymnasiets år 2 var mycket små, men det har under hela mätperioden varit något fler bland gymnasieeleverna som använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Precis som i årskurs 9 var det något vanligare bland flickorna. Bland pojkarna var det fem procent och bland flickorna nio. Andelarna har legat stabilt på den nivån under perioden 2004–2009.

Vid en granskning av de läkemedel som eleverna uppgett att de använt kan konstateras att det till tre fjärdedelar rörde sig om receptfria värktabletter (av vilka omkring hälften var paracetamolpreparat, t ex Alvedon) som kombineras med alkohol (framgår ej av tabellerna). Många redovisar också olika ibuprofenpreparat (t ex Ipren) (ca 25%) och knappt 10 procent av de uppgivna preparaten gällde sömn- eller lugnande medel. Det är inga större skillnader vad gäller preparatsorter mellan eleverna i årskurs 9 och gymnasiets år 2.

Dopning

Kunskapen om användning av dopningsmedel har varit relativt begränsad. I syfte att kartlägga i vilken utsträckning sådan användning förekommer bland elever i årskurs 9 infördes ett antal nya frågor i samband med 1993 års undersökning. Det har emellertid visat sig svårt, mot bakgrund av den begränsade kunskapen på området, att fastställa adekvata frågeformuleringar i enkäten. Efter en justering i 1995 års formulär frågade man om eleverna någon gång använt något av dopningsmedlen anabola steroider, testosteron eller tillväxthormon med svarsalternativen ”ja, som tablett”, ”ja, som injektion” samt ”nej” för respektive preparat. Från och med 2004 års undersökning har frågan ändrats till att endast gälla androgena anabola steroider (AAS) och frekvensen av detta användande.

Få elever i årskurs 9 har erfarenhet av dopingmedel (tabellerna 133 och 134). 1993 var det en procent bland pojkarna och mindre än en halv procent (redovisas som 0) bland flickorna som använt anabola steroider. Andelarna låg se-

dan kvar på dessa låga nivåer. Användning av tillväxthormon var ännu mer ovanligt. År 1993 hade en procent av pojkarna någon gång gjort detta och undersökningarna därefter var andelen mindre än en halv procent bland både pojkarna och flickorna.

Sedan 1995 redovisas endast de elever som uppgett att de använt tillväxthormon i injektionsform, då detta preparat inte finns i tablettform. Testosteron har redovisats av mindre än en halv procent av eleverna under tidsperioden, utom för pojkarna under åren 2001–2003 (1%).

I tabell 134 redovisas resultaten från den omformulerade frågan för eleverna i årskurs 9. Där framgår att det även med den nya formuleringen var ytterst få elever som uppgav att de använt AAS (2% av pojkarna och 1 av flickorna). I gymnasiet var det ungefär lika många som använt AAS bland pojkarna och någon procentenhet lägre bland flickorna (tabell 135).

Riskuppfattning vid olika beteenden

Eleverna fick svara på hur stor risk de bedömer att det är att människor skadar sig själva (fysiskt eller på annat sätt) vid en rad olika beteenden. I tabell 155 och 156 redovisas elevernas riskbedömning. Att ta amfetamin regelbundet var det som flest uppfattade som förknippat med stor risk, 71 respektive 77 procent av niondeklassarna och 81 respektive 86 procent av gymnasieeleverna uppgav detta. Bland niondeklassarna uppfattades att prova marijuana/hasch 1–2 gånger och att prova att sniffa 1–2 gånger som minst riskabelt. Precis som bland niondeklassarna upplevde gymnasieeleverna det som minst riskabelt att testa marijuana/hasch 1–2 gånger.

I båda åldersgrupperna bedömde pojkarna majoriteten av de olika beteendena som mindre riskabla än de jämnåriga flickorna. När det gäller skillnader mellan åldersgrupperna tyder svarsfördelningen på att gymnasieeleverna generellt upplevde de olika efterfrågade beteendena som mer riskabla jämfört med niondeklassarna.

ANT-undervisningen i skolan

Det åligger skolan att informera eleverna om olika beroendeframkallande medel och deras skadeverkningar. Detta kan ske inom ramen för olika ämnen och några detaljerade föreskrifter om innehållet eller antal timmar finns inte.

1979–1982 ställdes en fråga till eleverna huruvida de haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak (ANT) under läsåret samt omfattningen

av denna (tabell 136). Åren 1983–1985 fanns inte frågan med varför data från dessa år saknas i tabellen. Vid tolkningen av tabellen bör det observeras att undersökningarna 1979–1982 gjordes något senare på terminen (april/maj) än 1986–2008 (mars/april) och därför ”täcker av” en större del av läsåret.

De elever som inte fått någon undervisning alls om alkohol, narkotika och tobak under läsåret utgjorde 1986–1987 ca 20 procent efter att tidigare ha varit ca 10 procent. Under största delen av 1990-talet gällde detta 25–35 procent av eleverna. Därefter har det blivit ännu fler som svarat att de inte fått någon undervisning alls. År 2009 var det ca 50 procent som inte haft någon ANT-undervisning medan ungefär en tredjedel haft några timmar.

På gymnasiet är det upp till skolorna att bestämma om de vill ha någon ANT-undervisning vilket innebär att sådan undervisning är betydligt mindre vanligt än i årskurs 9.

I gymnasiets år 2 var det drygt 60 procent som svarade att de inte haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak under läsåret (tabell 137). Bland dem som fått ANT-undervisning var det vanligaste svaret ”några timmar”, vilket 29 procent bland pojkarna och 23 bland flickorna uppgav.

Elevernas sociala situation i skolan

Skoltrivsel

Sedan 1984 har eleverna fått besvara en fråga om hur de trivs i skolan. Utvecklingen sedan dess har varit att allt fler elever trivs i skolan. År 1984 var det ca 17 procent av eleverna i årskurs 9 som sa sig trivas mycket bra i skolan (tabell 138). Sedan dess har den andelen kontinuerligt ökat och uppgick till drygt 40 procent i den senaste undersökningen. Läger man till de som trivs ganska bra uppgår de till ca 80 procent 2009.

I gymnasiet var andelen elever som trivs i skolan mycket bra ännu större. Ungefär 50 procent av eleverna trivs mycket bra och inkluderar man de som trivs ganska bra uppgår de till cirka 85 procent (tabell 139).

Skolk

Samtidigt som frågan om trivseln i skolan infördes (1984) togs också en fråga med om hur ofta eleverna brukar skolka från skolan. Under hela mätperioden har ungefär hälften av eleverna uppgett att de skolkar, omkring en tredjedel brukar skolka någon gång per termin, 6 procent skolkar en gång i månaden och 10 procent ett par gånger i månaden eller oftare (tabell 140). Föränd-

ringarna över tid har varit relativt begränsade, möjligen kan en svagt minskande trend av skolket skymta, och könsfördelningen tämligen jämn.

I gymnasiets år 2 är skolket vanligare (tabell 141). Där uppger cirka 70 procent av eleverna att de brukar skolka någon gång per termin eller oftare. Skolk är vanligare bland flickorna än pojkarna, men skillnaderna är relativt små.

Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av skglidande medelvärde (för varje undersökning tas ett år bort och ett läggs till). Regionerna består av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner, södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet Urval).

Bland pojkarna var det små regionala skillnader i såväl årskurs 9 som i gymnasiets år 2 när det gäller rökning, dock var andelen något lägre i årskurs 9 i Västra Götaland (tabellerna 152 och 153). Även bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna relativt små. Dock var det en något mindre andel rökare bland gymnasieflickorna i norra Sverige.

I årskurs 9 minskar snusningen i samtliga regioner. Bland pojkarna var det små skillnader mellan de olika regionerna. Bland flickorna, i såväl grundskolan som i gymnasiet var det klart vanligare med snusning i norra Sverige jämfört med i de övriga delarna av riket.

Erfarenheterna av sniffning var relativt jämnt fördelade i landet i såväl årskurs 9 som i gymnasiets år 2 såväl bland pojkarna som flickorna. I så gott som samtliga regioner är trenden att sniffningen minskar. Undantagen är flickorna i årskurs 9 och gymnasiepojkarna i norra Sverige, där andelen som sniffat i stort sett legat stilla under perioden.

Bland pojkarna i årskurs 9 var nära dubbelt så stor andel som använt narkotika i Stockholm och Skåne jämfört de övriga delarna av landet. Även i gymnasiet var narkotikaerfarenheten mer utbredd bland pojkarna i Stockholms och Skåne län. Skillnaderna mellan Stockholm och Skåne jämfört med de övriga landsdelarna var dock inte lika stora i gymnasiet som i årskurs 9.

Bland flickorna var skillnaderna vad avser att ha använt narkotika mycket små i årskurs 9, medan de var relativt stora i gymnasiet. Störst var skillnaden mellan Stockholm, där 19 procent av flickorna i gymnasiets år 2 prövat narkotika, och norra Sverige, där 9 procent gjort detta.

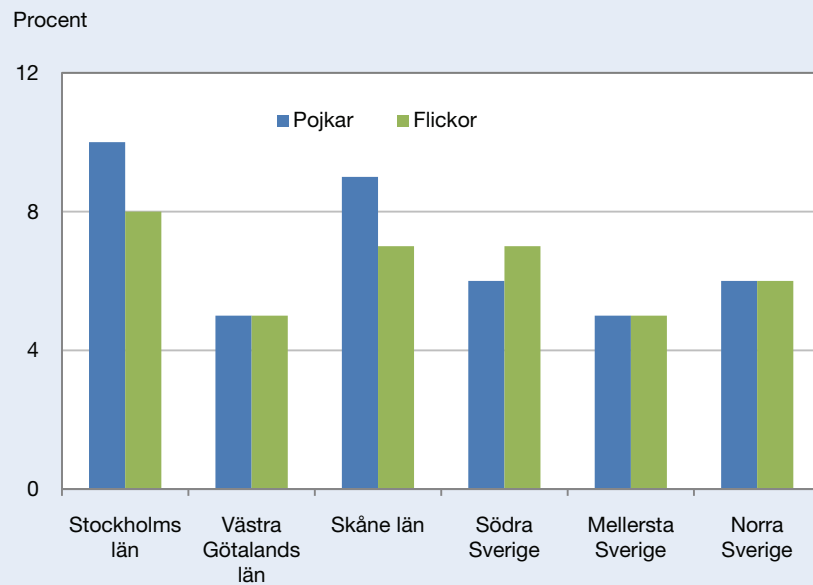

Diagram 21. Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika, efter kön. Medeltal i olika regioner i Sverige för perioden 2006–2009. (Tabell 152)

Referenser

Andersson B, Hibell B (1993). *Skolelevers drogvanor 1993*. Rapportserie nr 36, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1995). *Skolelevers drogvanor 1994*. Rapportserie nr 44, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1996). *Skolelevers drogvanor 1995*. Stencilserie nr 45, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN (2009). *Drogutvecklingen i Sverige 2009*. Rapportserie nr 117, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN, Riksförbundet Föräldraföreningen Mot Narkotika och Riksförbundet Hem och Skola (1997). *Tänk om dom sniffar...*, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Guttormsson U (2004). *Mönstrandens drogvanor 2003*. Rapportserie nr 78, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Skolöverstyrelsen (1983). *Skolungdomars alkohol-, tobaks- och narkotikavanor. Våren 1983. Årskurs 6 och 9*. Skolöverstyrelsen. Stockholm.

Skolöverstyrelsen (1986). *Skolungdomars alkohol-, tobaks- och narkotikavanor. Resultat från en enkät 1985. Årskurs 6 och 9*. Skolöverstyrelsen. Stockholm.

SOU (1969:53). *Narkotikaproblemet*. Undersökningar. Stockholm.

SOU (1971:72). *Svenska folkets alkoholvanor*. Stockholm.

Avslutande kommentarer

Det är positivt att andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 har minskat kontinuerligt sedan 1970-talet. Det är även positivt att den totala alkoholkonsumtionen minskat jämfört med de höga nivåerna i början av 2000-talet. Likväl är de nivåer som uppmätts fortfarande högre än de var i mitten av 1980-talet. Den tidigare ökningen av den totala alkoholkonsumtionen i gymnasiet, som har gått att se hos pojkarna, har brutits och i de senaste två undersökningarna har konsumtionen vänt nedåt. Kontinuerliga förebyggande insatser är viktiga och bör fortsätta för att bibehålla den positiva trenden.

Bland pojkarna i årskurs 9 har andelen som intensivkonsumerar så ofta som en gång i månaden eller oftare minskat jämfört med de höga nivåerna 2000. Bland flickorna har i princip ingen minskning skett varför det idag är i lika vanligt bland pojkar och flickor att intensivkonsumera så frekvent. I gymnasiets år 2 ökar andelen som intensivkonsumerar frekvent bland såväl pojkarna som flickorna. Frågan är om det krävs nya idéer för att nå även dessa elever.

Undersökningen visar att det inte tycks vara några problem att få tag på alkohol för de ungdomar som så önskar. Den största källan till alkohol är kamrater, men även föräldrar och andra vuxna förser ungdomar med alkohol. Årets undersökning visar också att många ungdomar, både på högstadiet och i gymnasiet, blir bjudna på alkohol i hemmet. Omkring en femtedel av gymnasieungdomarna uppgav också att de, vid flera tillfällen, blivit serverade alkohol på krogen före sin 18-årsdag.

Det var relativt många som prövade narkotika i årskurs 9 i början av 1970-talet, få under mitten av 1980-talet och åter relativt många i slutet av 1990-talet. Åren efter 2000 minskade andelen elever i årskurs 9 som prövat narkotika och uppgick till ca sex procent fram till 2008. I årets undersökning har det dock åter skett en ökning i årskurs 9. I gymnasiet har andelen pojkar som prövat narkotika legat stilla under hela undersökningsperioden. Bland flickorna har andelen ökat något.

I årskurs 9 minskade andelen rökare från mitten av 1990-talet och fram till början av 2000-talet. Det är oroande att minskningen av andelen rökare i årskurs 9 har avstannat och att den till och med ökat i de senaste undersökningarna. I gymnasiet har andelen rökare ökat något jämfört med 2004, andelen flickor har dock legat stabilt de senaste fyra åren. Den största andelen av dem som röker uppger att de bara röker till fest.

Snusning har minskat bland eleverna i årskurs 9 sedan början av 2000-talet, framförallt bland pojkarna. Bland gymnasieeleverna har andelen pojkar som snusar sjunkit sedan 2004, flickornas andel har däremot varit relativt konstant sedan samma år, dock på en lägre nivå.

Insatser för att motverka drogkonsumtionen får inte bli en resurs- eller planeringsfråga, de bör naturligt ha en hög prioritet. Här finns viktiga uppgifter som åligger såväl skolan som andra aktörer på den lokala nivån.

Tabell 1. Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent ^{a)}. 1971–2009.

	Årskurs 6			Årskurs 9			Gymnasiet, år 2		
	Bearbetade formulär		Bortfall	Bearbetade formulär		Bortfall	Bearbetade formulär		Bortfall
	Pojkar	Flickor	%	Pojkar	Flickor	%	Pojkar	Flickor	%
1971	2 521	2 346	b)	1 914	1 921	b)			
1972	3 840	3 697	7	3 089	2 996	15			
1973	2 838	2 796	8	2 789	2 996	14			
1974	2 720	2 586	6	2 352	2 282	14			
1975	2 568	2 596	7	2 087	2 130	14			
1976	2 242	2 139	7	2 151	1 985	15			
1977	3 603	3 506	8	3 096	2 938	15			
1978	5 165	4 959	6	4 734	4 809	16			
1979	5 139	4 917	6	4 630	4 729	13			
1980	5 040	4 945	7	4 977	4 964	14			
1981	4 476	4 196	7	4 827	4 669	12			
1982	2 096	1 900	6	2 599	2 547	14			
1983 ^{c)}				833	808	14			
1983	688	711	8	825	796	13			
1984				16 832	15 987	14			
1985	783	652	8	795	707	14			
1986				2 942	2 878	12			
1987	1 961	1 941	7	2 958	2 820	11			
1988				2 722	2 708	14			
1989	1 792	1 773	7	2 863	2 851	13			
1990				3 019	2 958	13			
1991	1 917	1 820	9	2 980	2 903	14			
1992				3 000	2 851	13			
1993	1 962	1 995	7	3 024	2 880	10			
1994				2 919	2 949	10			
1995	1 882	1 740	8	2 827	2 750	12			
1996				3 071	2 956	11			
1997	2 046	1 913	6	2 935	2 748	11			
1998				2 760	2 695	13			
1999	1 904	1 862	7	2 683	2 515	14			
2000				2 598	2 692	14			
2001	1 837	1 756	11	2 796	2 773	15			
2002				2 726	2 623	15			
2003	1 910	1 855	9	2 667	2 559	14			
2004				2 661	2 753	15	2 246	2 248	17
2005	1 622	1 559	9	2 688	2 684	15	2 231	2 311	18
2006A				2 487	2 403	15	1 841	1 931	14
2006B				2 464	2 398	15	2 037	2 055	14
2007				2 752	2 550	17	2 046	2 257	18
2008				2 480	2 404	16	1 846	2 137	17
2009				2 584	2 608	15	1 964	2 108	17

a) Bortfallet är beräknat utifrån elevfrånvaron i de medverkande klasserna.

b) Bortfallet för totalmaterialet var 12%.

c) Avser den s k länkundersökningen, d v s den studie som genomfördes med de frågor som använts i tidigare undersökningar.

Tabell 2. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2009.

	Konsumenter ^{b)}		Icke-konsumenter		Ej svar	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
1971	91	90	9	10	1	2
1972	90	91	10	9
1973	89	92	11	8
1974	87	89	11	10	2	1
1975	86	87	12	10	3	2
1976	90	90	9	9	1	1
1977	88	91	9	7	3	3
1978	90	92	13	10	2	2
1979	86	90	12	8	2	2
1980	86	87	13	11	2	1
1981	83	85	15	14	2	2
1982	79	81	19	18	2	1
1983	80	83	17	17
1984
1985
1986	79	77	18	21	2	2
1987	78	78	20	20	2	2
1988	76	73	22	25	2	2
1989	76	74	22	24	2	2
1990	78	78	20	20	2	2
1991	79	77	18	21	3	2
1992	79	76	18	20	3	4
1993	74	72	19	21	7	7
1994	75	74	18	20	7	6
1995	72	76	21	18	7	6
1996	69	72	22	20	9	8
1997	75	76	22	21	3	3
1998	73	79	21	17	6	4
1999	73	77	23	20	4	3
2000	75	76	19	18	6	6
2001	74	77	20	18	6	5
2002	72	72	23	23	5	5
2003	69	74	26	22	5	4
2004	67	72	28	25	5	3
2005	67	69	29	26	4	5
2006	64	66	32	30	4	5
2007	61	67	34	28	5	5
2008	63	66	32	29	5	5
2009	58	65	36	30	6	5

a) Alkoholisk samt stark cider ingår i frågan fr o m 1997.

b) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

Tabell 3. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2009.

	Konsumenter ^{a)}		Icke-konsumenter		Ej relevant	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
2004	86	89	10	9	3	3
2005	85	86	11	9	4	4
2006	87	86	11	11	3	3
2007	83	85	12	10	5	5
2008	84	84	12	12	4	4
2009	81	84	14	12	5	4

a) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

Tabell 4a. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland **pojkar** i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2009 ^{a)}.

Pojkar	Folköl		Starköl		Vin		Sprit		Blanddryck ^{b)}	
	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons
1971	75	23	76	24	.	.
1974	71	28	76	24	.	.
1977	40	59	51	49	76	23	78	22	.	.
1979	70	29	67	33	72	28	75	24	.	.
1981	71	29	61	39	73	27	68	32	.	.
1982	66	34	56	44	63	37	.	.
1986	65	35	59	40	66	34	67	32	.	.
1987	64	35	59	42	62	38	67	33	.	.
1989	62	38	60	40	52	48	65	36	.	.
1991	70	30	64	36	55	44	71	29	.	.
1993	68	30	64	35	51	48	68	30	.	.
1994	68	30	63	36	48	50	66	32	.	.
1995	68	30	58	40	46	53	63	35	.	.
1996	67	31	58	39	45	53	62	35	.	.
1997	64	35	58	41	45	54	63	36	.	.
1998	61	37	57	41	45	54	66	34	66	33
1999	58	41	55	44	41	58	63	37	62	37
2000	61	38	60	38	43	55	67	33	68	31
2001	56	43	58	41	42	57	64	36	68	31
2002	53	46	53	46	37	62	59	40	66	33
2003	47	51	50	48	34	64	53	46	65	35
2004	44	55	50	49	30	69	54	46	63	36
2005	38	61	47	52	29	71	52	47	62	37
2006	37	62	45	54	24	75	49	50	58	41
2007	36	63	44	55	23	76	47	52	53	46
2008	37	62	46	53	24	75	48	51	53	45
2009	35	64	41	57	24	75	46	52	51	48

a) 1993 års värden för folk- och starköl avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

b) Avser bl a stark cider och s k alkoholisk. Från och med 2006 "Stark cider och alkoholisk mer än 3,5%".

Tabell 4b. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning bland **flickor** i årskurs 9. 1971–1982 och 1986–2009 ^{a)}.

Flickor	Folköl		Starköl		Vin		Sprit		Blanddryck ^{b)}	
	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons
1971	82	18	72	28	.	.
1974	78	22	75	25	.	.
1977	36	64	51	49	83	16	79	21	.	.
1979	64	35	66	35	81	18	81	19	.	.
1981	63	37	55	45	80	20	68	32	.	.
1982	56	44	50	50	63	37	.	.
1986	51	54	43	57	70	30	65	34	.	.
1987	45	49	47	54	70	30	68	32	.	.
1989	49	52	48	52	59	40	63	38	.	.
1991	56	44	53	47	65	35	70	30	.	.
1993	60	39	54	45	59	39	67	32	.	.
1994	61	37	54	45	60	40	68	31	.	.
1995	63	36	52	47	65	34	69	30	.	.
1996	62	36	53	46	61	38	67	32	.	.
1997	61	38	51	48	61	38	68	31	.	.
1998	56	43	50	49	60	39	69	30	74	25
1999	49	51	47	52	61	39	67	33	73	27
2000	48	51	48	51	63	36	68	32	73	26
2001	45	54	46	53	62	38	66	33	75	24
2002	42	58	44	55	56	44	63	36	71	28
2003	41	58	43	56	53	46	61	39	73	26
2004	35	65	39	60	49	50	58	41	69	30
2005	32	68	38	61	46	53	57	42	68	31
2006	30	69	35	65	40	59	56	43	65	34
2007	30	69	35	65	40	60	57	43	66	34
2008	30	69	34	65	37	62	56	44	63	36
2009	31	68	32	67	38	61	56	43	63	36

a) 1993 års värden för folk- och starköl avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

b) Avser bl a stark cider och s k alkoholisk. Från och med 2006 "Stark cider och alkoholisk mer än 3,5%".

Tabell 5. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av folköl, starköl, blanddrycker, vin och sprit. Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiet, år 2. 2004–2009.

	Folköl		Starköl		Vin		Sprit		Blanddryck ^{a)}	
	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons	Kons	Icke-kons
Pojkar										
2004	58	41	75	24	41	58	80	20	78	21
2005	53	46	74	25	41	58	78	21	77	23
2006	51	48	76	24	37	62	78	21	79	20
2007	53	46	72	26	40	59	75	24	72	28
2008	54	45	73	26	41	58	78	21	71	28
2009	52	47	71	28	41	58	73	27	68	31
Flickor										
2004	38	62	51	48	68	32	81	18	88	12
2005	34	66	51	48	65	35	81	19	87	13
2006	36	64	48	51	64	35	80	19	84	16
2007	35	64	52	48	63	36	81	19	85	14
2008	35	65	49	50	64	36	78	21	82	18
2009	34	65	48	52	68	32	78	22	82	17

a) Avser bl a stark cider och s k alkoholäk.

Tabell 6. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006 ^{a)}.

	Inte druckit under vårterminen	Druckit en gång under vårterminen	Druckit flera gånger under vårterminen	Ej svar
Pojkar				
1983	34	22	44	..
1984	31	19	49	..
1985	27	19	54	..
1986	26	21	53	0
1987	28	20	52	0
1988	32	20	47	0
1989	30	19	51	0
1990	32	18	50	0
1991	29	20	51	0
1992	28	18	53	0
1993	28	19	52	1
1994	30	18	50	1
1995	33	19	48	1
1996	32	20	47	0
1997	35	20	45	0
1998	32	18	50	0
1999	32	16	52	1
2000	27	16	57	0
2001	28	17	54	1
2002	33	17	50	0
2003	37	19	43	1
2004	37	18	44	0
2005	41	19	40	0
2006	43	18	38	0
Flickor				
1983	32	20	47	..
1984	33	20	47	..
1985	27	20	53	..
1986	29	21	49	0
1987	28	22	49	1
1988	34	21	44	0
1989	33	22	45	0
1990	31	20	49	0
1991	33	22	45	0
1992	32	23	45	0
1993	33	20	47	0
1994	32	20	47	1
1995	30	21	49	0
1996	33	22	44	0
1997	33	22	45	0
1998	32	22	45	0
1999	30	21	50	0
2000	28	18	53	1
2001	27	20	52	1
2002	32	18	49	0
2003	33	20	47	0
2004	35	19	45	0
2005	38	19	43	0
2006	40	18	42	0

a) Fr o m 1999: "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?"

Tabell 7. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2004	17	83	0
2005	17	82	0
2006	16	83	0
Flickor			
2004	16	85	0
2005	16	84	0
2006	17	82	0

Tabell 8. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	37	62	1
2007	39	61	0
2008	38	62	0
2009	41	59	0
Flickor			
2006	33	66	1
2007	32	68	0
2008	34	66	0
2009	34	66	0

Tabell 9. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkohläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	14	85	0
2007	14	86	0
2008	13	87	0
2009	15	84	0
Flickor			
2006	12	88	1
2007	11	88	0
2008	15	85	0
2009	14	86	0

Tabell 10. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan ^{a)} (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
1983	24	76	
1985	29	71	
1987	29	70	2
1989	29	71	0
1991	34	65	1
1992	35	65	0
1993	35	65	0
1994	33	66	1
1995	33	66	1
1996	30	69	1
1997	35	64	1
1998	37	62	0
1999	35	64	1
2000	40	59	1
2001	36	63	1
2002	33	66	1
2003	31	69	0
2004	28	72	0
2005	26	74	0
2006	24	75	0
Flickor			
1983	22	78	
1985	28	72	
1987	26	72	1
1989	24	75	0
1991	28	72	1
1992	28	72	1
1993	27	73	0
1994	28	72	0
1995	30	70	0
1996	26	74	0
1997	30	70	0
1998	32	67	0
1999	29	71	0
2000	33	66	1
2001	31	68	1
2002	32	68	0
2003	30	70	1
2004	28	72	0
2005	27	73	0
2006	23	76	0

a) Före 1997 ingick ej alkoholisk och stark cider.

Tabell 11. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2004	47	53	0
2005	49	51	0
2006	49	51	0
Flickor			
2004	44	56	0
2005	44	56	0
2006	45	55	0

Tabell 12. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoholisk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	58	11	18	9	12	6	19
2007	58	10	20	10	11	5	20
2008	56	9	22	10	13	8	22
2009	60	11	20	10	13	8	21
Flickor							
2006	55	6	14	12	17	11	22
2007	54	6	13	15	18	11	25
2008	54	7	14	14	20	12	24
2009	56	7	12	14	19	13	25

Tabell 13. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoläsk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	27	19	50	20	25	16	45
2007	28	20	51	21	27	17	46
2008	29	21	51	19	24	18	46
2009	30	18	50	19	25	21	44
Flickor							
2006	27	10	28	25	37	30	44
2007	28	10	28	28	36	31	43
2008	32	11	27	27	35	31	42
2009	30	10	26	26	39	39	43

Tabell 14a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **pojkar** i årskurs 9.
1971–2009 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar												
Mellanöl												
1971	15	84	33	32	19	1	15	28	7	14	34	2
1974	21	78	22	33	23	1	21	22	7	14	34	1
1977	19	81	23	33	25	0	19	17	6	13	44	0
Folköl												
1977	59	40	10	10	21	1	60	28	2	2	5	2
1979	29	70	16	24	30	1	30	29	8	10	24	1
1981	29	71	12	21	38	0	30	31	6	10	22	1
1983	37	64	11	24	29							
1985	33	67	11	22	34							
1987	35	64	11	23	30	1	36	28	7	10	18	1
1989	37	62	10	24	28	0	38	22	8	10	21	0
1991	30	70	14	25	31	1	32	25	8	11	23	1
1993	30	68	14	24	30	1	32	23	9	11	25	2
1995	30	68	14	24	30	2	32	18	6	11	31	2
1997	35	64	12	27	24	1	37	17	6	10	30	1
1998	37	61	13	25	23	1	38	16	6	9	30	2
1999	41	59	14	25	20	0	41	17	7	9	25	1
2000	38	61	15	27	19	2	38	17	7	10	26	2
2001	43	56	14	23	20	1	43	18	7	10	19	1
2002	46	53	10	22	21	1	46	16	7	10	20	1
2003	51	47	8	19	20	2	52	17	7	8	15	2
2004	55	44	7	17	20	1	56	17	6	8	13	1
2005	61	38	6	12	20	1	62	16	7	7	7	1
2006	62	37	5	14	19	0	62	16	7	7	8	1
2007	63	36	5	13	18	1	65	15	8	7	5	1
2008	62	37	5	12	20	1	63	16	7	7	6	1
2009	64	35	5	12	18	1	66	14	6	7	6	2

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det sk A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 14b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes- tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **flickor** i årskurs 9. 1971–2009 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Flickor												
Mellanöl												
1971	21	78	28	28	22	1	21	42	13	16	8	0
1974	22	78	19	30	28	1	22	32	11	23	11	1
1977	21	79	23	33	23	0	21	22	10	22	25	0
Folköl												
1977	64	36	7	9	20	1	65	27	2	3	3	1
1979	35	64	10	22	32	0	36	38	8	8	9	1
1981	37	62	5	19	38	0	38	39	7	8	7	1
1983	50	50	6	14	30							
1985	46	54	5	14	35							
1987	49	51	5	16	30	1	50	28	7	8	6	1
1989	49	49	4	15	30	0	51	25	7	8	6	1
1991	44	56	5	18	33	0	46	26	8	11	9	1
1993	39	60	6	21	33	1	41	24	9	14	12	1
1995	36	63	6	26	31	1	37	19	10	16	17	2
1997	38	61	6	24	31	1	40	19	9	15	16	1
1998	43	56	7	18	31	1	43	20	9	13	14	1
1999	51	49	5	19	25	0	52	19	8	12	10	1
2000	51	48	6	18	24	1	52	20	8	12	8	1
2001	54	45	5	19	21	1	54	20	8	9	7	1
2002	58	42	6	15	21	1	58	17	7	10	8	1
2003	58	41	5	13	23	1	59	16	7	9	7	1
2004	65	35	3	13	18	1	66	14	8	7	5	1
2005	68	31	3	11	18	1	69	14	6	6	3	1
2006	69	30	3	10	18	0	71	14	6	7	3	0
2007	69	30	2	10	18	1	71	14	6	6	3	1
2008	69	30	2	9	19	1	71	13	7	6	3	1
2009	68	31	2	10	19	1	70	14	7	6	2	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 15. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Dricker					Kvantitet						
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i må-naden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	1 burk (1½ flask) el mindre	2 burkar (2–3 flaskor)	3–4 burkar (4–6 flaskor)	5 burkar el. mer	Ej svar
Pojkar												
2004	41	58	13	24	21	1	43	14	10	11	20	1
2005	46	53	11	20	22	1	48	14	10	13	15	1
2006	48	51	12	19	20	1	50	13	9	12	15	1
2007	46	54	11	22	20	1	49	15	12	13	10	1
2008	45	54	10	20	23	1	48	16	12	12	10	1
2009	47	52	9	22	21	1	51	14	12	12	11	1
Flickor												
2004	62	38	4	12	22	1	63	14	7	9	6	1
2005	66	34	3	11	20	0	67	13	7	7	4	1
2006	64	36	3	12	20	1	65	13	8	7	5	1
2007	64	36	4	11	21	0	67	14	8	8	2	1
2008	65	35	3	11	20	1	67	12	8	8	4	1
2009	65	34	3	11	20	1	68	13	8	8	2	1

Tabell 16a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes- tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1977–1983 ^{a)} och 1986–2009 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer kor)	Ej svar
Pojkar													
1977	49	51	2	14	35	0	49	11	6	8	14	11	1
1979	33	67	6	24	37	0	33	14	7	8	17	21	1
1981	39	61	4	17	40	0	39	16	5	8	16	14	0
1983	..	53	5	13	..
1986	40	59	4	18	37	0	40	15	7	9	15	14	1
1987	42	59	5	19	35	0	42	16	6	9	15	13	1
1989	39	60	4	21	35	0	40	14	5	8	17	15	0
1991	36	64	6	22	36	1	37	14	5	10	18	16	1
1993	35	64	5	21	38	1	36	13	6	10	18	16	1
1995	40	58	4	19	35	1	40	12	5	10	17	15	2
1997	41	58	5	21	31	2	42	11	6	10	16	14	1
1998	41	57	5	21	30	2	42	11	5	9	18	14	2
1999	44	54	7	21	26	1	44	11	5	11	16	14	1
2000	38	59	9	25	25	2	38	10	6	11	17	17	2
2001	41	58	9	24	25	1	41	10	6	9	16	16	1
2002	46	53	8	21	24	1	46	10	5	8	15	16	1
2003	48	50	9	19	22	2	49	9	5	7	13	15	2
2004	49	50	10	21	19	1	49	10	5	6	13	17	1
2005	52	47	8	19	20	1	52	10	4	6	11	15	1
2006	54	45	8	17	20	1	54	10	5	5	10	15	1
2007	55	44	7	18	19	1	55	8	4	7	10	15	1
2008	53	46	8	19	19	1	54	9	4	7	10	16	1
2009	57	41	8	17	17	1	57	8	4	5	10	14	2

a) 1983 års värden avser den s k länkundringen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 16b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1977–1983 ^{a)}
och 1986–2009 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer kor)	Ej svar
Flickor													
1977	49	51	2	13	35	0	49	15	8	10	14	4	1
1979	35	66	7	24	35	0	34	18	7	12	17	9	0
1981	45	55	4	16	35	0	45	19	7	10	14	5	0
1983	..	52	3	4	..
1986	57	43	2	12	29	0	57	18	5	7	8	3	1
1987	54	47	3	14	30	0	54	17	6	9	11	3	1
1989	52	48	3	14	31	0	52	16	5	10	13	3	0
1991	47	53	3	16	34	0	48	15	5	11	15	5	1
1993	45	54	3	18	33	1	45	14	6	13	17	5	1
1995	47	52	2	16	34	1	47	14	6	14	15	3	1
1997	48	51	3	16	33	1	49	14	5	12	15	4	1
1998	49	50	3	15	31	1	50	15	5	12	13	4	1
1999	51	47	3	17	27	0	53	15	6	11	11	4	1
2000	51	48	5	17	26	1	51	14	7	12	11	3	2
2001	53	46	4	17	24	1	54	15	8	10	10	4	1
2002	55	44	5	17	23	1	55	12	7	10	10	4	1
2003	56	43	5	15	23	1	57	12	7	7	11	5	1
2004	60	39	6	15	19	1	60	10	5	8	10	6	1
2005	61	38	6	14	18	1	61	9	5	7	10	6	0
2006	65	35	5	14	16	0	65	9	5	6	9	6	1
2007	65	35	4	12	19	1	64	9	6	7	8	5	1
2008	65	34	4	14	17	1	65	8	5	7	9	5	1
2009	67	32	3	12	18	1	67	8	5	7	8	3	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundersökningen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 17. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Dricker						Kvantitet						
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i må-naden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	1 flaska el. mindre	1 burk (1½ flaska) el. mindre	2 burkar (2–3 flaskor)	3–4 burkar (4–6 flaskor)	5 burkar el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	24	75	18	36	21	1	24	5	4	8	18	41	1
2005	25	74	19	35	20	1	26	5	4	8	17	41	1
2006	24	76	22	34	20	1	24	5	4	8	16	42	1
2007	26	73	21	34	18	1	26	4	4	8	17	39	1
2008	26	73	20	33	20	1	26	5	5	7	18	38	1
2009	28	71	18	34	19	1	28	5	4	8	18	37	1
Flickor													
2004	48	51	6	19	25	1	49	10	7	9	16	10	0
2005	48	51	9	21	21	0	48	8	6	10	16	12	1
2006	51	48	8	21	20	1	51	6	5	10	15	12	1
2007	48	52	8	20	24	1	48	10	7	9	14	11	1
2008	50	49	7	22	21	1	50	8	7	9	15	10	1
2009	52	48	7	18	23	0	51	8	7	10	13	9	1

Tabell 18a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983^{a)} och
1986–2009.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
1971	23	75	7	27	41	3	23	9	32	11	24	1
1974	28	71	4	21	46	0	29	8	34	8	18	3
1977	23	76	5	23	48	0	23	9	39	9	19	1
1979	28	72	5	22	45	1	28	10	31	8	21	1
1981	27	73	4	20	49	0	27	13	27	9	22	1
1983	..	68	5	22	..
1986	34	66	4	19	43	0	34	10	26	9	20	1
1987	38	62	3	17	42	0	38	12	25	8	16	1
1989	48	52	2	12	38	0	48	11	21	6	14	1
1991	44	55	3	13	39	0	45	12	22	6	14	1
1993	48	51	2	10	39	1	49	11	20	6	13	1
1995	53	46	2	11	33	1	54	10	17	5	12	2
1997	54	45	2	10	33	1	55	10	18	6	11	1
1998	54	45	2	11	32	2	53	9	18	5	11	3
1999	58	41	3	9	30	1	58	9	18	6	8	2
2000	54	43	3	10	30	2	57	9	18	7	8	1
2001	57	42	3	11	28	1	57	9	19	6	8	2
2002	62	37	2	9	26	1	63	9	16	4	6	1
2003	64	34	2	9	23	2	64	10	14	4	5	2
2004	69	30	2	8	20	1	69	8	14	3	4	2
2005	71	28	2	7	20	1	71	9	12	3	3	1
2006	75	24	2	6	17	1	75	8	11	3	2	1
2007	76	23	2	5	16	1	76	8	10	3	2	2
2008	75	24	2	7	16	1	75	7	10	3	3	1
2009	75	24	2	6	15	1	75	7	10	3	3	2

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 18b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
 tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983 ^{a)} och
 1986–2009.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Flickor												
1971	18	82	8	30	43	0	18	14	46	15	8	0
1974	22	78	4	24	39	1	22	11	46	13	7	1
1977	16	83	6	29	47	0	16	10	49	12	13	0
1979	18	81	6	30	45	0	18	12	41	16	13	1
1981	20	80	5	24	50	0	21	17	34	13	16	0
1983	..	78	6	16	..
1986	30	70	4	20	45	1	30	16	30	12	11	1
1987	30	70	3	21	46	0	30	16	30	13	11	0
1989	40	59	2	16	41	0	40	15	25	9	9	1
1991	35	65	3	17	45	0	36	15	28	11	10	1
1993	39	59	1	15	43	1	40	13	26	10	10	1
1995	34	65	2	15	48	1	35	15	25	10	14	1
1997	38	61	3	15	43	1	39	13	24	11	13	0
1998	39	60	3	16	41	1	39	13	27	10	9	2
1999	39	60	4	16	40	0	40	14	29	8	9	1
2000	36	63	5	19	39	1	37	13	29	11	9	1
2001	38	61	3	20	39	1	38	15	28	8	8	1
2002	44	56	4	15	37	1	44	15	25	8	7	1
2003	46	53	3	15	34	1	46	15	24	8	5	2
2004	50	49	3	15	31	1	51	13	22	8	6	1
2005	53	46	3	13	30	1	53	14	20	6	5	1
2006	59	40	3	11	27	1	59	11	19	6	4	1
2007	60	40	3	10	27	1	60	12	18	6	3	1
2008	62	37	2	11	25	1	62	10	17	6	3	1
2009	61	38	2	12	24	1	61	11	17	6	3	2

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 19. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Dricker						Kvantitet					
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i månaden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv-flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
2004	58	41	2	10	29	1	58	4	22	6	8	2
2005	58	41	2	11	28	0	58	3	22	8	8	1
2006	62	37	2	11	24	1	62	5	20	6	6	2
2007	59	39	3	11	25	1	60	5	22	5	6	2
2008	58	41	2	12	27	1	59	5	21	7	7	1
2009	58	41	3	13	25	1	59	6	20	7	7	2
Flickor												
2004	32	68	5	24	38	0	32	6	33	13	15	1
2005	35	65	5	23	36	0	35	7	30	13	14	1
2006	35	64	6	24	34	1	35	8	29	14	13	2
2007	36	63	6	23	34	1	36	7	29	13	13	1
2008	36	64	7	24	32	0	36	7	29	14	14	1
2009	32	68	9	28	32	0	32	6	30	14	17	1

Tabell 20a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes- tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983 ^{a)} och 1986–2009.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
1971	24	76	9	32	35	0	24	3	14	10	11	38	0
1974	24	76	8	32	35	1	24	3	12	8	13	38	2
1977	22	78	7	31	40	0	22	4	14	9	11	40	1
1979	24	75	8	32	35	1	24	3	12	8	10	42	1
1981	32	68	5	20	43	0	32	6	13	9	12	28	0
1983	..	60	6	26	..
1986	32	67	5	22	40	0	32	5	14	10	11	27	1
1987	33	67	6	21	40	0	33	5	14	11	12	24	1
1989	35	65	5	22	38	0	36	4	12	10	12	25	0
1991	29	71	7	26	38	1	31	5	14	10	12	27	1
1993	30	68	5	24	39	1	31	5	13	11	10	27	3
1995	35	63	6	21	36	2	36	4	11	9	12	25	3
1997	36	63	5	22	36	0	37	5	12	9	9	26	1
1998	34	66	6	25	35	1	34	5	13	8	10	28	2
1999	37	63	8	24	30	0	38	4	12	10	9	27	1
2000	33	66	8	25	33	1	33	4	12	11	10	29	2
2001	36	63	9	23	32	1	36	6	10	10	9	27	2
2002	40	59	6	21	32	1	41	5	12	8	8	24	2
2003	46	53	6	17	30	1	47	6	11	8	7	19	1
2004	46	54	6	19	29	1	47	6	11	8	7	20	1
2005	47	52	6	20	27	1	48	6	10	9	6	19	1
2006	50	49	7	18	24	1	50	5	10	8	5	20	2
2007	52	47	5	17	24	1	53	5	9	8	5	20	2
2008	51	48	6	18	24	1	52	5	9	9	6	18	2
2009	52	46	6	17	24	1	53	5	10	8	5	17	2

a) 1983 års data avser den s k länkundundersökningen.

Tabell 20b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983^{a)} och
1986–2009.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Flickor													
1971	28	72	8	28	35	0	28	6	26	17	11	12	0
1974	25	75	9	32	34	0	25	5	21	14	19	16	0
1977	21	79	9	35	35	0	21	4	18	14	16	26	1
1979	19	81	9	38	34	0	19	5	18	15	16	27	0
1981	32	68	3	22	42	0	32	7	18	13	16	14	0
1983	..	65	5	12	..
1986	34	65	3	21	41	0	34	8	17	13	15	12	1
1987	32	68	5	23	40	0	32	7	17	14	15	13	1
1989	38	63	3	22	38	0	38	6	16	12	15	12	1
1991	30	70	4	25	41	0	33	7	15	15	16	13	1
1993	32	67	5	22	40	1	32	6	16	13	15	15	3
1995	30	69	5	23	41	2	31	8	16	14	17	13	2
1997	31	68	4	24	40	1	33	6	17	13	14	15	1
1998	30	69	6	23	41	0	32	7	19	14	11	15	1
1999	33	67	6	25	35	0	34	6	18	14	11	16	1
2000	32	68	8	27	33	0	32	5	16	15	12	18	2
2001	33	66	8	26	32	1	34	8	13	14	12	17	2
2002	31	63	8	25	35	1	37	8	15	12	10	17	1
2003	39	61	6	23	32	1	39	8	15	13	9	15	1
2004	41	58	7	23	28	0	42	8	13	12	9	15	1
2005	42	57	8	21	29	1	43	8	13	10	9	14	3
2006	43	56	7	23	26	0	44	7	13	11	9	14	2
2007	43	57	7	22	28	1	44	7	14	11	8	14	3
2008	44	56	6	23	27	1	44	6	12	12	8	15	3
2009	43	56	6	21	29	1	43	7	14	13	7	14	3

a) 1983 års data avser den skänkundersökningen.

Tabell 21. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Drick- er ej	Dricker					Kvantitet						
		To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
2004	20	80	10	36	34	0	20	3	11	13	12	39	1
2005	21	78	10	36	33	0	22	2	11	14	12	38	1
2006	21	78	11	37	30	1	21	2	8	15	12	40	1
2007	24	75	12	36	27	1	24	2	9	13	11	38	2
2008	21	78	9	38	31	1	22	2	10	15	12	38	2
2009	27	73	9	33	31	1	27	3	11	13	11	33	1
Flickor													
2004	18	81	8	34	40	0	19	5	17	21	15	23	1
2005	19	81	7	38	35	0	19	4	16	18	16	24	2
2006	19	80	9	36	34	1	20	5	17	16	17	24	2
2007	19	81	9	38	34	0	19	4	15	20	15	24	2
2008	21	78	7	37	34	1	22	5	17	18	14	22	2
2009	22	78	7	37	34	0	22	4	18	20	13	22	2

Tabell 22. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2009.

Pojkar	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Dricker ej	33	37	31	31	33	35	36	37	41	46	45	48
Dricker	66	62	69	68	66	65	63	62	58	53	53	51
1–2 ggr/vecka eller oftare	5	6	8	10	10	10	9	9	9	7	7	7
Någon g/månad	19	23	23	23	22	22	24	24	22	20	21	18
Mera sällan	42	34	38	35	34	33	30	30	28	26	26	26
Ej svar	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kvantitet												
Dricker ej	35	38	33	33	36	36	38	38	42	47	46	48
1 glas el mindre	14	13	12	11	12	11	11	11	10	9	10	9
1 liten flaska	9	10	11	10	10	10	11	11	10	9	9	10
1 stor flaska	7	10	12	12	13	12	11	11	10	10	10	9
2–4 flaskor	18	18	19	22	19	21	19	20	18	16	16	16
5–7 flaskor	10	8	8	8	8	7	7	6	6	5	5	6
8 flaskor el mer	5	3	3	3	2	3	3	4	3	3	3	2
Ej svar	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Flickor	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Dricker ej	25	25	26	24	28	26	30	31	34	34	36	36
Dricker	74	73	73	75	71	73	69	68	65	66	63	63
1–2 ggr/vecka eller oftare	4	5	7	8	9	9	10	10	9	8	7	7
Någon g/månad	24	25	27	29	26	28	28	27	27	27	27	26
Mera sällan	46	43	39	38	35	36	31	32	29	31	29	30
Ej svar	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
Kvantitet												
Dricker ej	26	28	28	25	29	28	31	32	35	35	36	37
1 glas el mindre	18	19	15	17	17	17	14	14	12	13	12	12
1 liten flaska	11	12	13	15	14	13	13	13	11	14	12	13
1 stor flaska	6	9	12	12	11	10	10	8	8	9	10	9
2–4 flaskor	29	24	26	25	24	27	26	26	26	24	23	22
5–7 flaskor	9	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5
8 flaskor el mer	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tabell 23. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Dricker						Kvantitet						
	Dricker ej	To-talt	En gång i veckan el. oftare	Ngn gång i må-naden	Mer sällan	Ej svar	Dricker ej	1 flask el. mindre	1 stor flask	2 flaskor	3–4 flaskor	5 flaskor el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	21	78	8	33	36	1	22	13	10	17	18	20	1
2005	23	77	8	31	37	1	24	12	9	17	18	19	1
2006	20	79	11	34	34	1	20	13	10	16	17	22	1
2007	28	72	9	31	32	0	29	13	9	14	17	17	1
2008	28	71	9	31	31	0	29	12	11	14	16	17	1
2009	31	68	8	27	33	1	32	14	10	12	17	15	1
Flickor													
2004	12	88	12	41	34	0	13	16	9	22	29	11	0
2005	13	87	11	45	31	0	13	15	9	21	28	14	1
2006	16	84	13	43	28	1	16	14	8	21	30	11	1
2007	14	85	9	44	32	1	15	16	10	19	27	12	1
2008	18	82	9	41	31	1	18	17	8	19	26	12	1
2009	17	82	11	42	29	1	17	16	9	20	28	10	1

Tabell 24. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2009.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1991	15	11	5	1	2	34	9	56	1
1992	16	12	4	2	2	35	9	55	0
1993	15	13	5	2	3	38	7	54	1
1994	16	14	6	3	2	41	7	51	1
1995	16	15	6	2	3	42	6	50	2
1996	15	12	6	2	2	38	7	53	2
1997	15	13	6	2	4	40	6	52	1
1998	14	13	7	3	3	40	6	52	2
1999	13	14	7	4	4	41	7	52	0
2000	11	12	6	3	4	36	6	56	1
2001	11	12	6	3	4	35	7	58	1
2002	10	10	4	2	2	28	7	64	1
2003	10	8	4	1	1	24	5	70	1
2004	11	8	3	1	2	24	5	70	1
2005	9	6	2	1	1	19	5	76	1
2006	9	5	2	1	1	16	5	77	1
2007 ^{a)}	6	5	1	1 ^{b)}	.	12	1	73	13
2008	5	4	1	1	.	11	1	72	15
2009	5	4	1	1	.	11	1	73	15
Flickor									
1991	13	10	4	2	1	29	11	60	1
1992	14	12	3	1	1	31	9	59	0
1993	14	12	5	2	2	34	10	55	1
1994	15	14	7	3	2	42	9	49	1
1995	15	16	7	3	2	43	6	51	0
1996	14	14	6	2	3	38	7	54	1
1997	14	13	7	3	2	40	7	53	1
1998	13	12	6	3	4	38	8	52	1
1999	13	16	7	4	2	40	7	53	0
2000	12	13	6	4	3	38	6	55	0
2001	12	13	6	3	3	37	6	58	1
2002	10	12	4	2	4	31	8	60	1
2003	10	11	4	2	2	28	8	63	1
2004	10	8	4	2	2	26	7	67	0
2005	9	7	3	1	1	21	7	71	1
2006	9	6	2	1	1	19	5	75	0
2007 ^{a)}	7	4	2	2 ^{b)}	.	15	2	71	13
2008	6	5	1	1	.	14	2	71	13
2009	6	4	1	1	.	12	2	72	14

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Från och med 2007 är svarsalternativet "Ja, mer än 10 ggr".

Tabell 25. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	10	12	5	3	3	34	15	50	1
2005	9	9	5	2	2	27	15	58	0
2006	8	9	4	1	2	25	15	59	1
2007 ^{a)}	8	6	2		3 ^{b)}	19	2	63	16
2008	8	6	3		3	19	3	62	17
2009	6	5	2		3	16	2	66	16
Flickor									
2004	10	12	5	3	2	32	20	48	0
2005	9	9	5	1	2	26	19	54	1
2006	10	8	2	2	1	22	17	60	1
2007 ^{a)}	8	5	2		2 ^{b)}	17	4	65	15
2008	7	6	2		2	15	3	67	14
2009	7	4	1		2	14	3	68	15

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Från och med 2007 är svarsalternativet "Ja, mer än 10 ggr".

Tabell 26. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1997	8	8	3	0	1	20	8	71	2
1998	9	9	3	1	1	23	6	69	2
1999	10	9	3	1	2	25	6	69	1
2000	6	8	5	2	3	22	7	68	1
2001	7	8	4	2	3	23	5	70	2
2002	6	7	4	2	1	20	5	73	2
2003	5	6	3	2	2	18	5	76	1
2004	5	6	4	2	3	19	3	76	1
2005	5	7	4	2	4	21	4	74	1
2006	6	6	4	2	4	22	4	73	1
2007 ^{a)}	5	10	5	6 ^{b)}	.	26	2	63	10
2008	5	9	5	6	.	25	2	61	11
2009	6	8	6	5	.	25	1	62	11
Flickor									
1997	6	6	2	0	1	15	9	75	2
1998	7	8	3	1	1	20	7	73	2
1999	7	8	2	1	0	18	8	73	1
2000	7	7	2	1	1	18	8	72	1
2001	5	6	2	1	1	16	7	75	2
2002	6	7	2	1	1	16	7	76	1
2003	6	6	2	1	1	16	6	77	1
2004	5	6	2	2	2	18	5	76	1
2005	6	7	4	2	3	21	5	73	1
2006	5	8	4	2	2	22	5	72	1
2007 ^{a)}	6	10	7	7 ^{b)}	.	30	2	59	10
2008	6	10	7	7	.	30	1	60	9
2009	6	10	8	7	.	30	2	58	10

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Från och med 2007 är svarsalternativet "Ja, mer än 10 ggr".

Tabell 27. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit skuggsmuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, 11–20 ggr	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	9	14	9	4	7	43	7	49	1
2005	8	14	10	6	8	45	8	45	2
2006	8	16	11	7	11	52	6	41	1
2007 ^{a)}	6	16	12	16 ^{b)}		49	2	39	10
2008	6	17	11	15		49	2	39	11
2009	6	16	10	14		46	2	42	10
Flickor									
2004	6	9	7	3	2	28	10	62	1
2005	7	14	8	4	5	38	9	51	1
2006	7	13	8	5	5	38	10	50	1
2007 ^{a)}	6	13	11	12 ^{b)}		41	3	45	11
2008	7	13	10	12		42	3	47	9
2009	7	14	10	12		42	3	46	9

a) Ny design på frågan.

b) Från och med 2007 är svarsalternativet "Ja, mer än 10 ggr".

Tabell 28a. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1976–1982 och 1986–2009 ^{a) b)}.

Pojkar	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	22	13	13	14	14	14	1
1977	9	21	15	11	10	14	16	3
1978	11	22	14	13	11	15	13	2
1979	12	25	15	11	10	13	12	2
1980	13	30	17	11	10	10	9	2
1981	15	35	16	9	7	9	7	2
1982	19	31	13	9	8	9	9	2
1986	18	30	16	11	8	8	7	2
1987	20	31	14	10	7	9	7	2
1988	22	32	13	10	7	8	7	1
1989	22	27	15	11	8	9	7	2
1990	20	29	14	10	8	9	8	2
1991	18	27	13	10	9	10	8	3
1992	18	26	15	10	9	10	9	3
1993	19	26	14	9	8	9	7	7
1994	18	26	13	10	9	9	9	7
1995	21	25	13	9	7	9	7	7
1996	22	24	12	9	7	9	7	9
1997	22	25	13	10	8	9	9	3
1998	21	22	13	10	8	9	11	6
1999	23	21	12	9	8	10	13	4
2000	19	21	11	9	8	11	15	6
2001	20	21	12	9	7	10	14	6
2002	23	23	11	9	8	10	12	5
2003	26	24	11	8	7	8	11	5
2004	28	24	10	7	6	10	12	5
2005	29	25	10	8	6	8	10	4
2006	32	23	11	6	5	9	10	4
2007	34	23	9	7	6	8	9	5
2008	32	24	9	7	6	7	9	5
2009	37	21	10	6	5	6	9	6

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 28b. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1976–1982 och 1986–2009 ^{a) b)}.

Flickor	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	31	17	14	11	11	8	1
1977	7	26	15	13	12	13	12	3
1978	8	28	17	13	12	12	8	2
1979	8	31	17	15	10	11	7	2
1980	11	36	19	12	8	8	5	1
1981	14	43	16	10	7	6	3	2
1982	18	40	15	10	6	5	4	1
1986	21	41	15	8	5	5	2	2
1987	20	39	17	10	5	5	3	2
1988	25	37	15	9	6	4	3	1
1989	24	37	15	9	6	5	3	2
1990	20	35	16	10	6	7	3	2
1991	21	34	16	11	7	6	3	2
1992	20	35	17	11	7	5	3	4
1993	21	33	14	9	7	6	3	7
1994	20	30	16	10	7	6	3	6
1995	18	32	16	11	7	6	4	6
1996	20	32	13	10	7	6	3	8
1997	21	32	16	10	7	6	4	3
1998	17	31	16	10	8	7	6	4
1999	20	31	14	10	8	8	7	3
2000	18	29	13	9	8	10	7	6
2001	18	30	14	10	8	9	7	5
2002	21	29	14	9	6	8	8	4
2003	22	29	14	9	7	8	7	4
2004	25	27	12	9	7	9	8	3
2005	26	27	11	8	6	9	8	5
2006	30	25	11	7	7	7	8	5
2007	28	28	12	8	6	7	5	5
2008	29	28	11	8	7	7	7	5
2009	30	28	12	8	7	6	5	5

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 29. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	0 ^{a)}	1	2	3	4	5	6	Ej relevant
Pojkar								
2004	10	13	11	12	11	19	22	3
2005	11	12	13	11	11	22	21	4
2006	11	11	12	11	12	17	24	3
2007	12	12	10	11	10	17	24	5
2008	12	13	11	10	11	18	21	4
2009	14	13	13	11	10	15	19	5
Flickor								
2004	9	20	18	15	13	13	9	3
2005	9	18	17	16	12	13	11	4
2006	11	20	17	14	12	13	10	3
2007	10	17	16	15	12	15	11	5
2008	12	19	15	15	11	13	11	4
2009	12	18	16	14	11	14	11	4

a) Icke-konsument.

Tabell 30. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1989–2009 ^{a) b)}.

	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
1989	9	32	2	6			8	29	9	32	27	100
1990	10	32	2	6			10	31	10	31	31	100
1991	11	35	2	6			9	28	10	31	33	100
1992	12	36	2	6			9	26	11	33	33	100
1993	11	34	2	5			8	26	11	35	31	100
1994	11	33	2	6			8	24	13	38	32	100
1995	10	33	2	5			6	21	12	41	28	100
1996	9	30	2	6			7	24	12	40	30	100
1997	10	31	2	5			8	25	13	39	32	100
1998	11	28	2	4	6	16	9	21	12	31	39	100
1999	13	31	1	3	6	14	10	23	12	29	42	100
2000	16	30	2	3	8	14	14	26	14	26	53	100
2001	15	30	2	3	8	17	14	28	11	22	48	100
2002	11	27	1	3	8	18	12	30	9	23	41	100
2003	10	25	1	3	8	21	13	34	7	18	38	100
2004	10	24	1	2	10	23	15	35	6	15	41	100
2005	10	29	1	3	8	23	12	35	3	10	35	100
2006	11	31	1	2	8	23	12	34	4	11	36	100
2007	9	30	1	3	6	20	11	37	3	10	30	100
2008	9	28	1	3	7	20	13	39	3	10	32	100
2009	9	28	1	3	7	21	12	37	3	11	32	100
Flickor												
1989	5	37	2	13			4	26	4	24	15	100
1990	7	39	2	13			5	26	4	21	18	100
1991	7	41	2	13			4	25	4	22	16	100
1992	7	45	2	11			4	23	3	20	15	100
1993	7	38	2	10			4	23	5	29	17	100
1994	7	39	2	10			4	21	6	30	18	100
1995	7	35	2	13			3	17	7	35	19	100
1996	6	36	2	11			4	21	6	33	17	100
1997	7	37	2	11			4	20	6	32	20	100
1998	8	32	2	8	6	22	4	17	5	21	26	100
1999	9	35	2	8	6	22	4	17	5	18	26	100
2000	11	38	3	9	6	21	5	17	5	16	29	100
2001	11	38	2	8	6	22	5	18	4	14	28	100
2002	11	37	2	7	6	21	6	20	4	14	31	100
2003	9	32	2	7	8	26	6	22	4	13	29	100
2004	9	30	2	7	9	29	7	24	3	10	30	100
2005	10	33	2	6	9	29	8	26	2	7	32	100
2006	10	36	1	5	9	32	6	22	2	7	28	100
2007	8	36	1	5	6	27	4	18	2	9	22	100
2008	9	38	1	6	7	29	5	20	2	7	25	100
2009	8	35	1	7	7	31	4	18	2	8	21	100

a) Sedan 1998 ingår blanddrycker i den totala årskonsumtionen.
b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

Tabell 31. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
2004	19	27	1	2	10	15	30	44	9	13	68	100
2005	19	28	1	2	10	14	31	45	7	10	69	100
2006	20	28	1	2	8	12	34	48	7	11	71	100
2007	20	26	2	3	12	16	35	46	7	9	76	100
2008	18	26	2	3	10	15	33	47	6	9	69	100
2009	15	25	2	3	9	15	28	47	6	11	61	100
Flickor												
2004	12	31	4	9	11	29	9	24	3	7	39	100
2005	12	30	3	8	12	29	12	30	2	5	41	100
2006	15	38	4	9	8	21	11	26	2	6	40	100
2007	12	29	5	12	11	26	12	29	2	5	42	100
2008	11	28	5	13	12	30	9	24	2	6	40	100
2009	11	28	7	16	12	29	10	23	2	4	41	100

Tabell 32a. "Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1972–2005^{b)}.

Pojkar	Varje gång	Nästan varje gång	Någon gång ibland	Sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	17	24	18	12	14	15	0
1973	18	24	16	12	13	16	1
1974	17	26	17	11	13	15	1
1975	17	25	19	10	14	15	0
1976	16	29	19	9	13	13	–
1977	16	28	18	11	14	13	0
1978	15	28	19	11	14	13	0
1979	14	26	18	11	16	15	1
1980	13	26	16	12	17	15	1
1981	12	23	15	12	17	21	0
1982	12	22	13	11	17	24	0
1983	..	32 ^{c)}
1984
1985
1986	11	22	15	12	18	21	1
1987	11	22	13	12	18	23	1
1988	12	20	12	11	18	26	1
1989	13	24	13	11	14	24	0
1990	13	23	12	10	17	24	1
1991	15	24	14	11	15	21	1
1992	16	24	13	11	15	20	1
1993	15	24	13	10	16	20	1
1994	15	25	13	10	14	21	2
1995	16	23	12	9	15	24	1
1996	16	23	11	10	15	24	2
1997	15	23	11	11	17	22	1
1998	17	24	11	10	13	23	1
1999	14	24	13	11	11	27	1
2000	16	23	14	12	11	22	1
2001	14	24	14	12	11	23	1
2002	12	22	14	12	13	26	1
2003	11	19	12	14	14	28	1
2005	9	14	10	16	18	29	4

a) T o m 1982: "Hur ofta händer det numera när du dricker alkohol att du känner dig berusad?"

b) Frågan utgick 2004.

c) Känner sig berusad varje/nästan varje gång man dricker.

Tabell 32b. "Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1972–2005^{b)}.

Flickor	Varje gång	Nästan varje gång	Någon gång ibland	Sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	8	23	23	14	16	16	0
1973	9	26	22	13	17	13	0
1974	9	25	21	13	17	15	1
1975	10	26	21	12	16	15	0
1976	7	26	23	14	16	14	–
1977	10	28	22	12	15	13	0
1978	9	27	23	14	15	12	0
1979	8	26	22	14	18	11	0
1980	7	25	21	14	18	15	0
1981	7	22	17	13	20	21	0
1982	6	23	17	11	19	23	0
1983	..	29 ^{c)}
1984
1985
1986	8	19	15	13	18	27	1
1987	8	22	15	12	18	25	1
1988	8	21	13	11	19	29	1
1989	9	20	14	12	16	29	0
1990	11	24	13	10	16	25	1
1991	10	25	13	11	17	24	0
1992	10	23	14	11	18	22	1
1993	11	25	13	10	16	23	1
1994	13	27	12	10	14	23	1
1995	14	28	10	11	17	20	1
1996	14	25	11	11	16	22	1
1997	12	27	12	11	15	22	1
1998	12	26	13	12	16	20	0
1999	11	25	13	13	15	24	0
2000	10	28	16	13	12	21	1
2001	11	27	15	13	12	21	1
2002	10	26	14	13	12	24	1
2003	10	25	13	13	14	24	1
2005	9	15	14	15	18	25	4

a) T o m 1982: "Hur ofta händer det numera när du dricker alkohol att du känner dig berusad?"

b) Frågan utgick 2004.

c) Känner sig berusad varje/nästan varje gång man dricker.

Tabell 33. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2009.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	46	52	2
2008	47	51	2
2009	45	53	2
Flickor			
2007	53	45	2
2008	52	47	1
2009	53	46	1

Tabell 34. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2009.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	79	20	1
2008	79	20	1
2009	76	24	1
Flickor			
2007	80	19	1
2008	78	22	1
2009	80	19	0

Tabell 35. "Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2005, 2007 och 2009.

	Varje gång	Nästan varje gång	Någon gång ibland	Sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar							
2005	19	29	21	26	2	2	2
2007	19	26	21	29	2	2	1
2009	19	33	26	17	2	2	1
Flickor							
2005	17	29	25	22	3	2	3
2007	13	29	28	26	2	1	1
2009	14	40	27	16	1	1	1

a) 2005: n=1 274 pojkar och 1 410 flickor. 2007: n=1 262 pojkar och 1 338 flickor. 2009: n=1 195 pojkar och 1 375 flickor.

Tabell 36. "Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?"^{a)} Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005, 2007 och 2009.

	Varje gång	Nästan varje gång	Någon gång ibland	Sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar							
2005	23	41	20	14	1	1	-
2007	22	39	20	16	1	0	1
2009	21	40	21	15	2	1	1
Flickor							
2005	17	41	24	15	1	1	0
2007	17	40	23	16	1	1	2
2009	14	40	27	17	1	1	1

a) 2005: n=1 790 pojkar och 1 883 flickor. 2007: n=1 630 pojkar och 1 803 flickor. 2009: n=1 486 pojkar och 1 694 flickor.

Tabell 37a. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2009 ^{b)}.

Pojkar	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	8	26	15	14	21	15	1
1974	6	26	18	14	21	15	1
1975	5	26	17	13	23	15	1
1976	8	30	17	10	21	13	1
1977	9	28	16	11	22	13	1
1979	6	29	19	11	20	15	1
1980	4	22	19	11	20	15	1
1981	3	18	19	14	23	22	1
1982	4	19	16	13	23	25	1
1983	..	22
1986	3	20	18	14	23	22	1
1987	3	19	17	13	24	23	1
1989	3	23	18	12	19	25	0
1990	3	23	17	11	21	24	1
1991	3	26	18	12	22	19	1
1992	5	24	19	13	21	17	1
1993	5	25	20	12	21	17	2
1994	4	26	17	12	21	17	2
1995	5	24	18	12	18	22	2
1996	5	25	17	11	19	22	2
1997	4	25	17	11	21	21	1
1998	3	26	18	11	16	24	1
1999	5	25	17	10	16	26	1
2000 ^{c)}	5	26	19	10	17	22	1
2000 ^{d)}	6	28	16	12	14	23	1
2001	5	25	18	11	17	23	2
2002	5	23	16	12	17	26	1
2003	4	21	15	11	19	29	1
2004	5	21	12	11	20	30	1
2005	5	20	13	12	17	33	0
2006	4	18	12	11	19	34	1
2007	3	20	14	10	18	34	1
2008	4	21	14	10	18	32	1
2009	4	19	14	10	19	34	1

- a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundersökningen.
- b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halvflaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".
- c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 303
- d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 295

Tabell 37b. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2009 ^{b)}.

Flickor	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	4	18	14	18	30	16	0
1974	2	17	13	17	35	15	1
1975	2	20	15	17	31	14	1
1976	4	21	14	16	31	14	1
1977	6	23	13	14	31	12	1
1979	4	26	15	14	29	12	0
1980	3	17	15	16	34	15	0
1981	2	14	14	14	34	21	0
1982	2	14	14	14	33	23	0
1983	..	18
1986	1	13	13	14	33	26	1
1987	2	13	13	13	35	24	1
1989	2	15	14	11	28	29	1
1990	2	17	17	13	26	25	0
1991	2	18	16	14	29	21	1
1992	1	17	16	13	32	19	1
1993	2	20	16	13	28	20	1
1994	3	21	16	14	27	19	2
1995	2	22	17	13	26	19	1
1996	2	18	16	15	27	20	2
1997	3	20	18	13	27	18	1
1998	3	19	15	14	26	21	0
1999	2	20	16	12	26	23	0
2000 ^{c)}	2	21	17	17	22	21	1
2000 ^{d)}	3	21	16	14	25	20	0
2001	3	22	15	14	24	20	1
2002	3	21	16	13	23	24	1
2003	3	20	13	14	25	24	1
2004	3	20	14	11	24	27	1
2005	4	19	13	12	23	28	1
2006	3	19	13	13	21	30	1
2007	3	20	16	12	21	27	1
2008	2	22	13	12	20	29	2
2009	3	20	15	12	21	28	1

- a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundersökningen.
- b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halvflaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".
- c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 353
- d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvartering") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 339

Tabell 38. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar							
2004	9	40	19	10	10	11	1
2005	9	41	18	10	9	12	1
2006	10	41	18	9	10	11	1
2007	11	41	18	8	11	11	1
2008	11	42	18	8	10	11	1
2009	8	47	19	9	11	13	1
Flickor							
2004	5	34	22	13	9	16	0
2005	6	37	20	12	14	10	0
2006	5	37	19	12	15	12	1
2007	6	38	20	11	15	10	1
2008	6	38	18	10	15	12	1
2009	6	42	21	10	14	12	1

Tabell 39. "Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1992–2000.

	Aldrig varit berusad	10 år eller yngre	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	Ej svar
Pojkar									
1992	36	1	2	6	14	23	16	1	0
1993	37	1	2	5	16	20	15	1	2
1994	37	1	2	7	15	20	14	1	2
1995	39	1	2	5	16	20	15	1	2
1996	39	2	1	5	13	21	13	1	5
1997	41	2	1	6	14	20	12	1	3
1998	36	2	2	6	14	22	13	1	2
1999	40	2	2	5	15	20	12	1	1
2000 ^{a)}	35	2	1	6	14	26	13	0	3
Flickor									
1992	41	0	0	3	13	22	17	1	2
1993	40	1	0	3	16	22	15	1	1
1994	39	0	1	5	14	22	16	0	2
1995	39	0	0	4	15	23	17	1	1
1996	40	1	1	4	16	22	14	1	1
1997	38	0	1	5	17	23	13	1	2
1998	37	1	1	5	15	24	15	1	1
1999	40	1	1	4	14	22	15	1	1
2000 ^{a)}	34	1	2	4	15	25	17	1	2

a) 2000 års värden avser endast de elever som besvarat det sk A-formuläret (1 303 pojkar och 1 353 flickor).

Tabell 40. "Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2009.

	Aldrig varit berusad ^{a)}	11 år eller yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år eller äldre ^{b)}	Ej svar
Pojkar								
2000	32	4	6	13	24	17	2	4
2001	34	2	5	13	22	19	1	4
2002	39	3	5	14	20	16	1	3
2003	43	3	4	11	19	16	1	3
2004	44	3	3	10	18	17	1	4
2005	48	2	3	9	18	16	1	3
2006	47	2	3	8	16	18	1	4
2007 ^{c)}	33	2	2	7	16	16	1	22
2008	33	2	3	8	15	17	1	21
2009	35	2	3	9	15	15	1	21
Flickor								
2000	33	2	4	14	25	19	1	3
2001	34	1	3	14	25	20	1	2
2002	37	1	4	14	23	18	1	2
2003	39	1	4	13	23	18	1	2
2004	42	1	4	13	20	17	1	2
2005	43	1	3	12	20	17	1	3
2006	45	1	2	10	20	19	1	2
2007 ^{c)}	28	1	3	10	19	20	1	19
2008	30	1	3	10	20	17	1	19
2009	29	1	3	10	21	16	1	19

a) Andelen "aldrig varit berusad" härrör från en annan fråga än den som redovisas i tabell 22 och kan därför avvika med någon procentenhet.

b) Från och med 2007 inkluderas personer äldre än 16 år.

c) Frågan ändrad till öppet svarsalternativ från och med år 2007.

Tabell 41. "Hur gammal var du första gången du kände dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Aldrig varit berusad	11 år eller yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år eller äldre ^{a)}	Ej svar
Pojkar										
2004	17	2	4	13	19	23	18	3
2005	16	2	6	12	19	21	16	6	0	3
2006	17	2	4	12	18	21	16	6	2	3
2007 ^{b) c)}	11	2	3	10	15	23	18	6	1	11
2008	10	1	2	8	16	22	18	8	2	11
2009	13	1	3	7	14	24	18	7	2	12
Flickor										
2004	16	1	4	13	21	22	21	2
2005	16	1	4	15	19	21	16	7	0	1
2006	18	1	4	12	18	19	19	7	1	2
2007 ^{b) c)}	10	1	4	11	18	22	16	7	1	10
2008	11	1	3	11	16	20	17	8	1	11
2009	10	1	3	11	19	21	16	7	1	10

a) Tidigare inkluderas ej personer äldre än 18 år.

b) Andelen "Aldrig varit berusad" härrör från en annan fråga än den som redovisas i tabell 34 och kan därför avvika med någon procentenhet.

c) Frågan ändrad till öppet svarsalternativ.

Tabell 42a. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

Pojkar	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
1979	20	30	16	33
1981	28	30	10	31
1982	32	29	9	30
1986	32	27	11	30
1987	33	26	10	32
1989	36	27	11	25
1991	34	31	10	24
1993	34	28	11	27
1994	35	29	12	24
1995	35	29	11	24
1998	30	28	14	25
1999	25	28	14	30
2000	29	29	14	26
2001	28	29	15	26
2002	27	24	14	31
2003	28	25	11	33
2004	30	24	13	34
2005	31	25	12	30
2006	35	23	10	29

a) 1986: n=2 223. 1987: n=2 075. 1989: n=2 062. 1991: n=2 213. 1993: n=2 206. 1994: n=2 132. 1995: n=1 983. 1998: n=1 985. 1999: n=1 896. 2000: n=1 925. 2001: n=2 010. 2002: n=1 916. 2003: n=1 764. 2004: n=1 670. 2005: n=1 720. 2006: n=1 540.

Tabell 42b. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

Flickor	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
1979	20	28	14	38
1981	26	25	9	39
1982	29	26	8	37
1986	32	22	9	37
1987	32	23	8	37
1989	35	24	8	33
1991	35	26	9	29
1993	35	28	10	27
1994	36	29	10	25
1995	35	30	10	25
1998	34	28	11	25
1999	31	28	13	27
2000	31	30	11	25
2001	30	30	12	25
2002	28	28	11	30
2003	31	27	12	28
2004	30	30	12	28
2005	32	28	11	27
2006	33	28	10	27

a) 1986: n=2 165. 1987: n=2 050. 1989: n=1 890. 1991: n=2 046. 1993: n=2 003. 1994: n=2 108. 1995: n=2 002. 1998: n=1 973. 1999: n=1 872. 2000: n=2 039. 2001: n=2 082. 2002: n=1 892. 2003: n=1 823. 2004: n=1 797. 2005: n=1 783. 2006: n=1 553.

Tabell 43. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol^{a)}. 2004–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Pojkar				
2004	7	17	21	54
2005	9	16	21	52
2006	9	17	21	51
Flickor				
2004	10	20	21	48
2005	9	21	21	48
2006	10	22	20	47

a) 2004: n=1 935 pojkar och 1 977 flickor. 2005: n=1 900 pojkar och 2 036 flickor. 2006: n=1 587 pojkar och 1 672 flickor.

Tabell 44. "Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.

	Ja, smakar ur föräldrarnas glas	Ja, enstaka glas	Ja, mer än enstaka glas	Ja, totalt	Nej	Ej svar
Pojkar						
2006	26	20	5	50	49	2
2007	25	17	3	45	53	2
2008	26	16	4	45	53	2
2009	24	15	3	41	57	2
Flickor						
2006	39	16	3	58	42	1
2007	36	15	2	53	46	1
2008	35	15	2	52	47	1
2009	34	13	5	48	51	1

Tabell 45. "Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2009.

	Ja, smakar ur föräldrarnas glas	Ja, enstaka glas	Ja, mer än enstaka glas	Ja, totalt	Nej	Ej svar
Pojkar						
2006	12	35	16	63	35	2
2007	12	35	14	60	39	1
2008	14	33	13	59	39	2
2009	14	31	11	57	42	1
Flickor						
2006	22	38	9	69	30	1
2007	21	37	9	68	31	0
2008	26	32	7	65	34	1
2009	25	30	6	62	37	1

Tabell 46. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	2	1	2	5	4	1	1	7
Förstört saker eller kläder	8	3	4	15	12	6	5	23
Tappat pengar eller andra värdesaker	7	2	3	12	10	4	3	17
Råkat ut för en olycka eller skadats	6	2	3	11	9	2	2	14
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning ^{a)}	2	0	1	2	2	0	0	3
Relationsproblem								
Grälat	8	3	6	17	11	6	8	25
Problem med vänner	5	1	2	8	12	4	2	18
Problem med föräldrar	4	2	2	8	9	3	4	16
Problem med lärare	1	0	1	2	1	0	0	2
Sexuella problem								
Lett till oönskat sex	4	1	2	7	6	1	2	9
Lett till oskyddat sex	4	2	4	9	6	2	4	12
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	6	2	5	13	5	1	1	7
Blivit bestulen eller rånad	2	0	1	2	4	1	0	5
Råkat i bråk med polisen	3	1	2	7	3	1	1	5

a) Nytt svarsalternativ från och med 2007.

Tabell 47. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	5	2	3	10	7	3	3	14
Förstört saker eller kläder	18	6	11	36	19	9	14	41
Tappat pengar eller andra värdesaker	12	6	7	25	16	8	8	32
Råkat ut för en olycka eller skadats	12	5	6	24	12	5	6	24
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning ^{a)}	4	1	1	6	4	1	0	5
Relationsproblem								
Grälat	14	6	15	36	14	10	22	46
Problem med vänner	9	3	3	15	16	6	6	28
Problem med föräldrar	6	2	3	11	10	4	6	19
Problem med lärare	1	0	0	2	1	0	0	2
Sexuella problem								
Lett till oönskat sex	8	3	5	16	9	4	3	16
Lett till oskyddat sex	9	4	11	24	10	5	13	28
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	10	5	10	25	7	3	3	14
Blivit bestulen eller rånad	4	0	1	5	7	2	1	10
Råkat i bråk med polisen	7	3	3	12	5	2	1	7

a) Nytt svarsalternativ från och med 2007.

Tabell 48a. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkohäsk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1998–2009.

Pojkar	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Folköl												
Mycket svårt	2	2	2	2	2	3
Ganska svårt	2	2	2	2	2	2
Varken eller	6	7	7	6	7	6
Ganska lätt	16	15	14	15	15	13
Mycket lätt	31	28	27	28	26	24
Dricker aldrig	39	40	41	.	.	.
Vet ej	40	41	44
Ej svar	4	5	6	8	7	8
Starköl, stark cider och alkohäsk mer än 3,5%^{a)}												
Mycket svårt	4	3	4	3	2	3	3	2	3	3	2	3
Ganska svårt	8	8	8	7	6	6	5	6	4	4	4	4
Varken eller	14	15	13	13	12	11	10	10	9	10	9	10
Ganska lätt	24	22	24	23	22	22	22	20	19	22	21	19
Mycket lätt	20	20	23	23	22	20	20	22	20	22	22	20
Dricker aldrig	26	29	26	28	32	35	36	36	39	.	.	.
Vet ej	35	37	39
Ej svar/	4	4	3	3	3	3	4	5	6	5	6	5
Vin												
Mycket svårt	4	3	4	3	2	3	3	2	3	4	3	3
Ganska svårt	8	7	7	7	6	6	6	5	6	4	4	4
Varken eller	13	15	12	11	11	10	9	10	9	8	9	9
Ganska lätt	17	15	16	18	16	15	14	13	12	12	14	11
Mycket lätt	19	18	20	19	19	16	18	17	15	17	15	16
Dricker aldrig	33	36	36	36	41	43	45	46	48	.	.	.
Vet ej	47	46	48
Ej svar	6	7	5	7	6	6	5	7	8	9	9	8
Systembolagssprit												
Mycket svårt	8	8	9	8	7	8	8	8	7	7	7	7
Ganska svårt	14	14	12	14	12	11	12	10	9	9	7	7
Varken eller	16	13	15	12	10	11	10	11	11	9	9	10
Ganska lätt	17	16	17	16	16	15	14	12	13	13	13	13
Mycket lätt	13	14	15	14	14	14	13	14	12	13	13	13
Dricker aldrig	27	30	27	30	35	36	40	39	41	.	.	.
Vet ej	43	43	44
Ej svar	5	6	5	6	5	5	4	5	7	7	7	7
Hembränt												
Mycket svårt	8	8	8	8	8	9	10	11	9	9	8	9
Ganska svårt	7	7	6	7	7	8	6	7	7	4	4	4
Varken eller	9	9	10	7	7	7	7	5	6	5	5	5
Ganska lätt	13	13	11	11	10	7	8	7	6	6	6	5
Mycket lätt	21	21	21	20	16	13	13	12	9	11	10	9
Dricker aldrig	37	37	39	42	47	51	52	52	56	.	.	.
Vet ej	57	57	59
Ej svar	5	6	5	6	5	6	5	6	8	9	10	9
Smuggelsprit												
Mycket svårt	15	14	14	14	12	14	14	11	10	7	5	7
Ganska svårt	11	10	8	9	9	7	6	5	5	4	4	4
Varken eller	9	10	9	8	8	6	6	6	6	6	7	7
Ganska lätt	7	7	6	8	6	6	6	6	7	11	14	9
Mycket lätt	8	9	12	9	10	11	12	15	13	16	15	15
Dricker aldrig	44	43	44	45	49	49	56	50	52	.	.	.
Vet ej	49	46	51
Ej svar	7	7	6	7	6	7	-	7	7	7	8	7

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkohäsk i svarsalternativet.

Tabell 48b. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på folköl, starköl, stark cider och alkohäsk, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1998–2009.

Flickor	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Folköl												
Mycket svårt	1	2	2	2	2	2
Ganska svårt	2	2	2	2	2	2
Varken eller	7	7	7	7	8	7
Ganska lätt	14	13	15	17	17	15
Mycket lätt	27	24	21	23	21	21
Dricker aldrig	46	46	48	.	.	.
Vet ej	42	44	44
Ej svar	3	5	5	8	6	8
Starköl, stark cider och alkohäsk mer än 3,5%^{a)}												
Mycket svårt	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ganska svårt	8	8	7	6	6	7	5	5	5	5	5	5
Varken eller	15	15	16	15	12	12	11	10	9	13	12	13
Ganska lätt	22	18	19	20	19	19	18	17	18	24	25	23
Mycket lätt	18	18	16	17	18	16	16	17	15	19	18	20
Dricker aldrig	30	35	35	37	39	39	44	44	46	.	.	.
Vet ej	32	34	33
Ej svar	4	3	4	4	3	4	3	5	5	5	3	5
Vin												
Mycket svårt	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	3	3
Ganska svårt	9	8	8	8	7	7	5	6	6	5	5	4
Varken eller	15	15	14	14	12	13	12	11	10	11	10	11
Ganska lätt	21	21	22	21	20	19	17	17	15	17	17	16
Mycket lätt	20	20	21	22	21	20	21	20	16	17	15	16
Dricker aldrig	27	28	28	28	34	34	39	40	44	.	.	.
Vet ej	41	44	42
Ej svar	4	4	4	4	4	5	4	5	5	7	6	7
Systembolagssprit												
Mycket svårt	9	9	11	8	8	9	8	7	7	8	8	7
Ganska svårt	13	14	13	14	12	13	12	12	11	11	9	10
Varken eller	15	15	15	14	14	12	12	11	11	11	12	10
Ganska lätt	18	16	16	17	15	15	14	13	13	14	13	15
Mycket lätt	15	12	12	12	13	12	12	12	11	10	10	11
Dricker aldrig	27	29	29	31	34	34	39	40	42	.	.	.
Vet ej	40	42	40
Ej svar	4	4	4	4	4	4	4	5	5	7	5	7
Hembränt												
Mycket svårt	8	8	8	7	8	10	8	9	9	9	8	8
Ganska svårt	8	7	7	7	5	7	6	6	7	3	4	3
Varken eller	9	10	10	8	8	7	7	7	6	5	5	5
Ganska lätt	12	12	11	11	10	8	7	7	6	7	5	5
Mycket lätt	17	16	16	17	15	11	10	9	8	8	8	8
Dricker aldrig	41	43	44	45	50	52	57	57	60	.	.	.
Vet ej	59	62	61
Ej svar	5	4	4	5	4	5	4	5	5	9	7	9
Smuggelsprit												
Mycket svårt	16	17	16	14	14	14	11	10	9	8	6	6
Ganska svårt	8	7	8	8	7	8	5	5	6	4	6	4
Varken eller	8	8	9	8	7	7	7	7	6	8	8	8
Ganska lätt	5	5	5	5	4	5	4	6	7	10	10	11
Mycket lätt	5	5	6	6	5	7	9	11	9	13	12	13
Dricker aldrig	51	52	51	54	58	55	63	57	57	.	.	.
Vet ej	51	53	51
Ej svar	6	6	5	6	4	5	0	5	6	7	6	7

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkohäsk i svarsalternativet.

Tabell 49a. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2009.

Pojkar	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Folköl						
Mycket svårt	1	1	1	1	1	1
Ganska svårt	0	1	1	0	1	1
Varken eller	2	4	3	4	5	4
Ganska lätt	9	10	9	10	11	9
Mycket lätt	63	59	60	59	59	59
Dricker aldrig	22	23	23	.	.	.
Vet ej						20
Ej svar	3	3	4	7	6	6
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5%^{a)}						
Mycket svårt	1	1	1	1	1	1
Ganska svårt	3	3	2	3	3	3
Varken eller	10	10	9	10	12	10
Ganska lätt	31	28	29	29	28	28
Mycket lätt	38	40	40	39	39	39
Dricker aldrig	16	17	16	.	.	.
Vet ej						16
Ej svar	2	2	3	4	2	2
Vin						
Mycket svårt	1	1	2	2	2	1
Ganska svårt	4	4	3	3	4	3
Varken eller	10	11	10	11	11	10
Ganska lätt	21	19	19	19	18	20
Mycket lätt	32	31	32	30	30	31
Dricker aldrig	30	30	30	.	.	.
Vet ej						28
Ej svar	3	4	4	7	7	7
Systembolagssprit						
Mycket svårt	4	4	5	4	4	4
Ganska svårt	10	10	10	8	9	7
Varken eller	15	14	13	16	14	13
Ganska lätt	25	23	22	20	22	22
Mycket lätt	27	29	31	27	27	28
Dricker aldrig	17	17	16	.	.	.
Vet ej						22
Ej svar	3	3	3	5	5	4
Hembränt						
Mycket svårt	7	8	11	7	8	7
Ganska svårt	9	11	9	5	6	5
Varken eller	11	11	11	7	7	7
Ganska lätt	11	9	8	8	7	7
Mycket lätt	21	18	17	16	15	14
Dricker aldrig	38	39	39	.	.	.
Vet ej						52
Ej svar	3	4	5	8	8	7

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Forts.

Forts. **Tabell 49a.** "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2009.

Pojkar	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Smuggelsprit						
Mycket svårt	9	7	6	4	5	5
Ganska svårt	8	8	7	6	6	4
Varken eller	9	11	11	11	10	9
Ganska lätt	13	14	14	15	16	16
Mycket lätt	24	26	30	29	28	28
Dricker aldrig	35	31	28	.	.	.
Vet ej						33
Ej svar	3	3	4	6	6	5
Smugglad starköl, stark cider eller alkoholäsk						
Mycket svårt	.	.	.	3	3	3
Ganska svårt	.	.	.	5	7	5
Varken eller	.	.	.	11	11	11
Ganska lätt	.	.	.	18	19	18
Mycket lätt	.	.	.	32	29	28
Vet ej	.	.	.	26	26	31
Ej svar	.	.	.	5	5	4

Tabell 49b. "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2009.

Flickor	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Folköl						
Mycket svårt	0	1	1	1	1	1
Ganska svårt	1	1	1	1	1	1
Varken eller	4	4	5	4	5	5
Ganska lätt	8	8	9	13	12	12
Mycket lätt	45	43	42	50	48	47
Dricker aldrig	40	40	39	.	.	.
Vet ej						27
Ej svar	2	3	4	7	6	7
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5%^{a)}						
Mycket svårt	1	1	1	1	1	1
Ganska svårt	3	3	4	2	4	4
Varken eller	10	9	7	10	14	12
Ganska lätt	23	20	22	29	31	32
Mycket lätt	28	31	28	42	34	35
Dricker aldrig	32	33	33	.	.	.
Vet ej						13
Ej svar	3	3	4	3	2	3
Vin						
Mycket svårt	1	1	2	1	1	1
Ganska svårt	4	4	4	3	3	3
Varken eller	10	10	11	10	13	12
Ganska lätt	25	22	22	22	25	28
Mycket lätt	37	37	34	38	32	33
Dricker aldrig	21	22	24	.	.	.
Vet ej						18
Ej svar	2	3	4	5	4	4
Systembolagssprit						
Mycket svårt	4	5	5	4	5	5
Ganska svårt	10	9	11	8	10	10
Varken eller	15	14	15	13	14	13
Ganska lätt	23	24	22	24	25	27
Mycket lätt	28	29	25	30	24	24
Dricker aldrig	17	17	20	.	.	.
Vet ej						18
Ej svar	2	3	4	5	3	4
Hembränt						
Mycket svårt	7	8	9	6	7	6
Ganska svårt	7	8	7	4	4	4
Varken eller	10	10	9	7	7	7
Ganska lätt	8	9	8	7	6	6
Mycket lätt	16	12	9	11	9	9
Dricker aldrig	48	50	53	.	.	.
Vet ej						60
Ej svar	3	4	5	9	7	8

a) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Forts.

Forts. **Tabell 49b.** "Är det lätt eller svårt för dig att få tag på öl, vin, sprit eller blanddrycker?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2009.

Flickor	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Smuggelsprit						
Mycket svårt	10	8	7	4	5	5
Ganska svårt	7	7	6	7	5	5
Varken eller	8	12	12	10	11	10
Ganska lätt	8	11	11	14	14	15
Mycket lätt	12	17	17	21	20	19
Dricker aldrig	50	40	43	.	.	.
Vet ej						39
Ej svar	3	4	5	7	5	6
Smugglad starköl, stark cider eller alkoholäsk						
Mycket svårt	.	.	.	3	4	4
Ganska svårt	.	.	.	6	5	6
Varken eller	.	.	.	12	14	13
Ganska lätt	.	.	.	16	17	18
Mycket lätt	.	.	.	22	19	19
Vet ej	.	.	.	34	36	35
Ej svar	.	.	.	6	5	6

Tabell 50a. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **pojkar**. 1998–2009 ^{a)}.

Pojkar	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07 ^{b)}	-08	-09
Folköl												
Dricker inte	36	41	37	42	45	51	54	60	61	56	54	57
Köper själv	16	15	16	13	13	10	7	6	6	3	2	2
Från syskon	7	7	6	5	6	5	5	3	3	3	3	3
Från kompisar/ deras syskon	31	28	26	21	21	18	16	15	15	13	14	13
Från föräldrar (med lov)	13	15	13	13	13	12	12	11	9	8	9	8
Från föräldrar (utan lov)	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3
Annan vuxen som bjuder	8	5	6	7	6	4	5	4	4	3	3	3
Annan vuxen som köpt ut	17	12	15	16	12	10	11	7	7	4	5	5
Restaurang, pub eller likn.	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	.	.
Handlar i ett grannland	1	1	1
På annat sätt	3	2	2	1	1	1	1	2	1	7	7	7
Ej svar	2	1	3	2	1	3	2	1	2	11	12	11
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%^{c)}												
Dricker inte	41	44	39	41	46	49	48	52	54	43	41	44
Köper själv på Systemet	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Från syskon	6	6	6	5	6	5	6	4	4	6	5	6
Från kompisar/ deras syskon	30	29	30	26	25	23	23	22	22	23	22	23
Från föräldrar (med lov)	10	11	10	10	10	9	10	8	7	11	12	9
Från föräldrar (utan lov)	3	3	4	3	3	2	2	2	3	3	3	4
Annan vuxen som bjuder	7	5	7	7	6	4	5	4	4	4	3	4
Annan vuxen som köpt ut	20	16	19	18	15	14	14	13	12	10	11	12
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	1	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	3	4	5	4	3	2	2	3	3	2	2	2
På annat sätt	2	2	2	2	2	2	2	2	3	9	10	10
Ej svar	2	1	3	2	2	3	2	2	2	5	7	6

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 50b. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäk?"
Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **flickor**. 1998–2009 ^{a)}.

Flickor	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07 ^{b)}	-08	-09
Folköl												
Dricker inte	43	51	50	53	57	57	64	67	68	59	60	60
Köper själv	8	7	6	6	6	4	2	2	2	1	0	1
Från syskon	7	5	4	4	4	4	3	2	3	3	3	3
Från kompisar/ deras syskon	34	31	28	24	21	22	18	17	16	15	16	16
Från föräldrar (med lov)	11	10	10	9	10	9	8	7	5	6	5	5
Från föräldrar (utan lov)	6	5	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3
Annan vuxen som bjuder	12	6	10	12	9	8	7	8	6	3	3	2
Annan vuxen som köpt ut	17	10	13	14	13	12	11	9	10	5	5	5
Restaurang, pub eller likn.	2	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	1
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	1	1	0
På annat sätt	3	2	1	1	1	1	1	1	1	4	3	4
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1	1	1	13	12	12
Starköl, stark cider och alkoholäk mer än 3,5%^{c)}												
Dricker inte	49	53	51	53	55	56	60	61	64	35	37	36
Köper själv på Systemet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Från syskon	5	4	4	4	4	4	3	3	3	7	7	7
Från kompisar/ deras syskon	30	30	30	26	24	24	21	22	19	33	33	34
Från föräldrar (med lov)	7	8	6	6	7	6	5	4	3	13	11	11
Från föräldrar (utan lov)	4	4	5	3	4	4	3	3	3	6	4	6
Annan vuxen som bjuder	11	8	10	11	10	9	8	9	6	5	5	5
Annan vuxen som köpt ut	19	13	15	14	15	14	14	14	13	14	15	14
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	2	3	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1
På annat sätt	2	2	1	1	2	1	2	2	1	7	7	7
Ej svar	1	1	2	2	1	2	1	1	1	4	4	5

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäk mer än 3,5% i svarsalternativet.

Tabell 51a. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2009^{a)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Folköl						
Dricker inte	40	44	45	38	38	40
Köper själv	30	27	26	20	16	15
Syskon	5	4	4	3	5	5
Kamrater/kamraters syskon	18	19	17	17	21	18
Egna föräldrar (med lov)	15	13	11	10	11	10
Egna föräldrar (utan lov)	0	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	6	6	6	3	4	3
Annan vuxen som köper ut	10	8	8	3	4	4
Restaurang, pub el liknande	3	4	4	4	3	4
Tillverkar själv	1	1	1	.	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	2	1	2
Annat sätt	1	1	1	4	5	5
Ej svar	1	1	1	14	14	14
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%^{b)}						
Dricker inte	24	25	24	16	17	19
Köper själv på Systemet	2	3	1	3	3	3
Syskon	9	10	8	11	12	12
Kompisar/kompisars syskon	31	34	34	40	42	39
Egna föräldrar (med lov)	22	19	16	21	23	19
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	2	3
Annan vuxen som bjuder	7	6	7	7	7	6
Annan vuxen som köper ut	22	20	21	17	16	15
Restaurang, pub el liknande	14	14	12	18	15	16
Tillverkar själv	1	1	1	.	.	.
Handlar i ett grannland	9	7	9	7	6	5
Annat sätt	4	3	5	11	11	12
Ej svar	2	2	2	5	3	4

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 51b. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2009^{a)}.

Flickor	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Folköl						
Dricker inte	61	65	63	54	56	55
Köper själv	12	10	10	7	6	6
Syskon	3	4	3	3	3	3
Kamrater/kamraters syskon	16	14	16	14	15	16
Egna föräldrar (med lov)	11	9	8	8	7	6
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	9	8	10	3	3	3
Annan vuxen som köper ut	8	8	9	3	4	4
Restaurang, pub el liknande	4	4	3	4	4	4
Tillverkar själv	0	–	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	1	1	1
Annat sätt	1	0	1	2	3	2
Ej svar	1	1	1	18	15	14
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5%^{b)}						
Dricker inte	48	48	51	15	17	16
Köper själv på Systemet	1	1	1	2	1	2
Syskon	7	6	6	14	15	14
Kompisar/kompisars syskon	24	24	24	44	45	46
Egna föräldrar (med lov)	12	13	10	27	27	25
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	3	3
Annan vuxen som bjuder	10	11	11	10	9	9
Annan vuxen som köper ut	17	19	19	17	19	21
Restaurang, pub el liknande	11	11	10	18	19	17
Tillverkar själv	0	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	4	4	3	5	4	1
Annat sätt	1	2	2	6	7	2
Ej svar	1	1	1	4	3	14

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 52a. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **pojkar**. 1998–2009 ^{a)}.

Pojkar	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07 ^{b)}	-08	-09
Vin												
Dricker inte	55	59	56	58	64	67	70	72	75	63	60	63
Köper själv på Systemet	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1
Från syskon	4	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1
Från kompisar/ deras syskon	17	17	16	14	12	10	9	9	7	6	7	7
Från föräldrar (med lov)	18	17	19	18	16	15	13	12	10	6	8	6
Från föräldrar (utan lov)	4	3	4	4	3	3	2	2	3	2	2	3
Annan vuxen som bjuder	4	4	6	4	4	3	3	3	2	2	2	2
Annan vuxen som köpt ut	7	4	7	5	4	4	3	3	3	3	4	4
Restaurang, pub eller likn.	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0
Tillverkar själv	2	1	1	1	1	0	1	1	0	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	6
På annat sätt	2	2	2	1	1	1	1	1	1	5	6	
Ej svar	2	1	1	2	1	1	1	1	1	15	17	14
Sprit												
Dricker inte	35	38	34	37	42	48	47	48	51	51	49	52
Köper själv på Systemet	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Från syskon	6	6	6	5	5	4	5	5	3	4	3	4
Från kompisar/ deras syskon	37	36	38	33	30	25	26	25	25	19	19	18
Från föräldrar (med lov)	11	9	9	9	8	8	9	8	7	5	5	4
Från föräldrar (utan lov)	11	7	10	7	6	5	4	4	4	3	3	4
Annan vuxen som bjuder	8	6	7	8	6	4	5	5	4	3	2	3
Annan vuxen som köpt ut	18	15	16	16	14	12	11	12	11	9	11	10
Restaurang, pub eller likn.	3	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	2	2	2	2	1	1	1	1	1	.	.	
Handlar i ett grannland ^{c)}	4	5	5	4	3	2	3	3	3	2	2	2
På annat sätt	4	2	2	2	2	2	2	3	3	10	10	9
Ej svar	2	1	2	2	2	2	2	2	2	8	10	8

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 1999: "Handlar tullfritt".

Tabell 52b. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **flickor**. 1998–2009 ^{a)}.

Flickor	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07 ^{b)}	-08	-09
Vin												
Dricker inte	40	40	37	39	44	47	51	54	59	53	55	53
Köper själv på Systemet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Från syskon	5	5	4	4	3	4	3	2	2	3	2	2
Från kompisar/ deras syskon	26	23	26	22	20	20	18	18	17	12	13	15
Från föräldrar (med lov)	26	29	29	28	26	22	20	18	13	10	10	8
Från föräldrar (utan lov)	8	7	7	7	6	7	6	6	6	7	6	6
Annan vuxen som bjuder	11	11	12	11	10	9	8	8	5	4	3	3
Annan vuxen som köpt ut	13	10	12	11	9	8	10	8	8	6	7	7
Restaurang, pub eller likn.	3	3	3	2	2	1	1	1	0	1	0	1
Tillverkar själv	1	1	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	2	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	0
På annat sätt	2	2	1	2	2	1	2	2	2	4	4	4
Ej svar	1	0	1	2	1	1	1	2	1	13	11	12
Sprit												
Dricker inte	33	34	32	34	37	40	43	43	44	43	45	44
Köper själv på Systemet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Från syskon	7	6	6	6	5	5	4	4	4	5	4	4
Från kompisar/ deras syskon	41	41	42	38	37	35	31	31	32	29	28	29
Från föräldrar (med lov)	11	13	11	10	10	8	8	9	6	4	3	3
Från föräldrar (utan lov)	16	15	14	12	12	9	8	7	7	8	7	9
Annan vuxen som bjuder	13	11	14	14	11	10	11	11	7	4	4	3
Annan vuxen som köpt ut	21	15	18	18	18	17	18	17	17	13	12	13
Restaurang, pub eller likn.	4	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	0	0	0	0	0	1	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{c)}	4	3	4	3	2	2	2	2	2	2	2	1
På annat sätt	4	3	2	2	2	2	2	3	2	7	9	7
Ej svar	1	0	1	1	1	1	1	1	2	7	6	7

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Ny design på frågan.

c) Före 1999: "Handlar tullfritt".

Tabell 53a. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **pojkar**. 2004–2009 ^{b)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Vin						
Dricker inte	58	59	63	46	46	45
Köper själv på systemet	1	1	1	1	1	1
Syskon	4	4	3	2	3	4
Kompisar/kompisars syskon	13	15	13	13	15	16
Egna föräldrar (med lov)	20	18	15	11	12	11
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	2	1
Annan vuxen som bjuder	6	6	4	4	4	4
Annan vuxen som köper ut	6	6	5	5	5	6
Restaurang, pub el liknande	5	4	4	5	5	5
Tillverkar själv	1	2	2	.	.	.
Handlar i ett grannland	2	1	2	2	2	2
Annat sätt	2	2	2	6	6	5
Ej svar	1	1	1	19	19	18
Sprit						
Dricker inte	21	22	21	22	23	25
Köper själv på systemet	2	2	2	2	1	2
Syskon	9	10	8	8	8	8
Kompisar/kompisars syskon	38	40	38	38	43	37
Egna föräldrar (med lov)	16	14	12	10	10	10
Egna föräldrar (utan lov)	2	2	2	3	5	3
Annan vuxen som bjuder	9	9	8	5	7	4
Annan vuxen som köper ut	21	20	22	15	17	13
Restaurang, pub el liknande	13	13	12	13	13	11
Tillverkar själv	1	1	2	.	.	.
Handlar i ett grannland	9	9	10	8	6	5
Annat sätt	5	4	5	13	9	12
Ej svar	2	2	2	7	6	8

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 53b. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **flickor**. 2004–2009 ^{b)}.

Flickor	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Vin						
Dricker inte	32	35	35	31	31	28
Köper själv på systemet	1	1	0	1	1	1
Syskon	8	6	6	8	7	9
Kompisar/kompisars syskon	25	25	26	27	28	33
Egna föräldrar (med lov)	32	28	28	23	22	20
Egna föräldrar (utan lov)	2	2	2	3	4	4
Annan vuxen som bjuder	14	14	15	9	9	8
Annan vuxen som köper ut	17	18	19	11	13	14
Restaurang, pub el liknande	10	10	8	9	11	11
Tillverkar själv	0	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	4	4	4	3	3	3
Annat sätt	2	2	2	5	5	5
Ej svar	0	1	1	11	9	9
Sprit						
Dricker inte	19	19	20	21	23	24
Köper själv på systemet	1	1	0	1	1	1
Syskon	9	9	8	10	8	8
Kompisar/kompisars syskon	41	41	42	42	43	42
Egna föräldrar (med lov)	15	16	13	10	10	7
Egna föräldrar (utan lov)	4	3	3	4	5	5
Annan vuxen som bjuder	17	18	18	7	7	6
Annan vuxen som köper ut	29	28	30	16	17	17
Restaurang, pub el liknande	18	16	14	12	13	12
Tillverkar själv	0	0	0	.	.	.
Handlar i ett grannland	7	7	7	6	6	5
Annat sätt	3	3	3	8	9	9
Ej svar	1	1	2	8	6	7

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 54. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 1998–2009 ^{b)}.

Pojkar	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Köpt direkt av tillverkare
Köpt av kompisar	48	43	46	45	42	32	35	30	30	.	.	.
Bjuden av kompisar	49	49	49	49	48	46	46	45	39	.	.	.
Från kompisar/ kompisars syskon	35	36	34
Från syskon	6	4	5
Från föräldrar (med lov)	4	5	3	2	3	5	4	3	3	2	3	4
Från föräldrar (utan lov)	9	4	4	3	3	5	3	5	2	2	5	5
Köpt av annan vuxen	8	7	4	6	6	6	5	5	4	12	11	12
Bjuden av annan vuxen	7	8	5	5	6	5	7	5	6	6	4	7
Tillverkat själv	.	3	3	2	3	3	3	5	4	4	9	7
På annat sätt	3	2	2	1	2	1	2	1	4	19	22	12
Ej svar	4	6	5	4	4	5	6	7	11	13	10	16
Flickor	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Köpt direkt av tillverkare	12	10	8	9	14	12	13	12	10	.	.	.
Köpt av kompisar	41	37	41	35	38	34	32	30	32	.	.	.
Bjuden av kompisar	64	66	67	67	59	62	55	60	56	.	.	.
Från kompisar/ kompisars syskon	53	48	47
Från syskon	3	4	4
Från föräldrar (med lov)	4	3	2	4	4	4	2	4	4	3	2	2
Från föräldrar (utan lov)	9	9	4	7	7	5	7	6	4	7	4	6
Köpt av annan vuxen	10	6	12	12	11	12	6	5	8	12	13	8
Bjuden av annan vuxen	12	12	5	5	7	7	11	12	8	9	7	5
Tillverkat själv	.	1	1	0	0	0	2	1	2	3	4	4
På annat sätt	3	2	0	1	1	1	2	2	1	11	15	12
Ej svar	3	2	2	2	3	5	5	5	6	10	8	14

a) 1998: n=1 088 pojkar och 1 050 flickor. 1999: n=1 117 pojkar och 1 044 flickor. 2000: n=965 pojkar och 1 062 flickor. 2001: n=956 pojkar och 1 010 flickor. 2002: n=729 pojkar och 809 flickor. 2003: n=619 pojkar och 704 flickor. 2004: n=608 pojkar och 703 flickor. 2005: n=488 pojkar och 537 flickor. 2006: n=408 pojkar och 463 flickor. 2007: n=336 pojkar och 364 flickor. 2008: n=294 pojkar och 345 flickor. 2009: n= 283 pojkar och 320 flickor.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevs drogvanor*.

Tabell 55. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 2004–2009^{b)}.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Köpt av tillverkare	22	23	17	.	.	.
Köpt av kompisar	42	43	39	.	.	.
Bjuden av kompisar	48	46	44	.	.	.
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	49	48	40
Från syskon	.	.	.	4	4	3
Egna föräldrar (med lov)	6	4	4	6	4	3
Egna föräldrar (utan lov)	1	2	1	3	3	1
Annan vuxen som köpt	5	4	4	5	6	7
Annan vuxen som bjudit	10	9	8	5	7	7
Tillverkat själv	3	3	6	7	6	8
Annat sätt	2	2	2	17	14	17
Ej svar	3	4	4	9	8	16
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Köpt av tillverkare	16	17	17	.	.	.
Köpt av kompisar	38	47	37	.	.	.
Bjuden av kompisar	59	53	60	.	.	.
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	47	55	48
Från syskon	.	.	.	6	5	3
Egna föräldrar (med lov)	6	3	5	5	4	3
Egna föräldrar (utan lov)	3	2	2	2	4	2
Annan vuxen som köpt	7	6	4	6	7	8
Annan vuxen som bjudit	15	10	14	10	12	11
Tillverkat själv	0	0	–	2	2	2
Annat sätt	1	1	1	13	9	12
Ej svar	1	2	2	10	5	11

a) 2004: n=677 pojkar och 640 flickor. 2005: n=563 pojkar och 546 flickor. 2006: n=427 pojkar och 397 flickor. 2007: n=382 pojkar och 373 flickor. 2008: n=338 pojkar och 308 flickor. 2009: n= 314 pojkar och 296 flickor.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 56. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	35	38	33	32	36	37	37	38	43
Köper själv på Systemet	1	1	2	1	2	1	1	2	1
Syskon	8	8	9	8	7	6	7	6	5
Kompisar/kompisars syskon	36	35	35	31	31	28	27	27	28
Egna föräldrar (med lov)	13	14	15	18	17	18	18	17	14
Egna föräldrar (utan lov)	2	2	4	3	2	2	3	2	3
Annan vuxen som bjuder	7	7	8	8	6	6	6	6	5
Annan vuxen som köper	18	15	19	16	13	13	11	13	10
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	2	2	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	3	1	0	1	1	0
Handlar i ett grannland	3	5	4	0	3	2	3	3	3
Annat sätt	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Ej svar	2	1	2	2	2	2	2	2	2
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	26	28	27	25	29	28	31	32	35
Köper själv på Systemet	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Syskon	9	8	9	8	7	8	7	6	7
Kompisar/kompisars syskon	43	43	43	41	36	37	34	36	36
Egna föräldrar (med lov)	17	20	22	25	23	23	22	19	16
Egna föräldrar (utan lov)	3	5	4	4	4	4	4	4	4
Annan vuxen som bjuder	12	11	13	15	14	13	11	12	9
Annan vuxen som köper	23	19	21	19	19	20	20	20	18
Restaurang, pub eller likn.	4	4	5	3	3	2	2	2	1
Tillverkar själv	0	0	0	2	0	0	0	0	–
Handlar i ett grannland	3	4	3	0	2	2	2	2	2
Annat sätt	3	2	1	2	1	1	1	2	1
Ej svar	1	1	1	2	1	1	2	1	1

Tabell 57. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?"^{a)}. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Pojkar			Flickor		
	–04	–05	–06	–04	–05	–06
Dricker inte	22	24	21	12	13	16
Köper själv på systemet	2	3	3	1	1	0
Syskon	11	11	10	13	11	11
Kompisar/kompisars syskon	36	37	37	41	41	41
Egna föräldrar (med lov)	24	21	19	31	31	28
Egna föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	8	7	8	16	16	18
Annan vuxen som köper ut	19	19	20	30	31	32
Restaurang, pub el likn	16	14	14	22	20	17
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0
Handlar i ett grannland	6	7	8	5	6	5
Annat sätt	1	2	3	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1

a) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 58. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Dricker sprit 2 ggr per månad el oftare	0	0	4	32	0	0	4	40
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	1	6	54	86	0	7	57	89
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	9	24	47	1	10	27	48
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	1	7	20	36	0	8	23	44
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	1	18	54	73	1	25	62	82
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	0	1	4	14	0	3	16	35
Röker och/eller snusar	3	20	55	76	2	24	66	77
Har sniffat	2	5	8	22	1	2	7	17
Har använt narkotika	2	4	11	31	1	3	10	31

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 59. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Dricker sprit 2 ggr per månad el oftare	0	0	1	23	0	0	2	26
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	0	6	52	91	0	9	58	89
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	3	11	21	2	7	16	29
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	1	6	17	28	0	8	15	27
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	1	21	55	75	1	26	54	73
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	0	1	3	11	1	4	8	21
Röker och/eller snusar	3	12	40	65	4	23	53	75
Har sniffat	1	1	4	10	1	3	4	8
Har använt narkotika	1	6	17	32	2	5	16	35

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 60. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	3	4	5	9	3	4	7	7
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	5	10	18	32	4	9	21	32
Bjuden av på alkohol av föräldrar	18	57	51	61	25	59	58	62
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	2	16	45	68	2	24	70	84
Relationsproblem	1	14	42	66	2	30	66	83
Sexuella problem	1	5	19	40	1	7	29	52
Brottsrelaterade problem	1	8	29	56	1	5	21	51
Mycket svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	12	15	17	19	13	20	23	24
Annan vuxen	32	33	30	35	32	39	39	43
Elevvårdspersonal	32	39	39	45	41	53	55	59
Kamrater	12	9	8	7	8	6	5	5
Syskon	20	21	15	19	18	22	20	20

Tabell 61. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

Konsumtionskategori	Pojkar				Flickor			
	0	1-2	3-4	5-6	0	1-2	3-4	5-6
n=	273	503	407	682	250	715	527	531
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	1	3	3	3	6	3	3	5
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	11	16	23	30	12	17	25	46
Bjuden på alkohol Av föräldrar	21	55	62	69	20	62	71	73
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	2	22	57	79	4	34	72	86
Relationsproblem	2	20	49	66	4	33	68	84
Sexuella problem	1	8	26	51	1	14	36	57
Brottsrelaterade problem	2	10	31	52	1	9	26	46
Mycket svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	14	10	12	12	12	15	14	17
Annan vuxen	30	31	32	29	32	32	34	34
Elefvårdspersonal	31	31	39	40	37	43	48	50
Kamrater	10	7	8	5	7	5	4	3
Syskon	19	17	17	13	18	17	17	14

Tabell 62. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2009.

	Antal dagar i veckan								Ej svar
	0	1	2	3	4	5	6	7	
Pojkar									
– vara på fritidsgård	72	10	6	4	2	2	0	1	3
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	20	9	12	17	14	11	7	7	4
– vara ute på stan med kamrater	26	30	18	11	4	3	1	3	3
– vara hemma hos en kamrat	11	22	23	20	10	5	3	4	3
– vara hemma hela kvällen	6	14	14	13	15	16	8	10	3
– spela dator- eller tv-spel	7	8	8	10	10	13	10	32	2
Flickor									
– vara på fritidsgård	82	8	4	2	1	1	0	0	2
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	20	14	16	16	13	8	5	7	2
– vara ute på stan med kamrater	14	35	24	13	6	3	2	1	2
– vara hemma hos en kamrat	9	23	25	19	10	6	3	2	2
– vara hemma hela kvällen	3	13	15	14	16	17	11	9	3
– spela dator- eller tv-spel	31	15	10	9	7	6	6	14	2

Tabell 63. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2009.

	Antal dagar i veckan								Ej svar
	0	1	2	3	4	5	6	7	
Pojkar									
– vara på fritidsgård	90	4	2	1	0	0	0	0	2
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	19	9	12	15	15	12	7	8	3
– vara ute på stan med kamrater	19	29	24	13	6	4	1	1	2
– vara hemma hos en kamrat	10	22	25	20	10	5	2	2	2
– vara hemma hela kvällen	5	13	16	18	16	15	7	7	3
– spela dator- eller tv-spel	12	11	11	11	11	12	8	23	2
Flickor									
– vara på fritidsgård	95	3	1	0	0	0	0	0	1
– hålla på med fritidsaktivitet eller träning	20	11	18	18	12	8	5	5	2
– vara ute på stan med kamrater	9	31	29	16	7	4	1	1	1
– vara hemma hos en kamrat	8	26	27	20	8	5	2	2	1
– vara hemma hela kvällen	3	10	16	16	20	18	8	5	2
– spela dator- eller tv-spel	48	15	9	7	6	3	3	8	1

Tabell 64a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009.

Pojkar	Genomsnittskons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/mån el. oftare	Druckit hembränt de senaste 12 mån.	Druckit smugelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2001–2003 (n = 1 548)	36	27	19	15
2002–2004 (n = 1 502)	30	23	18	14
2003–2005 (n = 1 605)	27	22	17	14
2004–2006 (n = 1 506)	31	22	14	18
2005–2007 (n = 1 504)	33	24	12	22
2006–2008 (n = 1 439)	34	25	10	24
2007–2009 (n = 1 471)	30	24	8	26
Västra Götalands län				
2001–2003 (n = 1 380)	42	31	29	24
2002–2004 (n = 1 324)	43	29	25	23
2003–2005 (n = 1 342)	40	28	23	23
2004–2006 (n = 1 353)	36	24	17	21
2005–2007 (n = 1 378)	31	21	12	20
2006–2008 (n = 1 351)	31	21	10	20
2007–2009 (n = 1 323)	31	21	8	23
Skåne län				
2001–2003 (n = 1 179)	54	32	28	35
2002–2004 (n = 1 181)	52	30	20	31
2003–2005 (n = 1 242)	49	29	17	30
2004–2006 (n = 1 188)	48	29	16	31
2005–2007 (n = 1 230)	43	29	15	31
2006–2008 (n = 1 074)	44	29	14	32
2007–2009 (n = 1 032)	42	27	12	32
Södra Sverige				
2001–2003 (n = 1 440)	43	32	29	27
2002–2004 (n = 1 448)	44	32	26	25
2003–2005 (n = 1 412)	39	29	21	23
2004–2006 (n = 1 392)	40	27	18	23
2005–2007 (n = 1 338)	39	26	16	23
2006–2008 (n = 1 347)	40	27	15	25
2007–2009 (n = 1 214)	37	29	13	28
Mellersta Sverige				
2001–2003 (n = 1 357)	32	26	34	15
2002–2004 (n = 1 333)	36	27	30	15
2003–2005 (n = 1 289)	38	26	28	17
2004–2006 (n = 1 226)	38	25	23	21
2005–2007 (n = 1 267)	34	23	20	24
2006–2008 (n = 1 304)	32	22	16	23
2007–2009 (n = 1 648)	26	22	13	24
Norra Sverige				
2001–2003 (n = 1 170)	27	19	33	10
2002–2004 (n = 1 159)	25	17	30	8
2003–2005 (n = 1 127)	23	16	27	8
2004–2006 (n = 1 150)	21	15	25	11
2005–2007 (n = 1 189)	20	15	22	14
2006–2008 (n = 1 169)	21	16	21	18
2007–2009 (n = 945)	23	18	20	21

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 64b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009.

Flickor	Genomsnittskons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/mån el. oftare	Druckit hembränt de senaste 12 mån.	Druckit smugelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2001–2003 (n = 1 534)	26	20	20	12
2002–2004 (n = 1 505)	25	20	18	14
2003–2005 (n = 1 594)	28	22	17	15
2004–2006 (n = 1 485)	29	22	14	19
2005–2007 (n = 1 400)	28	22	12	24
2006–2008 (n = 1 313)	28	23	11	29
2007–2009 (n = 1 422)	26	24	10	34
Västra Götalands län				
2001–2003 (n = 1 309)	32	26	33	19
2002–2004 (n = 1 278)	32	23	28	21
2003–2005 (n = 1 333)	33	23	23	21
2004–2006 (n = 1 266)	32	24	20	23
2005–2007 (n = 1 244)	30	24	17	25
2006–2008 (n = 1 171)	27	24	15	26
2007–2009 (n = 1 231)	22	23	11	31
Skåne län				
2001–2003 (n = 1 187)	34	27	32	27
2002–2004 (n = 1 162)	32	25	25	29
2003–2005 (n = 1 171)	31	25	20	29
2004–2006 (n = 1 141)	28	22	16	28
2005–2007 (n = 1 148)	27	22	14	29
2006–2008 (n = 1 015)	26	21	12	30
2007–2009 (n = 968)	26	22	11	34
Södra Sverige				
2001–2003 (n = 1 376)	30	27	33	21
2002–2004 (n = 1 339)	30	26	30	20
2003–2005 (n = 1 283)	26	23	24	20
2004–2006 (n = 1 322)	28	22	18	22
2005–2007 (n = 1 291)	26	23	15	24
2006–2008 (n = 1 335)	25	22	13	26
2007–2009 (n = 1 211)	19	23	12	28
Mellersta Sverige				
2001–2003 (n = 1 276)	26	24	37	12
2002–2004 (n = 1 404)	29	25	33	13
2003–2005 (n = 1 449)	31	25	31	17
2004–2006 (n = 1 372)	30	23	27	20
2005–2007 (n = 1 315)	28	23	24	24
2006–2008 (n = 1 314)	26	24	21	25
2007–2009 (n = 1 612)	24	24	17	30
Norra Sverige				
2001–2003 (n = 1 164)	22	22	38	10
2002–2004 (n = 1 152)	23	21	35	9
2003–2005 (n = 1 166)	20	19	31	9
2004–2006 (n = 1 229)	23	18	31	12
2005–2007 (n = 1 214)	21	19	28	16
2006–2008 (n = 1 168)	22	20	27	19
2007–2009 (n = 939)	17	20	22	24

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 65a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för **pojkar** för åren 2005–2009.

Pojkar	Genomsnittskons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/mån el. oftare	Druckit hembränt de senaste 12 mån.	Druckit smugelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2005–2007 (n= 1 104)	80	52	16	47
2006–2008 (n= 1 041)	80	52	14	49
2007–2009 (n= 1 024)	72	52	12	50
Västra Götalands län				
2005–2007 (n= 1 097)	72	52	18	50
2006–2008 (n= 990)	75	53	18	53
2007–2009 (n= 881)	65	50	16	49
Skåne län				
2005–2007 (n= 891)	80	54	18	57
2006–2008 (n= 894)	84	53	15	57
2007–2009 (n= 805)	83	53	15	57
Södra Sverige				
2005–2007 (n= 1 002)	70	53	23	52
2006–2008 (n= 892)	79	57	21	53
2007–2009 (n= 989)	68	52	14	47
Mellersta Sverige				
2005–2007 (n= 1 099)	68	50	30	50
2006–2008 (n= 1 088)	62	50	24	49
2007–2009 (n= 1 275)	59	48	19	47
Norra Sverige				
2005–2007 (n= 868)	54	42	38	36
2006–2008 (n= 818)	56	44	36	39
2007–2009 (n= 728)	52	42	32	39

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 65b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för **flickor** för åren 2005–2009.

Flickor	Genomsnittskons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/mån el. oftare	Druckit hembränt de senaste 12 mån.	Druckit smugelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2005–2007 (n= 1 173)	49	45	16	40
2006–2008 (n= 1 196)	47	45	14	42
2007–2009 (n= 1 295)	47	46	12	47
Västra Götalands län				
2005–2007 (n= 1 011)	40	42	18	42
2006–2008 (n= 1 119)	43	43	16	42
2007–2009 (n= 1 046)	45	44	14	45
Skåne län				
2005–2007 (n= 1 160)	43	39	14	44
2006–2008 (n= 1 095)	41	40	12	43
2007–2009 (n= 964)	44	41	10	46
Södra Sverige				
2005–2007 (n= 1 045)	36	44	17	38
2006–2008 (n= 995)	37	46	14	41
2007–2009 (n= 1 055)	37	44	11	42
Mellersta Sverige				
2005–2007 (n= 1 251)	43	44	27	40
2006–2008 (n= 1 170)	40	43	24	41
2007–2009 (n= 1 324)	37	42	20	39
Norra Sverige				
2005–2007 (n= 808)	31	40	38	27
2006–2008 (n= 709)	31	40	30	28
2007–2009 (n= 702)	30	37	27	31

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 66. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Folköl						
Dricker inte	58	58	56	57	58	60
Köper själv	2	2	1	1	1	1
Från syskon	3	3	2	3	3	3
Från kompisar/deras syskon	17	14	13	14	15	13
Från föräldrar (med lov)	5	8	10	8	6	5
Från föräldrar (utan lov)	3	4	2	3	3	3
Från annan vuxen som bjuder	3	2	3	3	3	3
Från annan vuxen som köpt ut	6	5	4	4	5	5
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	3	0	0	0
På annat sätt	5	5	7	5	5	6
Ej svar	11	12	11	13	12	12
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5 % ^{c)}						
Dricker inte	24	40	35	36	40	45
Köper själv på Systemet	1	1	2	1	1	1
Från syskon	5	7	6	8	7	6
Från kompisar/deras syskon	29	28	25	30	29	26
Från föräldrar (med lov)	8	12	18	15	10	7
Från föräldrar (utan lov)	4	5	4	5	5	4
Från annan vuxen som bjuder	4	4	5	6	4	5
Från annan vuxen som köpt ut	14	12	9	11	13	13
Restaurang, pub eller liknande	2	1	2	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	7	1	1	1
På annat sätt	8	8	10	9	7	8
Ej svar	6	5	6	4	5	5

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 64a och 64b.

c) Från och med år 2007 utgör blanddrycker (stark cider och alkoläsk) och starköl en gemensam kategori. För att möjliggöra ett genomsnittsvärde har svaren från 2006 rörande starköl respektive stark cider och alkoläsk slagits samman.

Tabell 67. "Hur får du vanligen tag på folköl/starköl, stark cider och alkoholäsk?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Folköl						
Dricker inte	41	47	49	52	49	45
Köper själv	13	12	8	9	12	13
Från syskon	5	4	2	2	3	5
Från kompisar/deras syskon	23	17	12	14	17	22
Från föräldrar (med lov)	9	8	12	9	8	7
Från föräldrar (utan lov)	2	1	1	1	1	1
Från annan vuxen som bjuder	4	3	4	3	3	3
Från annan vuxen som köpt ut	5	4	3	3	4	3
Restaurang, pub eller liknande	6	5	4	3	3	2
Handlar i ett grannland	1	1	4	1	0	0
På annat sätt	3	3	5	3	3	3
Ej svar	15	15	15	16	13	13
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5 %^{c)}						
Dricker inte	17	15	14	15	18	20
Köper på Systemet	2	2	4	2	2	2
Från syskon	13	13	10	13	13	14
Från kompisar/deras syskon	49	44	31	43	43	48
Från föräldrar (med lov)	17	24	34	29	23	15
Från föräldrar (utan lov)	2	3	2	3	3	2
Från annan vuxen som bjuder	9	8	9	8	7	6
Från annan vuxen som köpt ut	18	18	13	19	19	18
Restaurang, pub eller liknande	20	20	18	16	14	13
Handlar i ett grannland	4	4	18	5	2	2
På annat sätt	8	10	12	9	9	6
Ej svar	5	4	4	3	3	3

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 65a och 65b.

c) Från och med år 2007 utgör blanddrycker (stark cider och alkoholäsk) och starköl en gemensam kategori. För att möjliggöra ett genomsnittsvärde har svaren från 2006 rörande starköl respektive stark cider och alkoholäsk slagits samman.

Tabell 68. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Vin						
Dricker inte	55	58	56	57	60	62
Köper på Systemet	1	1	0	0	0	0
Från syskon	2	2	2	2	2	1
Från kompisar/deras syskon	14	9	9	11	9	8
Från föräldrar (med lov)	8	9	11	9	7	5
Från föräldrar (utan lov)	5	4	3	4	4	3
Från annan vuxen som bjuder	3	2	3	3	2	2
Från annan vuxen som köpt ut	7	4	4	4	5	5
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	0	0	0
Handlar i ett grannland	1	0	2	0	0	0
På annat sätt	5	5	6	4	5	5
Ej svar	11	15	14	14	13	14
Sprit						
Dricker inte	48	47	43	45	48	53
Köper på Systemet	1	1	1	0	0	0
Från syskon	3	4	5	4	4	3
Från kompisar/deras syskon	25	24	23	25	24	21
Från föräldrar (med lov)	3	4	7	5	3	3
Från föräldrar (utan lov)	6	6	5	6	6	5
Från annan vuxen som bjuder	3	3	3	4	3	3
Från annan vuxen som köpt ut	14	11	9	11	11	11
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	0	1
Handlar i ett grannland	1	1	7	1	1	1
På annat sätt	9	8	11	8	8	8
Ej svar	7	8	7	8	8	7

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 64a och 64b.

Tabell 69. "Hur får du vanligen tag på vin/sprit?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiet år 2 efter alkoholsort ^{a)} i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009 ^{b)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Vin						
Dricker inte	29	36	37	39	41	42
Köper på Systemet	1	1	1	1	1	1
Från syskon	7	7	4	5	6	6
Från kompisar/deras syskon	31	23	16	21	22	22
Från föräldrar (med lov)	19	17	22	17	15	11
Från föräldrar (utan lov)	4	3	2	2	2	3
Från annan vuxen som bjuder	9	6	6	7	5	5
Från annan vuxen som köpt ut	12	9	7	8	10	8
Restaurang, pub eller liknande	12	10	8	6	5	4
Handlar i ett grannland	3	3	8	2	1	1
På annat sätt	5	6	7	5	5	3
Ej svar	11	13	13	15	13	15
Sprit						
Dricker inte	20	22	20	23	25	27
Köper på Systemet	2	2	3	1	1	1
Från syskon	9	9	7	7	8	9
Från kompisar/deras syskon	46	43	31	39	41	44
Från föräldrar (med lov)	6	10	16	10	8	7
Från föräldrar (utan lov)	5	4	4	3	4	3
Från annan vuxen som bjuder	6	6	7	6	5	5
Från annan vuxen som köpt ut	16	16	11	16	17	15
Restaurang, pub eller liknande	14	15	12	11	9	8
Handlar i ett grannland	6	6	21	7	3	1
På annat sätt	10	11	14	11	10	7
Ej svar	8	6	6	8	6	7

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) Bastal: Se tabell 65a och 65b.

Tabell 70. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009 ^{a)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Individuella problem						
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	8	4	7	4	5	5
Förstört saker eller kläder	22	16	19	18	19	16
Tappat pengar eller andra värdesaker	16	11	15	15	13	12
Råkat ut för en olycka eller skadats	12	8	10	12	11	11
Relationsproblem						
Grälat	23	19	21	22	21	20
Problem med vänner	14	12	14	15	15	12
Problem med föräldrar	14	12	10	12	12	12
Problem med lärare	3	1	3	1	2	3
Sexuella problem						
Lett till oönskat sex	9	6	6	6	8	8
Lett till oskyddat sex	13	8	10	8	11	12
Brottsrelaterade problem						
Bråkat eller slagits	12	9	10	10	11	9
Blivit bestulen eller rånad	4	3	4	3	3	3
Råkat i bråk med polisen	7	4	5	6	6	6

a) Bastal: Se tabell 64a och 64b.

Tabell 71. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2007–2009 ^{a)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Individuella problem						
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	14	13	11	13	11	9
Förstört saker eller kläder	37	37	38	37	36	34
Tappat pengar eller andra värdesaker	28	28	31	30	27	26
Råkat ut för en olycka eller skadats	24	23	24	21	22	22
Relationsproblem						
Grälat	41	42	42	42	40	39
Problem med vänner	23	23	23	22	21	21
Problem med föräldrar	17	15	15	13	15	14
Problem med lärare	2	2	1	1	2	1
Sexuella problem						
Lett till oönskat sex	16	15	15	16	16	14
Lett till oskyddat sex	27	24	26	25	25	25
Brottsrelaterade problem						
Bråkat eller slagits	18	20	22	20	19	16
Blivit bestulen eller rånad	9	8	8	7	6	6
Råkat i bråk med polisen	9	9	10	8	10	8

a) Bastal: Se tabell 65a och 65b.

Tabell 72. Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997 ^{a)}.

	Röker	Har slutat	Har bara provat	Har aldrig rökt	Ej svar	
Pojkar						
1971	41	1	
1974	31	1	
1975	32	2	
1976	27	2	
1977	25	1	
1978	25	1	
1979	21	2	
1980	21	1	
1981	23	1	
1982	25	1	
1983 ^{b)}	19	15	6	42	36	..
1984		16	6	44	33	..
1985		16	4	44	35	..
1986		17	6	44	31	1
1987		17	6	42	33	1
1988		17	6	41	36	1
1989		23	6	36	34	0
1990		20	6	39	33	1
1991		19	8	42	31	1
1992		22	8	40	30	1
1993		20	8	41	31	1
1994		17	8	43	30	2
1995		19	8	41	31	1
1996		19	8	39	33	2
1997		17	9	40	33	1
Flickor						
1971	47	1	
1974	45	1	
1975	45	1	
1976	40	1	
1977	40	1	
1978	38	1	
1979	34	1	
1980	33	1	
1981	35	1	
1982	32	1	
1983 ^{b)}	30	22	6	41	30	..
1984		22	6	41	30	..
1985		21	4	40	36	..
1986		22	5	36	37	0
1987		24	6	37	33	0
1988		24	5	34	36	0
1989		30	5	30	35	0
1990		31	6	30	32	1
1991		27	7	33	33	0
1992		27	6	33	33	0
1993		26	7	35	31	1
1994		29	6	36	28	1
1995		27	7	32	33	1
1996		25	7	35	32	1
1997		25	8	35	31	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även avsnittet "Tobakskonsumtion".

b) Avser den s k länkundrökningsundersökningen.

Tabell 73. "Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009^{a)}.

	Nej, aldrig rökt	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara vid vecko- sluten	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar										
1997	30	35	7	28	8	3	2	11	5	–
1998	30	33	7	28	9	2	2	9	5	1
1999	35	28	6	30	7	3	3	12	5	1
2000	33	29	7	29	8	2	2	11	6	1
2001	32	31	6	30	7	3	2	11	6	2
2002	36	32	6	25	6	3	2	9	5	1
2003	40	33	6	20	5	2	1	7	5	1
2004	45	32	4	18	4	2	1	8	4	1
2005	45	31	4	19	4	1	1	8	5	1
2006	49	28	3	19	4	2	2	7	4	1
2007	47	28	4	20	4	2	.	9	5	1
2008	44	29	4	22	5	3	.	8	6	1
2009	46	26	5	23	7	2	.	7	6	1
Flickor										
1997	29	28	6	37	13	4	3	12	5	–
1998	31	29	5	34	11	3	2	11	7	0
1999	35	25	4	36	14	4	3	10	6	1
2000	33	25	5	36	12	3	3	12	6	1
2001	32	25	5	36	12	4	3	11	7	1
2002	37	25	4	34	12	3	2	10	6	1
2003	39	25	5	30	10	3	2	9	6	0
2004	39	27	4	30	10	3	1	10	5	1
2005	42	23	5	30	9	4	1	11	5	1
2006	44	25	4	26	7	3	1	10	5	1
2007	43	23	3	30	7	3	.	11	8	1
2008	44	24	4	28	8	3	.	11	6	0
2009	44	22	3	30	8	4	.	11	7	0

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 72 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 74. "Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997 ^{a)}.

	Röker inte	Varje dag	Nästan varje dag	Bara vid veckosluten	Bara när jag är på fest	Nästan aldrig	Ej svar
Pojkar							
1983	85	7	4	2	2	1	..
1984	85	8	3	1	2	1	..
1985	84	8	3	2	3	1	..
1986	82	10	2	2	3	1	0
1987	83	8	2	2	4	1	0
1988	83	8	2	2	4	1	1
1989	77	10	2	3	6	2	1
1990	79	11	2	2	4	1	1
1991	80	11	2	2	4	0	1
1992	77	13	3	2	4	1	0
1993	80	13	1	1	4	0	1
1994	80	10	2	1	4	1	2
1995	81	11	2	1	4	1	0
1996	81	10	2	2	4	0	0
1997	82	10	2	2	3	0	..
Flickor							
1983	78	15	3	2	2	1	..
1984	78	13	3	2	3	1	..
1985	79	10	4	3	2	1	..
1986	78	12	3	2	4	1	0
1987	76	13	2	3	5	1	0
1988	76	12	3	3	5	1	0
1989	70	14	3	4	7	2	1
1990	68	16	3	3	7	1	2
1991	71	15	3	3	6	1	1
1992	72	15	3	3	6	1	0
1993	71	15	3	3	6	1	1
1994	69	17	3	3	6	1	1
1995	74	14	3	2	6	1	0
1996	75	15	2	2	5	0	1
1997	74	14	2	3	5	0	0

a) Se tabell 72.

Tabell 75. "Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej, aldrig rökt	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara vid vecko- sluten	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar										
2004	27	34	6	32	7	3	2	14	6	1
2005	30	32	5	31	6	3	2	16	6	1
2006	30	31	5	33	6	3	2	16	7	2
2007	28	30	5	36	7	4	.	17	8	1
2008	32	28	4	34	8	4	.	15	7	1
2009	33	27	5	33	8	4	.	15	7	1
Flickor										
2004	29	27	6	38	13	4	2	14	6	0
2005	29	25	5	41	15	4	2	15	5	0
2006	29	25	6	40	13	4	3	15	6	1
2007	29	25	5	41	13	3	.	19	7	0
2008	29	24	6	41	13	5	.	16	7	0
2009	29	24	4	42	14	5	.	16	7	0

Tabell 76. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2009 ^{a)}.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
1986	10	26	29	21	7	5	1	282
1987	9	25	27	21	12	5	0	237
1988	7	24	29	22	11	7	0	211
1989	5	28	25	24	10	5	1	278
1990	8	22	29	23	12	5	–	319
1991	6	24	25	24	14	5	1	336
1992	6	20	27	23	18	6	1	390
1993	7	25	27	22	12	5	2	371
1994	8	23	30	18	12	6	3	299
1995	7	21	32	18	17	2	3	269
1996	12	27	24	17	10	5	5	323
1997	5	31	30	17	11	6	–	147
1998	8	29	36	14	7	2	4	245
1999	9	23	35	16	11	3	3	196
2000	5	26	31	17	12	2	6	193
2001	8	25	34	16	7	4	6	196
2002	5	21	32	15	14	1	12	154
2003	8	16	26	24	11	4	11	124
2004	3	17	44	15	10	2	10	96
2005	4	17	32	23	13	0	12	90
2006	3	17	30	12	19	8	10	90
2007	4	29	33	13	12	3	7	106
2008	3	28	28	17	7	8	8	111
2009	5	19	28	20	9	4	13	186
Flickor								
1986	4	21	36	23	15	2	0	343
1987	5	25	35	20	12	3	0	369
1988	5	25	35	20	12	2	1	344
1989	4	26	29	20	17	4	0	400
1990	5	25	29	21	16	3	–	439
1991	7	24	26	23	17	3	1	434
1992	5	21	33	25	13	3	1	439
1993	4	26	34	19	12	3	3	418
1994	7	30	28	16	12	1	5	486
1995	8	30	31	19	9	1	3	368
1996	5	30	33	19	7	4	3	436
1997	6	28	30	28	7	1	0	176
1998	3	33	45	14	4	1	0	304
1999	6	33	36	16	6	0	3	350
2000	3	24	31	17	12	2	1	318
2001	3	29	41	15	8	3	2	342
2002	2	26	41	15	11	0	4	301
2003	2	29	38	18	11	1	2	252
2004	3	25	42	15	9	2	4	256
2005	2	18	42	19	11	1	7	218
2006	5	30	34	19	8	2	2	169
2007	4	33	32	17	6	2	7	184
2008	2	19	47	21	6	3	2	188
2009	2	34	33	14	6	2	9	207

a) 1997 års data avser de elever som besvarat det s k A-formuläret (1 500 pojkar och 1 369 flickor).

Tabell 77. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
2004	4	24	29	25	11	1	4	128
2005	2	20	26	22	16	7	7	111
2006	5	16	33	25	6	6	9	91
2007	1	24	30	18	15	4	8	132
2008	1	27	26	19	14	5	7	124
2009	1	22	40	22	9	3	4	152
Flickor								
2004	3	27	37	19	9	1	4	287
2005	1	28	41	20	8	1	2	309
2006	1	25	41	21	7	1	5	225
2007	2	24	42	25	2	2	3	252
2008	1	27	44	14	10	1	3	262
2009	1	22	51	19	3	1	3	300

Tabell 78. Andelen pojkar och flickor i årskurs 9 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Pojkar	Flickor
Ja, med nikotin	24	19
Ja, utan nikotin	14	11
Vet ej om det var med nikotin eller ej	12	15
Ja, totalt	33	26
Nej	54	59
Ej svar	12	15

Tabell 79. Andelen pojkar och flickor i gymnasiets år 2 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Pojkar	Flickor
Ja, med nikotin	38	32
Ja, utan nikotin	15	18
Vet ej om det var med nikotin eller ej	18	22
Ja, totalt	62	64
Nej	36	36
Ej svar	1	1

Tabell 80. Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön bland dem som har rökt vattenpipa. Årskurs 9. 2009.

	Pojkar	Flickor
Aldrig	9	8
1 gång	18	23
2–6 gånger	37	45
7–12 gånger	14	13
Mer än 12 gånger	22	10
Ej svar	0	0

Tabell 81. Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön bland dem som har rökt vattenpipa. Gymnasiets år 2. 2009.

	Pojkar	Flickor
Aldrig	15	14
1 gång	20	25
2–6 gånger	40	41
7–12 gånger	10	11
Mer än 12 gånger	14	8
Ej svar	0	0

Tabell 82. Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997 ^{a)}.

	Har aldrig snusat	Har bara prövat	Har slutat snusa	Snusar:	Ja, mindre än en dosa/vecka	Ja, en dosa/vecka	Ja, två dosor/vecka	Ja, tre dosor/vecka	Ja, fyra el. fler dosor/vecka	Ej svar
Pojkar										
1974	48	.	26	25	2
1975	49	.	23	26	1
1976	48	.	19	29	2
1977	50	.	18	30	2
1979	48	.	21	29	1
1980	47	.	21	30	2
1981	49	.	19	30	1
1982	54	.	15	30	1
1983	66	.	13	21	7	3	5	5	1	..
1984	62	.	16	24	6	4	6	5	3	..
1985	63	.	15	21	6	3	5	4	3	..
1986	59	.	15	24	8	4	5	4	3	3
1987	60	.	14	25	8	4	5	5	3	1
1988	61	.	14	22	7	3	4	5	3	2
1989	64	.	15	20	6	3	4	4	3	2
1990	64	.	15	20	7	3	4	3	3	2
1991	39	39	6	16	5	3	3	3	2	1
1992	38	37	6	19	6	3	3	4	3	1
1993	39	37	6	17	5	2	4	3	3	1
1994	39	36	4	19	6	3	4	3	3	1
1995	40	36	5	19	6	3	4	3	3	
1996	42	34	5	17	5	3	3	3	3	2
1997	41	35	6	17	6	3	3	4	2	2
Flickor										
1974	87	.	6	4	3
1975	85	.	7	5	3
1976	88	.	5	5	3
1977	82	.	9	8	3
1979	82	.	9	6	2
1980	80	.	8	8	3
1981	84	.	5	7	4
1982	86	.	5	7	2
1983	94	.	3	7	2	0	0	0	0	..
1984	94	.	4	1	1	0	0	0	0	..
1985	94	.	3	2	2	0	0	0	0	..
1986	91	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1987	92	.	3	2	2	0	0	–	0	2
1988	91	.	4	2	2	0	0	0	–	3
1989	91	.	4	3	2	0	0	0	0	2
1990	92	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1991	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1992	72	26	0	0	0	0	0	0	0	1
1993	70	27	1	0	0	0	0	0	0	1
1994	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1995	72	25	1	1	1	0	0	0	0	1
1996	75	22	1	1	1	0	0	0	0	1
1997	72	25	1	1	0	0	0	0	0	–

a) Fr o m 1991 har ett nytt svarsalternativ "Nej, har bara prövat" införts. 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 83. "Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009 ^{a)}.

	Nej, aldrig snusat	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar								
1997	43	31	3	21	10	2	9	2
1998	44	30	4	20	11	3	7	2
1999	44	27	4	23	13	3	8	1
2000	41	27	5	26	14	3	9	1
2001	40	28	4	27	15	3	9	1
2002	43	28	4	25	15	2	8	1
2003	44	28	4	24	14	2	8	1
2004	47	27	4	21	12	3	6	1
2005	47	29	4	20	12	2	6	1
2006	50	26	3	20	11	2	6	1
2007	53	26	3	17	9	2	6	1
2008	52	28	3	16	7	2	6	1
2009	55	26	3	15	6	3	6	1
Flickor								
1997	73	22	0	3	0	0	3	1
1998	76	20	0	2	0	0	2	1
1999	74	22	1	3	1	0	2	1
2000	70	25	1	4	0	0	3	1
2001	70	23	1	5	1	1	4	1
2002	67	26	1	5	1	0	3	1
2003	66	27	1	6	1	1	4	1
2004	66	25	1	8	2	1	5	1
2005	64	28	1	6	2	1	4	1
2006	65	26	1	7	2	1	4	1
2007	69	25	1	5	1	1	3	1
2008	71	24	1	4	0	0	3	1
2009	73	21	1	4	0	0	3	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 82 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 84. "Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej, aldrig snusat	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar								
2004	34	28	5	32	23	2	7	1
2005	33	31	4	30	21	2	7	1
2006	34	30	5	31	22	3	7	1
2007	36	30	5	28	19	2	7	1
2008	39	31	4	25	15	3	8	1
2009	41	30	4	23	13	2	8	1
Flickor								
2004	55	35	1	9	3	1	5	0
2005	51	36	2	11	4	1	7	0
2006	52	35	1	11	4	2	6	1
2007	50	37	2	11	3	1	7	1
2008	55	33	2	9	3	1	6	0
2009	57	34	1	7	2	1	4	1

Tabell 85. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
1997	38	12	19	16	11	4
1998	36	14	21	16	9	4
1999	33	17	17	18	12	2
2000	37	15	17	17	12	2
2001	34	13	20	17	13	2
2002	33	11	15	22	16	3
2003	32	12	18	19	16	2
2004	34	12	19	19	15	2
2005	32	14	20	21	12	2
2006	34	16	15	18	16	2
2007 ^{b)}	.	20	16	13	19	30
2008	29	10	13	13	18	18
2009	37	9	11	11	13	19
Flickor						
1997	67	6	–	7	7	13
1998	71	16	3	3	1	6
1999	60	12	10	9	3	5
2000	72	10	3	1	1	13
2001	70	10	5	6	2	7
2002	64	10	10	8	3	5
2003	70	11	6	7	1	4
2004	66	7	12	5	5	5
2005	59	10	11	7	5	8
2006	65	13	8	6	5	4
2007 ^{b)}	.	23	13	4	8	50
2008	66	14	3	2	2	14
2009	67	5	4	3	1	21

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor. 2009: n=397 pojkar och 105 flickor.

b) Frågan är ändrad till öppet svarsalternativ från och med 2007 och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?".

Tabell 86. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar ^{a)}. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009 ^{b)}.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
2004	23	11	15	29	21	1
2005	24	12	18	21	23	2
2006	24	13	17	25	21	1
2007	.	14	16	16	32	20
2008	31	7	13	13	24	13
2009	26	6	13	12	26	17
Flickor						
2004	65	7	12	6	8	1
2005	61	11	7	9	8	3
2006	55	12	12	10	8	2
2007	.	29	11	6	11	38
2008	57	10	6	11	8	8
2009	46	7	7	9	14	17

a) 2004: n=639 pojkar och 189 flickor. 2005: n=629 pojkar och 265 flickor. 2006: n=542 pojkar och 199 flickor. 2007: n=545 pojkar och 222 flickor. 2008: n=419 pojkar och 179 flickor. 2009: n=460 pojkar och 148 flickor.

b) Från och med 2007 är frågan ändrad till öppet svarsalternativ och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?". Från och med 2008 är frågan ändrad till att inkludera svarsalternativet "Mindre än en dosa per vecka".

Tabell 87a. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1985–2009.

Pojkar	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar				
1984	69	8	7	15	..				
1985	70	9	8	14	..				
1986	65	8	9	15	3				
1987	66	8	9	16	1				
1988	68	8	8	14	2				
1989	66	14	10	11	0				
1990	69	11	9	10	1				
1991	71	12	7	9	1				
1992	68	13	9	10	1				
1993	70	12	7	9	2				
1994	69	9	7	12	2				
1995	69	11	8	10	2				
1996	70	11	8	8	3				
1997 ^{a)}	72	9	13	8	14	10	7	2	2
1998		63	14	14	14	6	2	2	
1999		64	14	16	8	2	2		
2000		60	12	17	9	2	2		
2001		58	13	17	10	2	2		
2002		64	9	15	10	2	2		
2003		67	7	12	12	2	2		
2004		71	7	11	9	2	2		
2005		72	8	11	9	1	1		
2006		72	7	11	8	2	2		
2007		73	8	12	5	2	2		
2008		71	11	10	6	2	2		
2009		71	12	11	5	1	1		

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 87b. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1985–2009.

Flickor	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar				
1984	77	21	1	1	..				
1985	78	20	1	1	..				
1986	75	20	1	1	3				
1987	74	21	1	1	2				
1988	73	22	1	1	3				
1989	69	28	2	1	0				
1990	67	30	1	1	1				
1991	72	26	1	0	1				
1992	72	27	0	0	1				
1993	72	26	0	0	2				
1994	70	28	1	0	1				
1995	71	26	1	1	1				
1996	73	24	1	1	2				
1997 ^{a)}	74	24	32	1	3	1	0	1	2
1998			31		2		0		2
1999			33		3		0		1
2000	61	33		3		1			2
2001	62	31		5		1			2
2002	64	29		4		1			2
2003	68	25		5		1			1
2004	68	23		6		1			1
2005	68	25		5		1			1
2006	71	21		5		2			1
2007	69	26		4		1			1
2008	71	24		3		0			1
2009	68	27		4		0			1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 88. Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar
Pojkar					
2004	55	12	19	12	1
2005	56	13	18	12	1
2006	53	14	19	12	2
2007	54	17	19	9	1
2008	57	17	18	7	1
2009	59	17	16	7	1
Flickor					
2004	59	31	7	2	0
2005	56	32	9	3	1
2006	57	31	8	3	1
2007	55	33	8	3	1
2008	57	34	7	2	1
2009	56	36	6	1	1

Tabell 89. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 1997–2009 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kamrater	Bjuden av kamrater	Från egna föräldrar (med lov) ^{c)}	Från egna föräldrar (utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Smuggelcigaretter	Ej svar
Pojkar									
1997	61	19	50	11	.	25	7	.	2
1998	65	23	54	3	5	24	9	.	1
1999	68	21	56	4	4	25	10	.	0
2000	66	17	49	3	6	20	7	.	2
2001	58	19	53	3	3	23	8	.	1
2002	61	12	49	6	4	19	8	.	1
2003	58	12	47	6	6	22	7	.	1
2003	55		44 ^{d)}		4 ^{e)}		20 ^{f)}	.	3
2004	58		51		5		25	.	2
2005	56		49		5		21	.	0
2006	54		48		7		18	.	2
2007	46		55		5		17	5	1
2008	48		57		3		18	6	1
2009	46		58		5		22	8	1
Flickor									
1997	59	17	53	16	.	42	12	.	1
1998	58	21	60	8	9	39	13	.	0
1999	66	19	53	9	8	32	13	.	0
2000	58	21	56	7	8	33	13	.	1
2001	61	15	54	6	6	37	17	.	0
2002	55	15	54	8	8	37	14	.	0
2003	54	17	53	8	6	36	13	.	–
2003	52		50 ^{d)}		7 ^{e)}		32 ^{f)}	.	0
2004	53		55		9		39	.	0
2005	53		55		12		37	.	1
2006	44		61		10		35	.	0
2007	39		69		8		25	8	1
2008	38		69		8		26	5	1
2009	35		68		7		28	8	1

a) 1997: n=650 pojkar och 822 flickor. 1998: n=756 pojkar och 923 flickor. 1999: n=779 pojkar och 941 flickor. 2000: n=749 pojkar och 991 flickor. 2001: n=823 pojkar och 998 flickor. 2002: n=661 pojkar och 888 flickor. 2003: n=510 pojkar och 771 flickor. (2003: n=509 pojkar och 766 flickor). 2004: n=488 pojkar och 805 flickor. 2005: n=494 pojkar och 769 flickor. 2006: n=464 pojkar och 642 flickor. 2007: n=544 och 743 flickor. 2008: n=539 pojkar och 670 flickor. 2009: n=586 pojkar och 793 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) 1997: "Från egna föräldrar (med eller utan lov)".

d) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från kompisar".

e) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från föräldrar".

f) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 90. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 2004–2009.

	Köper själv	Från kompisar	Från föräldrar	Från försäljare av smuggelcigaretter	Annan person ^{b)}	Ej svar
Pojkar						
2004	76	37	3	.	13	1
2005	75	38	4	.	14	1
2006	69	45	3	.	18	2
2007	67	47	4	3	7	2
2008	67	54	2	3	7	1
2009	65	52	4	3	5	1
Flickor						
2004	72	44	6	.	26	1
2005	66	45	6	.	30	1
2006	64	51	4	.	30	0
2007	63	56	5	3	10	1
2008	65	60	6	3	11	1
2009	57	61	6	3	12	1

a) 2004: n=675 pojkar och 832 flickor. 2005: n=672 pojkar och 905 flickor. 2006: n=589 pojkar och 749 flickor. 2007: n=722 och 892 flickor. 2008: n=613 pojkar och 855 flickor. 2009: n=656 pojkar och 888 flickor.

b) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 91. "Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}. 1997–2009 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kamrater	Bjuden av kamrater	Från egna föräldrar (med eller utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Ej svar
Pojkar							
1997	67	12	36	21	28	9	2
1998	74	17	41	12	23	8	1
1999	73	14	40	17	21	8	0
2000	72	14	41	12	24	6	1
2001	65	14	36	22	22	4	2
2002	66	12	35	23	19	6	2
2003	64	14	32	21	19	4	1
2004	63		34 ^{c)}	20		20 ^{d)}	2
2005	62		38	16		26	2
2006	63		35	19		21	3
2007	53		48	15		16	2
2008	55		47	17		17	2
2009	50		45	12		20	1
Flickor							
1997	27	12	56	20	18	7	8
1998	45	13	67	9	22	9	6
1999	40	12	51	20	31	23	1
2000	43	15	64	6	20	12	4
2001	35	8	59	17	29	9	3
2002	34	7	57	18	36	17	–
2003	37	10	48	18	30	12	3
2004	35		56 ^{c)}	14		37 ^{d)}	5
2005	46		60	16		34	3
2006	37		59	14		41	2
2007	33		71	11		30	1
2008	31		74	11		27	0
2009	26		78	11		29	–

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor. 2009: n=397 pojkar och 105 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från kompisar".

d) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 92. "Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}. 2004–2009.

	Köper själv	Från kompisar	Egna föräldrar	Annan person ^{b)}	Ej svar
Pojkar					
2004	86	24	18	11	2
2005	80	31	15	13	1
2006	79	28	12	13	2
2007	79	35	14	7	1
2008	74	35	14	8	1
2009	76	42	11	5	1
Flickor					
2004	66	39	11	25	3
2005	64	43	10	34	1
2006	55	46	9	32	0
2007	61	58	8	11	1
2008	48	56	8	13	0
2009	47	57	14	16	1

a) 2004: n=639 pojkar och 189 flickor. 2005: n=629 pojkar och 265 flickor. 2006: n=542 pojkar och 199 flickor. 2007: n=545 pojkar och 222 flickor. 2008: n=419 pojkar och 179 flickor. 2009: n=460 pojkar och 148 flickor.

b) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 93. "Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva ^{a)}. 2003–2009 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	34	52	75	37	20	26	7
2004	28	38	80	30	11	15	8
2005	21	33	69	28	9	19	23
2006	24	34	66	22	7	13	20
2007	16	36	73	24	7	19	4
2008	21	33	81	24	8	26	2
2009	20	33	75	16	5	17	8
Flickor							
2003	19	34	83	18	8	17	5
2004	15	36	84	18	9	16	6
2005	13	38	81	16	8	15	11
2006	17	34	75	17	6	14	15
2007	13	34	84	12	7	24	2
2008	6	30	82	11	2	16	2
2009	11	26	82	12	3	19	4

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=281 pojkar och 417 flickor. 2005: n=275 pojkar och 404 flickor. 2006: n=246 pojkar och 284 flickor. 2007: n=254 pojkar och 290 flickor. 2008: n=258 pojkar och 254 flickor. 2009: n=273 pojkar och 276 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 94. "Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva.^{a)} 2004–2009.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2004	57	63	78	58	34	25	14
2005	60	65	79	61	36	27	12
2006	53	57	76	55	29	25	18
2007	60	66	83	64	23	28	5
2008	62	70	89	61	27	32	4
2009	58	62	85	58	19	23	7
Flickor							
2004	47	61	85	46	29	16	8
2005	47	57	82	48	26	17	8
2006	50	56	84	45	17	13	9
2007	52	56	85	47	19	20	3
2008	49	59	89	44	18	18	2
2009	51	54	86	41	13	16	3

a) 2004: n=513 pojkar och 604 flickor. 2005: n=480 pojkar och 605 flickor. 2006: n=396 pojkar och 495 flickor. 2007: n=475 pojkar och 559 flickor. 2008: n=409 pojkar och 550 flickor. 2009: n=428 pojkar och 505 flickor.

Tabell 95. "Var har du köpt snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva ^{a)}. 2003–2009 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	39	50	78	43	16	29	4
2004	27	40	79	31	8	23	5
2005	29	43	79	34	9	21	6
2006	26	37	77	30	8	16	6
2007	20	37	71	28	7	17	5
2008	24	35	79	26	6	22	6
2009	23	37	74	27	7	26	5
Flickor							
2003	24	40	92	19	5	18	–
2004	17	28	82	30	5	14	5
2005	22	51	84	26	9	15	6
2006	23	36	83	27	10	17	6
2007	22	35	82	19	8	29	6
2008	24	30	82	18	0	17	0
2009	22	19	85	11	4	22	4

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=344 pojkar och 78 flickor. 2005: n=320 pojkar och 71 flickor. 2006: n=292 pojkar och 65 flickor. 2007: n=239 pojkar och 39 flickor. 2008: n=221 pojkar och 29 flickor. 2009: n=197 pojkar och 27 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 96. "Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva.^{a)} 2004–2009.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2004	68	71	88	68	30	26	4
2005	65	75	89	68	31	26	5
2006	69	71	90	72	28	26	4
2007	68	69	86	72	23	25	3
2008	67	74	87	65	24	29	0
2009	63	66	87	62	22	28	3
Flickor							
2004	65	72	91	63	25	17	2
2005	62	57	88	58	22	17	4
2006	38	34	89	60	14	12	4
2007	66	54	84	60	15	17	3
2008	62	62	90	57	21	14	0
2009	73	61	90	59	14	23	3

a) 2004: n=547 pojkar och 124 flickor. 2005: n=507 pojkar och 168 flickor. 2006: n=432 pojkar och 116 flickor. 2007: n=435 pojkar och 127 flickor. 2008: n=312 pojkar och 80 flickor. 2009: n=351 pojkar och 70 flickor.

Tabell 97. Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2009.

	Har använt narkotika någon gång		Använder fortfarande narkotika		Använt narkotika under vårterminen		Använt narkotika senaste månaden	
	Po	FI	Po	FI	Po	FI	Po	FI
1971	14	16	5	4	.	.	5	5
1972	15	14	6	5	.	.	7	6
1973	12	14	5	3	.	.	5	4
1974	8	7	3	2	.	.	3	2
1975	6	6	2	2	.	.	2	2
1976	7	6	3	1	.	.	3	1
1977	9	8	2	3	.	.	3	3
1978	8	8	2	2	.	.	3	3
1979	7	6	2	1	.	.	2	1
1980	8	8	2	2	.	.	3	2
1981	9	9	2	2	.	.	4	3
1982	8	8	3	2	.	.	3	3
1983	5	6	1	1	1	1	2	1
1984	5	5	2	2	.	.
1985	4	4
1986	5	3	0	0	1	1
1987	3	3	1	0	1	1	1	0
1988	4	3	1	0	1	1
1989	3	3	0	0	0	1	1	0
1990	4	3	1	1	1	1
1991	4	3	0	0	1	1	1	1
1992	5	3	1	0	.	.	2	1
1993	5	5	1	1	2	1	1	1
1994	5	4	1	1	.	.	1	1
1995	7	5	.	.	3	2	2	1
1996	8	7	.	.	3	3	3	2
1997	8	7	.	.	4	3	2	1
1998	9	6	3	3
1999	9	7	3	2
2000	10	8	3	2
2001	10	9	3	2
2002	8	8	3	2
2003	7	7	2	2
2004	7	7	3	3
2005	7	7	4	3
2006	7	5	4	3
2006 ^{a)}	6	5	3	1
2007	6	5	2	1
2008	7	5	2	1
2009	9	7	3	1

a) Utformningen av frågan om narkotikaerfarenhet senaste 30 dagarna ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla och hälften den nya.

Tabell 98. Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Har använt narkotika någon gång		Använt narkotika senaste månaden	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
2004	17	14	5	2
2005	17	13	6	3
2006	16	14	5	2
2006 ^{a)}	15	12	3	2
2007	17	13	4	2
2008	17	15	4	2
2009	18	15	5	2

a) Utformningen av frågan om narkotikaerfarenhet senaste 30 dagarna ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla och hälften den nya.

Tabell 99. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2009.

Pojkar	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Hasch	7	6	6	5	5	4	4	.	.	.
Marijuana	5	5	5	4	4	3	3	.	.	.
Cannabis	5 ^{a)}	6	8
Amfetamin	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	1	1	0	0	1	0	1	0 ^{b)}	1	1
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0			
Kokain	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1
LSD	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	1	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Annat	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Flickor	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Hasch	6	6	6	5	5	5	3	.	.	.
Marijuana	4	4	4	3	3	3	2	.	.	.
Cannabis	4 ^{a)}	4	6
Amfetamin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	0	1	0	0	1	0	0	1 ^{b)}	0	0
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0			
Kokain	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1
LSD	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	1	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1

a) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn-/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 100. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

Pojkar	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Hasch	14	15	13	.	.	.
Marijuana	11	12	11	.	.	.
Cannabis	.	.	.	16 ^{a)}	17	17
Amfetamin	2	2	2	1	2	2
Heroin som röks	0	0	0	1 ^{b)}	1	0
Heroin som injiceras	0	0	0			
Kokain	1	1	2	1	2	1
LSD	1	1	1	1	0	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2	2
Ecstasy	3	3	2	2	2	1
GHB	1	1	0	1	0	0
Annat	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1
Flickor	–04	–05	–06	–07	–08	–09
Hasch	11	10	11	.	.	.
Marijuana	7	8	8	.	.	.
Cannabis	.	.	.	12 ^{a)}	14	14
Amfetamin	2	2	1	2	2	2
Heroin som röks	1	0	1	0 ^{b)}	0	0
Heroin som injiceras	0	0	0			
Morfin eller liknande	0	1	1	.	.	.
Kokain	1	1	1	1	2	1
LSD	1	0	0	0	0	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2	2
Ecstasy	3	2	2	2	2	1
GHB	1	1	0	0	0	0
Annat	0	1	1	0	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1

a) Fr o m 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Fr o m 2007 är svarsalternativet enbart "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn- och lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 101a. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som använt narkotika^{b)}. 1971–1982 och 1986–2006.

Pojkar	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
1971	60	27	7	4	38	2
1974	63	19	11	5	35	2
1977	62	23	8	4	35	4
1979	71	22	4	2	28	0
1981	57	30	8	2	40	3
1982	56	25	8	4	37	7
1986	68	19	1	0	20	13
1987	70	14	4	0	18	12
1989	83	14	1	–	15	1
1991	78	15	2	1	18	4
1993	74	17	6	–	23	3
1995	73	24	2	0	26	0
1997	69	26	5	0	31	1
1998	70	25	4	–	29	1
1999	74	23	3	1	25	1
2000	69	20	2	2	24	7
2001	67	26	2	1	29	5
2002	69	22	6	0	28	3
2003	72	15	6	3	24	4
2004	62	22	7	4	32	5
2005	70	19	3	3	25	5
2006	58	25	6	1	32	10

a) T o m 1982: "Hur många gånger har du använt narkotika den senaste månaden?"

b) 1986: n=133 pojkar. 1987: n=96 pojkar. 1987: n=96 pojkar. 1989: n=95 pojkar. 1991: n=105 pojkar. 1993: n=144 pojkar. 1995: n=188 pojkar. 1996: n=247 pojkar. 1997: n=249 pojkar. 1998: n=243 pojkar. 1999: n=259 pojkar. 2000: n=224 pojkar. 2001: n=261 pojkar. 2002: n=220 pojkar. 2003: n=189 pojkar. 2004: n=203 pojkar. 2005: n=174 pojkar. 2006: n=161 pojkar.

Tabell 101b. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?"^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som använt narkotika^{b)}. 1971–1982 och 1986–2006.

Flickor	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
1971	68	20	7	4	31	1
1974	69	18	9	2	29	2
1977	62	26	7	2	35	3
1979	83	11	4	1	19	0
1981	67	25	5	1	31	2
1982	66	24	4	2	30	3
1986	66	13	0	0	13	21
1987	69	10	1	0	11	19
1989	79	13	1	–	14	7
1991	75	18	3	1	22	3
1993	78	17	2	1	20	2
1995	81	16	0	0	16	3
1997	83	13	1	–	14	2
1998	57	33	4	2	40	4
1999	81	16	1	1	18	1
2000	69	21	4	–	25	6
2001	63	26	4	2	32	5
2002	69	21	4	2	26	5
2003	73	19	3	–	22	5
2004	68	21	4	1	26	6
2005	68	22	3	0	26	6
2006	66	23	2	0	24	9

a) T o m 1982: "Hur många gånger har du använt narkotika den senaste månaden?"

b) 1986: n=100 flickor. 1987: n=95 flickor. 1987: n=95 flickor. 1989: n=75 flickor. 1991: n=103 flickor. 1993: n=132 flickor. 1995: n=153 flickor. 1996: n=198 flickor. 1997: n=193 flickor. 1998: n=153 flickor. 1999: n=195 flickor. 2000: n=221 flickor. 2001: n=246 flickor. 2002: n=202 flickor. 2003: n=179 flickor. 2004: n=192 flickor. 2005: n=185 flickor. 2006: n=135 flickor.

Tabell 102. "Hur många gånger har du använt hasch/marijuana den senaste månaden?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2004–2006.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2004	75	18	2	2	22	3
2005	68	19	7	4	30	2
2006	71	18	6	4	28	1
Flickor						
2004	81	13	3	–	16	3
2005	83	15	1	0	15	2
2006	81	12	1	0	14	6

a) 2004: 355 pojkar och 294 flickor. 2005: 364 pojkar och 288 flickor. 2006: 289 pojkar och 265 flickor.

Tabell 103. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2009.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	10	51	20	13	83	6
2008	6	55	17	15	87	7
2009	8	46	19	21	86	6
Flickor						
2007	10	61	13	9	84	7
2008	6	65	15	4	84	10
2009	7	67	13	5	85	8

a) 2007: n=156 pojkar och 129 flickor. 2008: n=167 pojkar och 134 flickor. 2009: n= 224 pojkar och 183 flickor.

Tabell 104. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2009.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	3	57	22	15	94	3
2008	4	59	21	15	95	1
2009	2	54	21	18	94	3
Flickor						
2007	3	60	19	13	92	5
2008	5	62	17	11	90	5
2009	4	65	18	11	94	3

a) 2007: n=347 pojkar och 299 flickor. 2008: n=317 pojkar och 296 flickor. 2009: n=349 pojkar och 326 flickor.

Tabell 105. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2009.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
1989	69	7	14	10
1990	59	8	28	5
1991	75	5	10	10
1992	73	5	19	3
1993	64	4	29	3
1994	60	11	28	1
1995	70	9	17	4
1996	73	3	19	5
1997	68	4	26	2
1998	67	4	26	2
1999	64	7	27	2
2000	57	8	27	8
2001	53	8	32	8
2002	62	7	25	6
2003	64	8	21	7
2004	59	6	29	7
2005	59	13	20	9
2006	50	13	27	10
2007	59	12	27	3
2008	56	6	31	8
2009	57	7	29	6
Flickor				
1989	66	2	16	16
1990	75	4	18	3
1991	73	2	20	5
1992	75	2	19	4
1993	67	6	20	7
1994	67	7	24	2
1995	58	11	27	4
1996	69	5	22	4
1997	67	9	17	8
1998	57	7	30	7
1999	62	14	22	2
2000	59	6	27	10
2001	55	11	28	7
2002	57	7	25	11
2003	60	11	20	9
2004	59	5	22	13
2005	57	6	28	9
2006	50	14	23	13
2007	41	11	44	4
2008	53	9	30	8
2009	55	9	27	9

a) Bastal: Se tabellerna 101 och 103.

Tabell 106. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2009.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
2004	68	3	25	3
2005	71	1	25	2
2006	74	3	21	2
2007	68	5	26	1
2008	74	3	22	2
2009	68	2	27	3
Flickor				
2004	57	8	32	4
2005	70	3	21	5
2006	65	6	22	8
2007	63	4	30	3
2008	63	5	28	4
2009	64	3	29	4

a) Bastal: Se tabellerna 102 och 104.

Tabell 107. "Hur gammal var du när du använde narkotika första gången?"
 Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}.
 1989–1999.

	10 år el. yngre	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	Ej svar
Pojkar								
1989	–	1	3	12	24	45	4	11
1990	1	2	3	15	31	40	4	4
1991	1	1	7	8	27	40	2	14
1992	–	1	3	19	29	44	1	3
1993	1	1	3	11	31	41	1	11
1994	3	–	1	12	33	41	3	7
1995	–	1	1	11	26	47	5	9
1996	1	0	2	8	33	44	4	8
1997	0	3	2	10	31	42	2	9
1998	3	1	3	9	27	45	4	8
1999	2	1	5	6	34	41	3	7
Flickor								
1989	4	1	2	9	29	41	1	13
1990	–	1	3	8	32	52	1	3
1991	–	1	6	13	31	41	1	7
1992	–	–	5	13	42	36	–	4
1993	2	2	3	14	32	38	1	8
1994	1	–	6	14	31	40	3	5
1995	–	0	1	12	32	43	2	10
1996	1	0	1	13	31	42	2	10
1997	0	0	2	5	37	41	5	8
1998	2	0	3	12	29	43	2	9
1999	0	2	1	11	45	38	1	3

a) Bastal: Se tabellerna 101 och 103.

Tabell 108a. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika ^{a)}. 2000–2009.

Pojkar	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år el. äldre ^{b)}	Ej svar
2000							
Marijuana/hasch	1	3	9	30	45	5	8
Annan narkotika	3	5	6	16	54	1	16
2001							
Marijuana/hasch	3	2	9	26	44	5	11
Annan narkotika	5	1	4	24	39	4	22
2002							
Marijuana/hasch	3	4	8	37	38	3	6
Annan narkotika	1	5	9	28	35	9	14
2003							
Marijuana/hasch	4	4	14	38	31	1	9
Annan narkotika	7	4	7	22	34	3	23
2004							
Marijuana/hasch	4	6	11	19	45	4	11
Annan narkotika	6	4	9	18	31	7	25
2005							
Marijuana/hasch	3	4	13	24	44	2	9
Annan narkotika	4	6	7	25	35	4	18
2006							
Marijuana/hasch	7	5	10	29	29	4	15
Annan narkotika	7	6	8	9	32	8	29
2007 ^{c)}							
Marijuana/hasch	7	1	10	18	48	2	14
Annan narkotika	9	–	8	13	33	2	35
2008							
Marijuana/hasch	5	1	10	27	45	1	10
Annan narkotika	10	4	6	18	32	1	30
2009							
Marijuana/hasch	4	2	8	27	43	5	12
Annan narkotika	3	3	7	18	37	3	28

a) 2000: cannabis: 206 pojkar, annan narkotika: 101 pojkar. 2001: cannabis: 257 pojkar, annan narkotika: 143 pojkar. 2002: cannabis: 209 pojkar, annan narkotika: 95 pojkar. 2003: cannabis: 177 pojkar, annan narkotika: 79 pojkar. 2004: cannabis: 191 pojkar, annan narkotika: 99 pojkar. 2005: cannabis: 154 pojkar, annan narkotika: 77 pojkar. 2006: cannabis: 147 pojkar, annan narkotika: 86 pojkar. 2007: cannabis: 150 pojkar, annan narkotika: 83 pojkar. 2008: cannabis: 159 pojkar, annan narkotika: 74 pojkar. 2009: cannabis: 209 pojkar, annan narkotika: 116 pojkar.

b) Från och med år 2007 inkluderas personer äldre än 16 år.

c) Båda frågorna ändrade till öppet svarsalternativ.

Tabell 108b. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som på denna fråga själva angett att de använt respektive narkotika ^{a)}. 2000–2009.

Flickor	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år el. äldre ^{b)}	Ej svar
2000							
Marijuana/hasch	–	4	12	29	42	3	9
Annan narkotika	–	2	10	21	39	5	23
2001							
Marijuana/hasch	0	3	14	27	42	5	10
Annan narkotika	1	3	10	25	39	4	18
2002							
Marijuana/hasch	1	3	6	37	43	1	9
Annan narkotika	–	2	9	33	33	2	21
2003							
Marijuana/hasch	1	4	14	44	30	2	4
Annan narkotika	1	6	12	37	25	3	16
2004							
Marijuana/hasch	4	3	19	25	37	3	9
Annan narkotika	4	1	14	32	33	3	12
2005							
Marijuana/hasch	1	5	15	27	41	2	7
Annan narkotika	2	9	14	28	29	2	16
2006							
Marijuana/hasch	0	3	9	29	49	5	5
Annan narkotika	2	2	13	35	34	2	12
2007 ^{c)}							
Marijuana/hasch	4	3	8	28	45	3	9
Annan narkotika	7	2	10	20	37	4	20
2008							
Marijuana/hasch	3	1	10	35	38	1	12
Annan narkotika	6	–	7	25	26	2	34
2009							
Marijuana/hasch	1	–	10	38	41	1	8
Annan narkotika	–	3	7	32	34	–	23

a) 2000: cannabis: 197 flickor, annan narkotika: 98 flickor. 2001: cannabis: 220 flickor, annan narkotika: 113 flickor. 2002: cannabis: 182 flickor, annan narkotika: 85 flickor. 2003: cannabis: 161 flickor, annan narkotika: 85 flickor. 2004: cannabis: 170 flickor, annan narkotika: 73 flickor. 2005: cannabis: 163 flickor, annan narkotika: 86 flickor. 2006: cannabis: 110 flickor, annan narkotika: 61 flickor. 2007: cannabis: 115 flickor, annan narkotika: 71 flickor. 2008: cannabis: 129 flickor, annan narkotika: 72 flickor. 2009: cannabis: 169 flickor, annan narkotika: 90 flickor.

b) Från och med år 2007 inkluderas personer äldre än 16 år.

c) Båda frågorna ändrade till öppet svarsalternativ.

Tabell 109. "Hur gammal var du när du använde marijuana eller hasch första gången?" och "Hur gammal var du när du använde annan narkotika första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på dessa frågor angett att de använt respektive narkotika^{a)}. 2004–2009.

	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år el. äldre ^{b)}	Ej svar
Pojkar									
2004									
Marijuana/hasch	1	2	3	11	26	49	9
Annan narkotika	1	3	0	12	25	47	11
2005									
Marijuana/hasch	0	2	3	13	17	31	26	2	4
Annan narkotika	1	4	4	1	21	27	28	8	5
2006									
Marijuana/hasch	1	2	4	10	22	34	23	2	2
Annan narkotika	5	3	4	9	27	14	29	5	4
2007^{c)}									
Marijuana/hasch	0	1	4	7	17	32	29	5	5
Annan narkotika	1	2	1	6	8	26	35	8	15
2008									
Marijuana/hasch	1	1	3	6	17	30	35	3	5
Annan narkotika	.	3	2	6	14	26	22	6	22
2009									
Marijuana/hasch	0	1	1	9	14	32	30	6	6
Annan narkotika	1	1	–	4	9	31	23	4	28
Flickor									
2004									
Marijuana/hasch	0	1	4	10	34	43	8
Annan narkotika	0	0	2	11	31	44	12
2005									
Marijuana/hasch	0	0	7	13	22	26	26	3	2
Annan narkotika	0	0	11	16	19	33	17	1	3
2006									
Marijuana/hasch	0	1	4	16	16	31	26	3	2
Annan narkotika	0	0	4	13	32	25	19	5	2
2007^{c)}									
Marijuana/hasch	–	2	4	16	17	28	28	2	3
Annan narkotika	1	2	3	11	23	28	18	1	14
2008									
Marijuana/hasch	0	0	7	7	19	29	27	6	5
Annan narkotika	1	1	2	10	23	24	22	3	14
2009									
Marijuana/hasch	0	1	4	12	18	33	25	3	3
Annan narkotika	1	1	5	5	10	30	30	3	17

a) 2004: cannabis: 322 pojkar och 254 flickor, annan narkotika: 93 pojkar och 94 flickor. 2005: cannabis: 350 pojkar och 263 flickor, annan narkotika: 80 pojkar och 72 flickor. 2006: cannabis: 273 pojkar och 238 flickor, annan narkotika: 63 pojkar och 77 flickor. 2007: cannabis: 338 pojkar och 286 flickor, annan narkotika: 114 pojkar och 118 flickor. 2008: cannabis: 308 pojkar och 280 flickor, annan narkotika: 84 pojkar och 115 flickor. 2009: cannabis: 346 pojkar och 320 flickor, annan narkotika: 140 pojkar och 115 flickor.

b) Tidigare inkluderas ej personer äldre än 18 år.

c) Från och med 2007 har frågorna öppet svarsalternativ.

Tabell 110. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2009.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
1989	58	26	8	7
1990	60	18	16	6
1991	70	11	5	14
1992	78	14	6	2
1993	71	15	8	6
1994	51	33	11	5
1995	54	26	16	4
1996	52	36	5	8
1997	62	26	9	3
1998	52	36	6	5
1999	53	34	10	3
2000	47	36	8	9
2001	50	31	8	11
2002	58	27	7	8
2003	51	32	5	13
2004	52	32	7	9
2005	49	27	12	12
2006	47	30	11	11
2007	55	25	10	9
2008	55	23	11	10
2009	46	35	12	8
Flickor				
1989	71	12	5	12
1990	69	21	8	2
1991	78	7	8	7
1992	73	18	6	3
1993	67	19	8	7
1994	66	17	12	4
1995	54	25	14	7
1996	60	23	3	14
1997	57	23	14	5
1998	48	35	7	9
1999	51	29	17	3
2000	57	23	8	12
2001	53	26	10	11
2002	60	19	8	13
2003	57	20	10	12
2004	59	20	7	14
2005	63	18	8	11
2006	51	19	15	15
2007	59	16	16	9
2008	53	27	10	10
2009	51	27	13	9

a) Bastal: Se tabellerna 101 och 103.

Tabell 111. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2009.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
2004	57	31	8	4
2005	59	34	4	4
2006	59	32	4	5
2007	62	29	7	2
2008	62	28	8	2
2009	55	39	3	3
Flickor				
2004	61	20	11	7
2005	61	27	6	6
2006	58	25	7	9
2007	68	21	6	4
2008	60	25	9	7
2009	61	30	6	4

a) Bastal: Se tabellerna 102 och 104.

Tabell 112a. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som någon gång använt narkotika ^{a)}. 1979–1982 och 1986–2008.

Pojkar	Ja	Nej	Vet inte	Ej svar
1979	12	75	12	1
1980	10	69	13	7
1981	15	69	10	6
1982	25	49	9	17
1986	12	66	5	17
1987	9	67	4	17
1988	15	71	5	8
1989	11	71	11	8
1990	15	69	11	6
1991	9	78	5	9
1992	15	73	9	4
1993	15	69	11	4
1994	9	75	15	1
1995	8	77	12	2
1996	10	77	10	3
1997	16	63	13	8
1998	15	71	11	3
1999	9	84	5	2
2000	11	61	18	10
2001	11	71	10	9
2002	16	72	7	5
2003	17	60	16	7
2004	18	65	10	7
2005	22	61	11	6
2006	22	55	15	9
2007	23	57	16	3
2008	11	67	15	7

a) Bastal: Se tabellerna 101a och 103.

Tabell 112b. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som någon gång använt narkotika ^{a)}. 1979–1982 och 1986–2008.

Flickor	Ja	Nej	Vet inte	Ej svar
1979	16	69	14	1
1980	16	64	10	10
1981	19	71	7	3
1982	16	64	6	14
1986	10	66	4	20
1987	13	60	8	19
1988	16	80	2	2
1989	23	57	7	13
1990	16	71	9	5
1991	16	73	7	4
1992	13	56	31	0
1993	14	73	9	4
1994	12	74	9	4
1995	14	77	7	3
1996	10	77	8	5
1997	18	68	8	5
1998	10	68	18	4
1999	12	77	9	2
2000	20	70	2	7
2001	19	68	8	5
2002	17	68	7	8
2003	18	65	11	6
2004	15	67	9	8
2005	18	61	13	7
2006	21	60	9	9
2007	11	69	15	6
2008	15	70	9	5

a) Bastal: Se tabellerna 101b och 103.

Tabell 113. "Känner dina föräldrar till att du använt narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som någon gång använt narkotika ^{a)}. 2004–2008.

	Ja	Nej	Vet inte	Ej svar
Pojkar				
2004	19	69	8	3
2005	19	70	9	2
2006	19	65	11	5
2007	17	63	17	2
2008	19	70	9	2
Flickor				
2004	19	70	7	4
2005	23	68	6	2
2006	19	68	7	6
2007	25	62	11	2
2008	21	69	7	4

a) Bastal: Se tabellerna 102 och 104.

Tabell 114a. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?"^{a)} samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?"^{b)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som ej använt narkotika^{c)}. 1971–1982 och 1986–2009.

Pojkar	Haft möjlighet	Nej, vet ingen	Ja, tror det	Ja, vet säkert	Ej svar
1971	30
1974	21
1977	23	64	27	7	2
1979	19	72	20	6	1
1981	22	72	21	6	1
1982	19	77	17	5	0
1986	13	85	11	5	0
1987	11	84	11	5	0
1989	13	83	12	5	0
1990	13				
1991	14	78	15	6	1
1992	14				
1993	17	75	18	6	0
1994	17				
1995	22	64	25	10	1
1996	25	63	24	13	1
1997	26	60	25	14	0
1998	27	59	27	14	0
1999	27	63	26	11	0
2000	28	61	25	13	1
2001	25	60	27	12	1
2002	26	62	27	10	1
2003	23	66	23	10	1
2004	20	70	22	8	0
2005	21	68	22	10	0
2006	19	70	21	8	1
2007 ^{d)}	20	.	.	.	0
2008	19	.	.	.	0
2009	21	.	.	.	1

a) Tom 1982: "Har du någon gång blivit erbjuden narkotika eller på annat sätt haft möjlighet att pröva det?"

b) Tom 1982: "Vet du någon person som skulle kunna förse dig med narkotika?"

c) 1986: n=2 789 pojkar. 1987: n=2 848 pojkar. 1987: n=2 848 pojkar. 1989: n=2 759 pojkar. 1991: n=2 864 pojkar. 1993: n=2 873 pojkar. 1995: n=2 622 pojkar. 1996: n=2 777 pojkar. 1997: n=2 656 pojkar. 1998: n=2 450 pojkar. 1999: n=2 392 pojkar. 2000: n=2 343 pojkar. 2001: n=2 493 pojkar. 2002: n=2 483 pojkar. 2003: n=2 456 pojkar. 2004: n=2 437 pojkar. 2005: n=2 499 pojkar. 2006: n=2 295 pojkar. 2007: n=2 556 pojkar. 2008: n=2 287 pojkar. 2009: n=2 337 pojkar.

d) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 114b. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?"^{a)} samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?"^{b)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som ej använt narkotika^{c)}. 1971–1982 och 1986–2009.

Flickor	Haft möjlighet	Nej, vet ingen	Ja, tror det	Ja, vet säkert	Ej svar
1971	34
1974	27
1977	25	62	28	9	1
1979	20	69	24	5	1
1981	23	68	25	6	1
1982	19	73	22	5	0
1986	10	82	12	5	0
1987	11	81	13	6	0
1989	12	78	16	6	0
1990	13				
1991	14	75	18	6	0
1992	14				
1993	16	72	21	7	0
1994	15				
1995	23	62	28	10	0
1996	20	63	27	10	0
1997	26	56	29	15	0
1998	26	54	32	13	0
1999	24	59	29	12	0
2000	26	59	29	11	1
2001	25	56	31	13	0
2002	24	60	29	10	1
2003	23	61	29	10	0
2004	22	64	26	10	0
2005	22	64	26	10	1
2006	19	66	25	9	1
2007 ^{d)}	20	.	.	.	0
2008	19	.	.	.	1
2009	19	.	.	.	1

a) T o m 1982: "Har du någon gång blivit erbjuden narkotika eller på annat sätt haft möjlighet att pröva det?"

b) T o m 1982: "Vet du någon person som skulle kunna förse dig med narkotika?"

c) 1986: n=2 775 flickor. 1987: n=2 720 flickor. 1987: n=2 720 flickor. 1989: n=2 766 flickor. 1991: n=2 796 flickor. 1993: n=2 736 flickor. 1995: n=2 582 flickor. 1996: n=2 738 flickor. 1997: n=2 538 flickor. 1998: n=2 521 flickor. 1999: n=2 304 flickor. 2000: n=2 452 flickor. 2001: n=2 501 flickor. 2002: n=2 402 flickor. 2003: n=2 358 flickor. 2004: n=2 547 flickor. 2005: n=2 482 flickor. 2006: n=2 242 flickor. 2007: n=2 400 flickor. 2008: n=2 249 flickor. 2009: n=2 411 flickor.

d) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 115. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" samt "Vet du någon person som skulle kunna ge eller sälja narkotika till dig?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika^{a)}. 2004–2009.

	Haft möjlighet	Nej, vet ingen	Ja, tror det	Ja, vet säkert	Ej svar
Pojkar					
2004	37	53	31	15	0
2005	36	54	30	15	1
2006	37	56	30	13	0
2007 ^{b)}	36	.	.	.	1
2008	32	.	.	.	0
2009	36	.	.	.	1
Flickor					
2004	36	52	34	14	0
2005	33	52	35	13	0
2006	34	54	33	13	0
2007 ^{b)}	31	.	.	.	1
2008	31	.	.	.	0
2009	34	.	.	.	0

a) 2004: n=1 867 pojkar och 1 940 flickor. 2005: n=1 845 pojkar och 2 010 flickor. 2006: n=1 528 pojkar och 1 644 flickor. 2007: n=1 679 pojkar och 1 947 flickor. 2008: n=1516 pojkar och 1829 flickor. 2009: n=1 600 pojkar och 1 768 flickor.

b) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 116a. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2009.

Pojkar	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	5	84	9	2
1974	3	92	4	1
1977	3	91	4	2
1979	2	93	4	1
1981	3	92	4	1
1982	2	94	4	0
1986	2	93	4	0
1987	2	95	4	0
1989	2	95	3	0
1991	2	93	4	0
1993	2	92	6	0
1995	5	85	10	1
1996	6	84	10	1
1997	6	82	11	0
1998	6	83	10	0
1999	5	85	11	0
2000	4	85	10	1
2001	4	85	10	1
2002	4	84	12	0
2003	4	86	9	1
2004	4	89	7	0
2005	4	85	10	1
2006	5	86	9	0
2007	3	85	12	0
2008	5	82	12	0
2009	6	82	12	1

a) Bastal: Se tabellerna 101a och 103.

Tabell 116b. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2009.

Flickor	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	6	84	9	1
1974	3	90	6	1
1977	4	88	6	1
1979	2	91	6	1
1981	4	89	6	1
1982	3	92	5	0
1986	3	93	4	0
1987	3	92	4	0
1989	3	92	5	0
1991	3	91	5	0
1993	5	88	7	0
1995	8	81	11	0
1996	7	82	10	0
1997	9	78	12	0
1998	8	78	13	0
1999	8	80	12	0
2000	8	79	13	1
2001	8	80	12	0
2002	5	82	12	0
2003	6	82	12	0
2004	6	81	12	1
2005	6	83	10	1
2006	6	83	10	1
2007	7	82	11	0
2008	6	82	11	0
2009	6	81	12	0

a) Bastal: Se tabellerna 101b och 103.

Tabell 117. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika ^{a)}. 2004–2009.

	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
Pojkar				
2004	7	82	11	0
2005	7	82	11	0
2006	6	83	11	1
2007	6	81	12	0
2008	8	81	11	0
2009	8	79	13	1
Flickor				
2004	7	82	11	0
2005	8	79	13	0
2006	6	81	12	0
2007	6	81	12	1
2008	6	81	12	0
2009	6	82	12	0

a) Bastal: Se tabellerna 102 och 104.

Tabell 118. "Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2009.

	Årskurs 9		Gymnasiet, år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Syskon	3	3	3	3
Kompis	50	58	66	71
Bekant	20	30	26	38
Läkare	4	2	2	2
Okänd	25	25	19	11
På annat sätt	25	11	16	11
Ej svar	6	4	3	1

a) Bastal: Se tabellerna 101–104.

Tabell 119. "Var har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2009.

	Årskurs 9		Gymnasiet, år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Gata, park etc	27	17	21	15
I skolan eller på skolgården	12	8	11	8
Disco, bar etc	7	2	6	5
På en fest	23	24	25	40
Hemma hos en kompis	32	45	43	56
Hemma hos en langare	24	16	19	17
På Internet	7	2	7	3
På annat sätt	37	28	29	23
Ej svar	7	4	23	14

a) Bastal: Se tabellerna 101–104.

Tabell 120. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=224	Ej använt narkotika n=2 337	Använt narkotika n=183	Ej använt narkotika n=2 411
Dricker sprit 2 ggr per månad eller oftare	25	4	25	4
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	54	12	49	8
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	67	19	64	19
Berusningsdebut 13 år eller yngre	54	10	57	11
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	38	8	41	10
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	65	21	70	27
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	21	2	45	5
Röker och/eller snusar	78	22	79	27
Har sniffat	42	4	34	2

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 121. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=349	Ej använt narkotika n=1 600	Använt narkotika n=326	Ej använt narkotika n=1 768
Dricker sprit 2 ggr per månad eller oftare	20	7	22	5
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	62	29	56	20
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	79	40	74	36
Berusningsdebut 13 år eller yngre	28	8	40	10
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	31	13	27	12
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	71	18	66	38
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	19	3	25	6
Röker och/eller snusar	70	28	82	35
Har sniffat	19	2	19	2

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 122. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=224	Ej använt narkotika n=2 337	Använt narkotika n=183	Ej använt narkotika n=2 411
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	12	3	10	4
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	39	10	40	10
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	68	18	82	28
Relationsproblem	67	17	78	30
Sexuella problem	48	8	57	10
Brottsrelaterade problem	59	12	55	9
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	24	14	37	18
Annan vuxen	39	32	42	37
Elevvårdspersonal	46	36	62	50
Kamrater	8	10	8	6
Syskon	22	20	27	19

Tabell 123. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2009.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=349	Ej använt narkotika n=1 600	Använt narkotika n=326	Ej använt narkotika n=1 768
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	5	3	8	3
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	36	20	54	22
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	81	41	88	48
Relationsproblem	66	36	87	46
Sexuella problem	55	21	63	24
Brottsrelaterade problem	62	22	57	16
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	15	11	25	13
Annan vuxen	33	30	39	32
Elevvårdspersonal	42	35	51	44
Kamrater	7	7	6	4
Syskon	16	16	21	15

Tabell 124. Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.

	1971	1974	1977	1979	1981	1982	1983
Pojkar							
Har aldrig sniffat	73	87	93	95	95	95	..
Slutat sniffa } Sniffar }	27	10 3	4 2	3 2	3 1	2 2	5
Ej svar	0	1	1	1	1	1	..
Flickor							
Har aldrig sniffat	88	89	94	96	96	97	..
Slutat sniffa } Sniffar }	17	9 2	4 2	3 1	3 1	2 1	2
Ej svar	0	0	0	0	0	0	..

Tabell 125a. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1983–2009.^{a)}

Pojkar	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat någon gång	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
1983	92	5	3	8
1984	91	6	3	9
1985	90	5	4	9
1986	92	6	2	8
1987	92	5	2	7	1	1
1988	92	5	2	7	1	2
1989	94	4	2	5	0	1
1990	93	4	2	6	0	1
1991	93	4	2	6	1	1
1992	92	4	2	7	1	0
1993	90	6	3	9	2	2
1994	90	5	3	8	2	2
1995	87	6	6	12	1	3
1996	87	7	4	11	2	2
1997	89	5	5	10	1	3
1998	88	6	4	10	2	2
1999	87	8	5	13	0	3
2000	88	6	5	11	2	4
2001	90	6	3	8	2	2
2002	89	5	4	9	2	2
2003	90	5	3	8	1	2
2004	91	4	4	8	1	2
2005	92	5	3	7	1	2
2006	91	4	3	7	1	2
2006 ^{b)}	92	2	5	7	1	2
2007	94	1	3	5	1	1
2008	94	1	3	5	1	1
2009	92	2	4	7	2	2

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla och hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 125b. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1983–2009.^{a)}

Flickor	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat någon gång	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
1983	94	4	2	6
1984	94	4	2	6
1985	93	4	2	6
1986	95	3	1	4	1	1
1987	95	3	2	5	0	1
1988	95	3	2	5	0	1
1989	94	4	2	5	0	1
1990	95	3	1	4	0	1
1991	95	2	1	4	1	1
1992	94	3	2	4	1	0
1993	93	3	1	5	2	1
1994	91	4	2	6	2	1
1995	91	5	2	7	2	1
1996	91	5	2	7	2	1
1997	91	5	2	7	2	2
1998	92	3	3	6	1	2
1999	89	6	4	10	0	3
2000	91	5	3	8	2	2
2001	90	4	3	8	2	2
2002	92	4	2	7	2	2
2003	92	4	2	6	2	2
2004	92	4	2	6	2	2
2005	91	4	4	8	1	3
2006	93	3	2	6	1	2
2006 ^{b)}	95	1	2	4	1	1
2007	94	2	2	4	1	1
2008	95	1	3	4	1	1
2009	94	2	3	4	1	1

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla och hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 126. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat totalt	Ej svar	Sniffar fortfarande
Pojkar						
2004	92	3	3	6	1	1
2005	91	4	4	8	1	2
2006	91	4	4	8	2	2
2006 ^{a)}	92	1	5	6	2	.
2007	94	2	4	6	1	.
2008	94	2	4	5	1	.
2009	94	1	4	5	1	.
Flickor						
2004	94	3	2	5	1	1
2005	94	3	2	5	1	0
2006	94	2	2	5	1	0
2006 ^{a)}	94	1	4	5	1	.
2007	95	2	3	4	1	.
2008	95	2	3	5	1	.
2009	95	2	3	4	1	.

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla och hälften den nya.

Tabell 127. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	1	1
1988	97	1	1	1
1989	97	1	2	0
1990	96	2	2	1
1991	96	2	2	1
1992	95	2	2	1
1993	96	2	2	1
1994	94	1	2	3
1995	94	2	2	3
1996	94	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	95	3	3	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	3	2
2002	94	3	3	2
2003	94	2	3	1
Flickor				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	2	1
1988	96	2	2	0
1989	97	2	1	0
1990	96	2	2	0
1991	95	2	3	1
1992	95	2	2	1
1993	95	2	3	1
1994	94	2	2	2
1995	93	2	3	2
1996	93	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	3	3	1
1999	95	3	2	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	4	1
2002	92	4	3	2
2003	92	4	4	1

Tabell 128. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel *utan att läkare skrivit ut åt dig?*" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1988	97	1	1	1
1989	97	1	1	0
1990	97	1	1	1
1991	97	2	1	1
1992	97	1	1	1
1993	97	1	2	1
1994	95	2	2	1
1995	96	2	2	1
1996	96	1	2	1
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	96	2	2	1
2000	96	2	2	1
2001	95	2	2	2
2002	95	2	2	1
2003	95	2	1	2
Flickor				
1988	95	3	2	0
1989	96	2	2	0
1990	95	2	2	0
1991	96	2	2	0
1992	95	2	2	1
1993	95	2	2	1
1994	95	2	2	1
1995	94	3	3	1
1996	94	3	3	1
1997	94	3	3	1
1998	94	3	2	1
1999	96	3	2	1
2000	94	3	3	1
2001	93	3	2	2
2002	94	3	2	1
2003	93	4	3	1

Tabell 129. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av *bensodiazepintyp* (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	92	4	2	2
2005	91	6	2	2
2006	92	4	2	3
2007	92	5	2	2
2008	92	4	3	1
2009	92	4	3	1
Flickor				
2004	91	6	3	1
2005	91	5	4	2
2006	90	5	4	2
2007	91	5	4	2
2008	89	7	4	1
2009	90	6	4	1

Tabell 130. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av *bensodiazepintyp* (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	91	4	3	2
2005	90	4	4	2
2006	90	4	4	2
2007	92	5	3	1
2008	93	4	3	1
2009	92	3	4	1
Flickor				
2004	89	5	3	2
2005	89	6	4	1
2006	86	6	5	3
2007	89	7	5	1
2008	88	6	6	1
2009	89	7	5	0

Tabell 131a. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2009.

Pojkar	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	89	9	2	11	1
1981	90	8	2	10	1
1982	90	6	2	8	1
1986	91	7	1	8	1
1987	90	8	2	10	0
1989	91	7	2	9	0
1991	90	8	2	10	0
1992	88	9	3	12	0
1993	88	10	2	12	1
1994	88	8	2	10	1
1995	88	9	2	11	1
1996	91	7	1	8	1
1997	92	6	2	8	1
1998	92	5	1	7	1
1999	92	6	2	7	1
2000	91	6	1	7	1
2001	93	4	1	5	2
2002	94	4	1	5	2
2003	94	3	1	4	1
2004	95	3	1	3	2
2005	96	2	1	3	2
2006	95	2	1	3	2
2007	96	2	1	2	1
2008	95	2	1	3	2
2009	95	3	1	3	1

a) Före 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 131b. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i brusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2009.

Flickor	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	80	16	4	20	1
1981	82	15	3	18	0
1982	83	12	5	17	0
1986	84	13	3	16	0
1987	83	12	4	16	0
1989	84	11	4	15	0
1991	82	13	4	17	0
1992	82	13	4	17	1
1993	80	14	5	19	1
1994	78	16	5	21	1
1995	82	13	4	17	0
1996	81	14	4	18	0
1997	85	12	3	15	0
1998	87	9	3	12	1
1999	86	11	3	14	1
2000	86	10	2	12	1
2001	86	10	2	12	1
2002	89	8	2	10	1
2003	90	7	2	9	1
2004	91	7	1	8	1
2005	90	7	2	8	2
2006	92	5	2	7	1
2007	92	6	2	8	1
2008	91	6	2	8	1
2009	91	6	2	8	1

a) Fr o m 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 132. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar					
2004	93	4	2	6	1
2005	93	4	2	6	2
2006	93	4	1	5	2
2007	95	3	1	4	1
2008	94	3	2	5	1
2009	93	4	1	5	1
Flickor					
2004	90	6	2	8	2
2005	89	8	1	9	1
2006	88	7	3	10	2
2007	90	7	2	9	1
2008	89	7	3	10	1
2009	90	7	2	9	1

Tabell 133. Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.

	Anabola steroider	Tillväxthormon ^{a)}	Testosteron
Pojkar			
1993	1	1	.
1994	1	0	.
1995	0	0	0
1996	1	0	0
1997	1	0	0
1998	1	0	0
1999	1	0	0
2000	1	0	0
2001	1	1	1
2002	1	0	1
2003	1	0	1
Flickor			
1993	0	0	.
1994	0	–	.
1995	0	0	–
1996	0	0	0
1997	0	0	0
1998	0	0	0
1999	0	0	0
2000	0	0	0
2001	0	0	0
2002	0	0	0
2003	0	0	0

a) Fr o m 1995 avser data enbart de som uppgett injektionsbruk.

Tabell 134. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination"? Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, en gång	Ja, ett fåtal gånger	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	96	1	0	1	2	2
2005	97	0	1	1	2	1
2006	96	0	1	1	1	3
2007	94	1	0	1	2	4
2008	97	1	1	1	2	1
2009	97	1	0	1	1	2
Flickor						
2004	98	0	0	0	1	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	0	1	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	1	1
2009	98	0	0	1	1	1

Tabell 135. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, en gång	Ja ett fåtal gånger	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	97	1	1	0	2	2
2005	97	1	0	0	2	1
2006	97	0	1	0	1	2
2007	94	1	1	1	2	4
2008	98	0	0	0	1	2
2009	97	1	1	1	2	2
Flickor						
2004	99	0	–	0	0	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	–	0	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	0	1
2009	98	0	0	0	0	1

Tabell 136a. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2009.

Pojkar	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	13	27	34	9	5	11	86	1
1980	14	24	29	10	9	12	84	2
1981	11	22	30	15	9	11	88	1
1982	11	23	32	14	7	12	88	1
1986	19	28	28	9	6	9	80	1
1987	21	27	28	10	5	8	78	1
1988	28	27	25	10	3	5	71	1
1989	22	29	27	9	5	7	77	1
1990	24	29	25	10	5	5	75	1
1991	25	30	25	9	5	5	75	–
1992	30	27	21	9	4	7	70	–
1993	27	27	23	11	5	6	73	–
1994	30	27	21	10	5	7	69	1
1995	27	28	22	8	5	8	71	2
1996	25	29	24	9	4	6	73	2
1997	25	28	24	9	4	9	73	2
1998	31	28	21	6	3	8	67	2
1999	36	27	17	8	3	7	62	1
2000	35	27	19	6	3	8	63	2
2001	36	26	20	6	4	8	63	1
2002	39	27	19	5	4	8	62	1
2003	38	27	17	6	4	8	61	1
2004	38	28	17	5	3	7	60	2
2005	41	24	18	4	3	8	58	1
2006	43	26	17	4	2	6	55	2
2007	47	.	36	6	3	6	51	2
2008	46	.	37	7	3	5	52	2
2009	48	.	35	6	3	6	51	2

a) Svartalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 136b. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2009.

Flickor	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	14	26	34	8	5	13	86	0
1980	10	21	29	12	9	19	89	1
1981	11	21	28	13	10	16	88	1
1982	9	22	31	13	9	15	90	1
1986	19	26	27	10	7	9	80	1
1987	20	29	26	9	5	11	79	1
1988	29	25	26	11	5	8	70	1
1989	21	27	23	10	5	9	79	0
1990	27	30	23	9	5	6	72	1
1991	26	30	25	9	5	6	74	–
1992	32	25	20	9	4	9	68	–
1993	26	28	21	11	5	8	74	–
1994	28	26	20	10	5	10	71	1
1995	26	25	22	12	6	8	73	1
1996	26	30	22	8	5	8	73	1
1997	26	29	20	9	5	11	73	1
1998	36	28	17	6	3	8	62	1
1999	36	28	18	8	4	6	64	1
2000	39	27	16	5	5	8	61	1
2001	36	27	16	6	5	8	63	1
2002	39	28	14	6	3	9	60	1
2003	43	24	14	6	4	8	57	1
2004	41	24	15	7	4	8	58	1
2005	45	25	13	5	4	7	54	2
2006	43	28	15	4	3	6	56	1
2007	53	.	28	7	3	7	46	2
2008	54	.	30	7	3	5	45	1
2009	51	.	31	7	3	6	48	1

a) Svartalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 137. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
Pojkar								
2004	61	18	11	4	2	3	38	1
2005	58	22	12	3	1	3	41	1
2006	52	25	13	4	2	2	46	2
2007	61	.	27	7	2	2	38	1
2008	62	.	27	6	2	2	37	1
2009	61	.	29	5	2	2	38	1
Flickor								
2004	69	16	8	3	1	2	31	1
2005	61	19	11	4	2	2	38	1
2006	60	20	10	5	1	2	39	1
2007	63	.	26	6	2	3	36	1
2008	64	.	24	7	1	3	35	1
2009	66	.	23	6	2	2	33	1

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 138a. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1984–2009.

Pojkar	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	16	38	29	8	7	.
1985	19	39	29	7	6	.
1986	20	42	26	7	5	1
1987	20	42	26	7	5	0
1988	22	42	25	6	5	1
1989	25	42	24	5	4	1
1990	25	42	23	5	4	1
1991	22	40	26	6	5	2
1992	23	42	26	5	4	1
1993	25	42	23	6	3	1
1994	27	40	23	6	3	2
1995	23	42	26	6	2	2
1996	28	43	20	4	2	2
1997	30	41	20	5	3	1
1998	37	41	15	4	2	1
1999	37	42	15	3	2	1
2000	35	40	17	4	3	1
2001	39	41	13	4	3	1
2002	41	41	11	4	2	1
2003	43	38	12	4	3	1
2004	41	39	13	3	2	1
2005	40	39	14	4	2	1
2006	40	41	12	3	3	2
2007	45	40	10	2	2	1
2008	41	41	12	3	2	1
2009	43	39	13	2	2	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 138b. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2009.

Flickor	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	19	41	28	7	4	.
1985	22	41	26	7	4	.
1986	22	42	25	7	3	1
1987	26	42	25	5	2	0
1988	24	41	25	5	3	0
1989	27	42	24	4	3	0
1990	29	42	20	5	4	0
1991	28	42	23	5	2	1
1992	27	42	23	5	3	1
1993	27	43	22	5	2	1
1994	30	41	21	5	2	1
1995	27	43	21	5	2	1
1996	32	42	19	4	2	1
1997	32	39	20	6	3	0
1998	37	40	17	4	2	0
1999	38	39	17	4	2	1
2000	33	45	15	4	2	1
2001	36	43	14	5	2	1
2002	40	39	14	5	3	1
2003	37	41	14	6	2	1
2004	35	42	16	4	2	1
2005	34	43	15	5	2	1
2006	37	41	15	4	3	1
2007	39	42	14	3	2	0
2008	38	42	13	4	2	1
2009	39	41	14	4	1	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 139. "Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
Pojkar						
2004	50	35	10	3	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	47	36	10	3	2	2
2007	46	40	10	3	1	1
2008	49	39	8	2	1	1
2009	52	35	8	2	1	1
Flickor						
2004	45	37	12	4	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	46	36	12	3	1	1
2007	42	43	11	3	1	0
2008	46	39	10	2	1	0
2009	47	38	11	3	1	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 140. "Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1984–2009.

	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
Pojkar								
1984	49	33	5	5	3	3	51	.
1985	55	29	5	5	3	4	45	.
1986	53	31	5	5	3	2	46	1
1987	57	30	4	4	3	2	42	1
1988	59	28	4	4	3	2	40	1
1989	54	33	4	4	2	2	45	1
1990	50	34	5	5	3	3	49	1
1991	52	33	5	5	2	2	47	1
1992	50	34	6	5	2	2	49	1
1993	50	34	5	5	3	2	49	1
1994	52	31	6	5	2	2	47	1
1995	47	35	6	5	3	2	52	1
1996	47	34	6	5	3	2	50	3
1997	50	30	7	6	3	3	49	1
1998	47	34	5	5	4	3	52	1
1999	47	34	6	6	4	3	53	1
2000	47	31	6	7	4	3	52	1
2001	45	32	7	6	5	3	53	2
2002	52	30	6	5	4	2	46	1
2003	52	29	6	6	4	3	47	1
2004	57	28	4	5	3	2	42	1
2005	50	30	6	4	3	3	47	1
2006	53	29	5	5	4	3	46	1
2007	51	31	6	5	3	3	48	1
2008	50	31	6	6	3	3	49	1
2009	52	29	6	6	3	4	47	1
Flickor								
1984	53	31	4	5	3	3	47	.
1985	52	34	4	6	2	2	48	.
1986	56	32	4	4	2	2	44	0
1987	55	33	4	4	3	2	45	0
1988	60	27	4	4	2	1	40	0
1989	55	32	4	4	2	2	45	0
1990	49	34	5	6	3	2	50	1
1991	54	33	5	5	2	1	46	0
1992	53	33	6	4	2	1	46	1
1993	51	33	5	6	2	2	48	1
1994	50	33	6	5	3	1	49	1
1995	47	35	7	5	3	2	52	1
1996	48	33	6	6	3	2	50	2
1997	47	34	6	6	4	3	52	1
1998	45	34	7	7	4	3	54	0
1999	47	33	6	5	4	4	52	1
2000	46	32	6	7	5	3	53	1
2001	46	32	7	7	5	3	53	1
2002	50	31	5	6	4	3	49	1
2003	51	30	6	6	4	3	48	1
2004	52	31	5	4	3	3	48	1
2005	50	32	5	6	4	3	50	1
2006	51	30	6	5	4	3	48	1
2007	49	32	6	6	4	3	51	1
2008	49	31	5	6	4	3	50	1
2009	49	32	6	6	4	3	50	1

Tabell 141. "Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
Pojkar								
2004	28	33	13	14	8	4	71	1
2005	22	32	14	16	9	5	77	1
2006	25	32	12	15	10	5	74	1
2007	29	30	11	15	9	5	70	1
2008	28	32	11	14	9	4	71	1
2009	29	35	12	14	6	3	70	1
Flickor								
2004	25	38	13	14	7	4	75	0
2005	23	40	12	13	7	5	77	1
2006	24	39	12	14	7	3	75	1
2007	27	35	12	14	8	4	73	0
2008	26	37	12	13	8	3	73	1
2009	25	37	11	15	7	4	75	1

Tabell 142. "Har du under de senaste 30 dagarna deltagit i spel eller lotteri med pengar som vinst?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2004.

	2000	2001	2002	2003	2004
Pojkar					
Ja	44	50	45	40	39
Nej	53	48	53	59	59
Ej svar	2	2	2	2	2
Flickor					
Ja	18	28	27	22	20
Nej	80	70	72	77	79
Ej svar	2	2	2	1	1

Tabell 143. "Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Flera ggr i veckan	Flera ggr i månaden	En gång i månaden el mer sällan	Inte spelat de senaste 12 månaderna	Ej svar
Pojkar					
Spelautomater (t ex Jack Vegas)	2	1	10	73	14
Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	2	4	28	53	13
Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	3	3	9	72	14
Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	2	3	5	75	14
Poker	3	5	11	68	13
Övriga spel	7	3	9	68	13
Flickor					
Spelautomater (t ex Jack Vegas)	0	0	6	84	10
Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	0	2	32	57	9
Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	0	0	4	85	10
Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	0	0	3	87	10
Poker	0	0	4	86	10
Övriga spel	1	2	7	81	10

Tabell 144. "Vilka spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning. 2009.

	Flera ggr i veckan	Flera ggr i månaden	En gång i månaden el mer sällan	Inte spelat de senaste 12 månaderna	Ej svar
Pojkar					
Spelautomater (t ex Jack Vegas)	1	1	11	77	9
Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	1	4	31	56	8
Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	2	5	11	74	9
Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	2	4	8	77	9
Poker	2	5	19	66	8
Övriga spel	3	3	10	75	10
Flickor					
Spelautomater (t ex Jack Vegas)	0	0	5	88	7
Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	0	2	38	54	6
Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	0	0	3	89	7
Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	0	0	2	91	7
Poker	0	0	4	88	7
Övriga spel	0	1	5	86	8

Tabell 145. "Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Flera ggr i veckan	Flera ggr i månaden	En gång i månaden el mer sällan	Inte spelat de senaste 12 månaderna	Ej svar
Pojkar					
Poker på Internet	4	3	6	71	16
Casino på Internet	2	1	2	77	19
Övriga spel på Internet	14	5	6	62	12
Flickor					
Poker på Internet	0	0	1	88	10
Casino på Internet	0	0	0	89	11
Övriga spel på Internet	2	3	9	78	8

Tabell 146. "Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Varje gång	Nästan varje gång	Ibland	Aldrig	Ej svar
Pojkar	2	2	6	84	5
Flickor	0	0	2	93	4

Tabell 147. "Hur ofta har du gått tillbaka en annan dag för att vinna tillbaka pengar du förlorat på spel?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Varje gång	Nästan varje gång	Ibland	Aldrig	Ej svar
Pojkar	1	2	8	86	4
Flickor	0	0	2	94	3

Tabell 148. "Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar	9	85	5
Flickor	5	91	5

Tabell 149. "Har du någon gång känt att du måste spela för mer och mer pengar?" Gymnasiet, år 2. 2009.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar	9	88	4
Flickor	3	94	3

Tabell 150. "Hur mycket spelade du för de senaste 30 dagarna?" Procentuell fördelning efter kön bland de som i frågan uppger att de spelat för pengar de senaste 30 dagarna. Årskurs 9. 2000–2009 ^{a)}.

	Mindre än 50 kr	50–99 kr	100–300 kr	Mer än 300 kr	Ej svar
Pojkar					
2000	50	24	18	6	2
2001	49	26	16	7	2
2002	48	28	14	7	2
2003	55	23	13	7	2
2004	57	21	13	7	1
2005 ^{b)}	45	21	13	6	14
2006	41	18	13	11	16
2007	34	16	15	9	26
2008	29	18	13	11	29
2009	31	14	17	10	28
Flickor					
2000	74	16	5	2	3
2001	73	17	5	1	4
2002	71	19	6	2	3
2003	70	20	5	2	3
2004	71	17	6	5	2
2005 ^{b)}	49	10	4	3	35
2006	46	11	7	1	35
2007	26	8	3	3	61
2008	34	7	5	2	52
2009	24	7	3	3	62

a) 2000: n=1 131 pojkar och 524 flickor. 2001: n=1 401 pojkar och 757 flickor. 2002: n=1 219 pojkar och 667 flickor. 2003: n=1 061 pojkar och 550 flickor. 2004: n=1 034 pojkar och 560 flickor. 2005: n=951 pojkar och 400 flickor. 2006A: n=861 pojkar och 313 flickor. 2007: n=581 pojkar och 140 flickor. 2008: n=631 pojkar och 284 flickor. 2009: n=687 pojkar och 290 flickor.

b) Frågan ställs i ett annat sammanhang till och med 2004.

Tabell 151. "Hur mycket spelade du för de senaste 30 dagarna?" Procentuell fördelning efter kön bland de som i frågan uppger att de spelat för pengar de senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2005–2009.

	Mindre än 50 kr	50–99 kr	100–300 kr	Mer än 300 kr	Ej svar
Pojkar					
2005	32	24	23	13	7
2006	34	20	20	16	10
2007	33	19	19	18	11
2008	28	21	24	10	18
2009	28	19	25	12	16
Flickor					
2005	58	16	7	1	18
2006	49	11	8	4	28
2007	40	11	6	2	41
2008	38	12	7	3	41
2009	34	10	6	3	46

a) 2005: n=878 pojkar och 344 flickor. 2006: n=763 pojkar och 254 flickor. 2007: n=733 pojkar och 300 flickor. 2008: n=618 pojkar och 223 flickor. 2009: n=621 pojkar och 233 flickor.

Tabell 152a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009 ^{a)}.

Pojkar	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2001–2003	24	24	33	10	11
2002–2004	20	21	29	10	10
2003–2005	17	20	27	8	9
2004–2006	17	17	25	8	9
2005–2007	18	16	24	6	8
2006–2008	21	15	25	7	10
2007–2009	22	14	26	6	10
Västra Götaland					
2001–2003	24	27	36	7	8
2002–2004	20	26	32	8	7
2003–2005	19	24	30	8	7
2004–2006	17	19	25	7	6
2005–2007	17	17	23	6	6
2006–2008	16	15	22	5	5
2007–2009	18	14	23	5	5
Skåne län					
2001–2003	26	23	35	9	12
2002–2004	22	22	31	9	10
2003–2005	20	19	28	8	9
2004–2006	22	19	27	8	7
2005–2007	21	16	26	7	7
2006–2008	22	17	27	6	6
2007–2009	22	16	28	5	9
Södra Sverige					
2001–2003	27	28	38	8	7
2002–2004	24	26	34	8	7
2003–2005	21	23	32	7	7
2004–2006	19	22	29	7	6
2005–2007	19	20	28	6	5
2006–2008	20	20	28	6	5
2007–2009	22	18	28	5	6
Mellersta Sverige					
2001–2003	25	26	35	9	7
2002–2004	21	24	30	8	5
2003–2005	19	22	29	8	6
2004–2006	20	22	28	8	7
2005–2007	21	22	29	7	8
2006–2008	21	19	28	6	6
2007–2009	21	17	26	5	5
Norra Sverige					
2001–2003	22	24	31	7	5
2002–2004	18	22	27	7	5
2003–2005	16	21	26	6	5
2004–2006	16	21	26	7	4
2005–2007	18	20	26	6	4
2006–2008	21	19	28	6	4
2007–2009	24	18	28	6	6

a) Bastal: Se tabell 64a.

Tabell 152b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2009 ^{a)}.

Flickor	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2001–2003	30	3	31	7	9
2002–2004	30	5	31	8	8
2003–2005	31	5	32	9	9
2004–2006	30	6	31	8	7
2005–2007	27	5	28	7	7
2006–2008	29	5	29	5	6
2007–2009	30	4	29	5	8
Västra Götaland					
2001–2003	33	5	33	8	8
2002–2004	32	6	33	7	8
2003–2005	30	6	31	7	7
2004–2006	30	7	31	7	7
2005–2007	30	5	30	6	6
2006–2008	27	5	28	5	5
2007–2009	29	4	29	5	5
Skåne län					
2001–2003	33	3	34	7	9
2002–2004	29	3	29	6	8
2003–2005	28	3	28	7	8
2004–2006	28	3	28	7	8
2005–2007	29	3	29	6	7
2006–2008	31	2	31	4	7
2007–2009	32	2	32	3	7
Södra Sverige					
2001–2003	36	4	36	7	8
2002–2004	32	5	32	5	7
2003–2005	29	5	30	5	5
2004–2006	27	5	27	4	5
2005–2007	28	5	28	4	5
2006–2008	26	4	26	4	5
2007–2009	26	2	26	4	7
Mellersta Sverige					
2001–2003	34	6	35	7	7
2002–2004	32	7	33	6	7
2003–2005	31	8	32	7	7
2004–2006	28	8	29	8	6
2005–2007	29	7	30	7	5
2006–2008	29	5	28	6	4
2007–2009	31	5	31	4	5
Norra Sverige					
2001–2003	33	12	35	6	6
2002–2004	30	14	33	6	6
2003–2005	24	14	28	6	6
2004–2006	23	14	28	6	6
2005–2007	25	13	28	5	6
2006–2008	27	11	29	5	6
2007–2009	29	10	30	6	6

a) Bastal: Se tabell 64b.

Tabell 153a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2009 ^{a)}.

Pojkar	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2005–2007	31	25	40	8	23
2006–2008	31	24	40	7	23
2007–2009	32	25	39	6	24
Västra Götaland					
2005–2007	34	28	42	8	15
2006–2008	34	26	41	7	16
2007–2009	32	22	38	5	18
Skåne län					
2005–2007	35	28	45	9	19
2006–2008	36	27	45	8	20
2007–2009	36	23	41	5	20
Södra Sverige					
2005–2007	35	31	46	5	12
2006–2008	38	33	50	5	14
2007–2009	35	25	41	4	14
Mellersta Sverige					
2005–2007	35	33	48	6	17
2006–2008	34	28	44	5	15
2007–2009	34	24	40	4	15
Norra Sverige					
2005–2007	33	32	45	6	11
2006–2008	36	32	45	6	11
2007–2009	34	27	40	6	12

a) Bastal: Se tabell 65a.

Tabell 153b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i gymnasiet år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2009 ^{a)}.

Flickor	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2005–2007	44	8	45	5	17
2006–2008	42	8	44	6	20
2007–2009	43	6	44	5	19
Västra Götaland					
2005–2007	40	11	42	4	14
2006–2008	41	11	44	5	13
2007–2009	43	10	45	5	14
Skåne län					
2005–2007	41	5	41	5	16
2006–2008	41	4	42	4	15
2007–2009	43	3	43	4	15
Södra Sverige					
2005–2007	38	8	40	4	11
2006–2008	38	8	40	3	11
2007–2009	38	7	39	3	13
Mellersta Sverige					
2005–2007	42	13	45	4	13
2006–2008	42	11	44	5	14
2007–2009	40	9	42	4	12
Norra Sverige					
2005–2007	36	22	43	6	7
2006–2008	36	23	41	5	9
2007–2009	34	20	38	5	9

a) Bastal: Se tabell 65b.

Tabell 154. "Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008–2009.

	Nej	Ja, 1–2 gånger	Ja, flera gånger	Ej svar
Pojkar				
2008	60	17	22	1
2009	62	18	20	1
Flickor				
2008	60	20	19	1
2009	64	18	18	1

Tabell 155. "Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Ingen risk	Liten risk	Måttlig risk	Stor risk	Vet ej	Ej svar
Pojkar						
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	6	10	25	46	10	3
Berusar sig på alkohol varje helg	3	13	37	34	10	3
Provar amfetamin 1–2 ggr	4	8	28	29	18	3
Tar amfetamin regelbundet	2	2	6	71	16	4
Provar marijuana/hasch 1–2 ggr	9	24	28	20	16	3
Provar ecstasy 1–2 ggr	5	16	29	27	19	4
Provar heroin 1–2 ggr	3	13	27	37	17	3
Provar att sniffa 1–2 ggr	6	20	28	25	17	4
Flickor						
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	5	9	21	57	7	1
Berusar sig på alkohol varje helg	1	7	34	51	6	2
Provar amfetamin 1–2 ggr	2	14	34	31	18	2
Tar amfetamin regelbundet	1	1	5	77	14	3
Provar marijuana/hasch 1–2 ggr	4	20	34	26	14	2
Provar ecstasy 1–2 ggr	2	14	33	30	18	2
Provar heroin 1–2 ggr	2	12	32	36	16	2
Provar att sniffa 1–2 ggr	4	22	33	23	15	2

Tabell 156. "Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...?". Gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2009.

	Ingen risk	Liten risk	Måttlig risk	Stor risk	Vet ej	Ej svar
Pojkar						
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	5	8	25	53	7	2
Berusar sig på alkohol varje helg	3	14	40	35	6	2
Provar amfetamin 1–2 ggr	4	20	29	32	13	2
Tar amfetamin regelbundet	1	1	4	81	10	2
Provar marijuana/hasch 1–2 ggr	17	31	25	16	9	2
Provar ecstasy 1–2 ggr	6	22	31	28	12	2
Provar heroin 1–2 ggr	3	13	26	45	11	2
Provar att sniffa 1–2 ggr	5	22	31	26	13	3
Flickor						
Röker 10 cigaretter eller mer per dag	6	7	18	63	4	2
Berusar sig på alkohol varje helg	1	7	37	52	2	2
Provar amfetamin 1–2 ggr	2	14	34	37	11	2
Tar amfetamin regelbundet	0	1	4	86	7	2
Provar marijuana/hasch 1–2 ggr	7	26	32	24	9	2
Provar ecstasy 1–2 ggr	2	15	35	35	11	2
Provar heroin 1–2 ggr	1	10	31	46	10	1
Provar att sniffa 1–2 ggr	4	21	35	27	12	2

Tidigare rapporter

- Nr 77** Skolelevers drogvanor 2003
- Nr 78** Mönstrandens drogvanor 2003
- Nr 79** Uppföljning och utvärdering av insatserna mot svartsprit
- Nr 80** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003
- Nr 81** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2004
- Nr 82** Drogutvecklingen i Sverige – Rapport 2004
- Nr 83** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2004
- Nr 84** Skolelevers drogvanor 2004
- Nr 85** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2004
- Nr 86** Mönstrandens drogvanor 2004
- Nr 87** Drogvanor i gymnasiet år 2, 2004
- Nr 88** Alkohol- och narkotikamissbruk bland invandrare
- Nr 89** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2005
- Nr 90** Skolelevers drogvanor 2005
- Nr 91** Drogutvecklingen i Sverige 2005
- Nr 92** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2005
- Nr 93** Drug Trends in Sweden 2005
- Nr 94** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2005
- Nr 95** Mönstrandens drogvanor 2005
- Nr 96** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 97** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 98** Drogutvecklingen i Sverige 2006
- Nr 99** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2006
- Nr 100** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg sommarhalvåret 2006
- Nr 101** Kartläggning av narkotikapolitiska handlingsplaner i kommuner och stadsdelar
- Nr 102** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006
- Nr 103** Skolelevers drogvanor 2006
- Nr 104** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 105** Mönstrandens drogvanor 2006
- Nr 106** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 107** Drogutvecklingen i Sverige 2007
- Nr 108** Skolelevers drogvanor 2007
- Nr 109** Kokain – ett uppmärksammat problem
- Nr 110** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2007
- Nr 111** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2007–2008
- Nr 112** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2007
- Nr 113** Drogutvecklingen i Sverige 2008
- Nr 114** Skolelevers drogvanor 2008
- Nr 115** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2008
- Nr 116** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2008
- Nr 117** Drogutvecklingen i Sverige 2009

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har till uppgift att sprida information om alkohol, narkotika och andra droger till alla som arbetar inom drogområdet. Det gör vi genom att samla in och bearbeta fakta som vi sedan sprider via olika publikationer, kurser, konferenser och webbplatser samt via vårt bibliotek.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Box 70412, 107 25 Stockholm, Klara Norra Kyrkogata 34,
Tel 08-412 46 00 Fax 08-10 46 41, e-post can@can.se, www.can.se